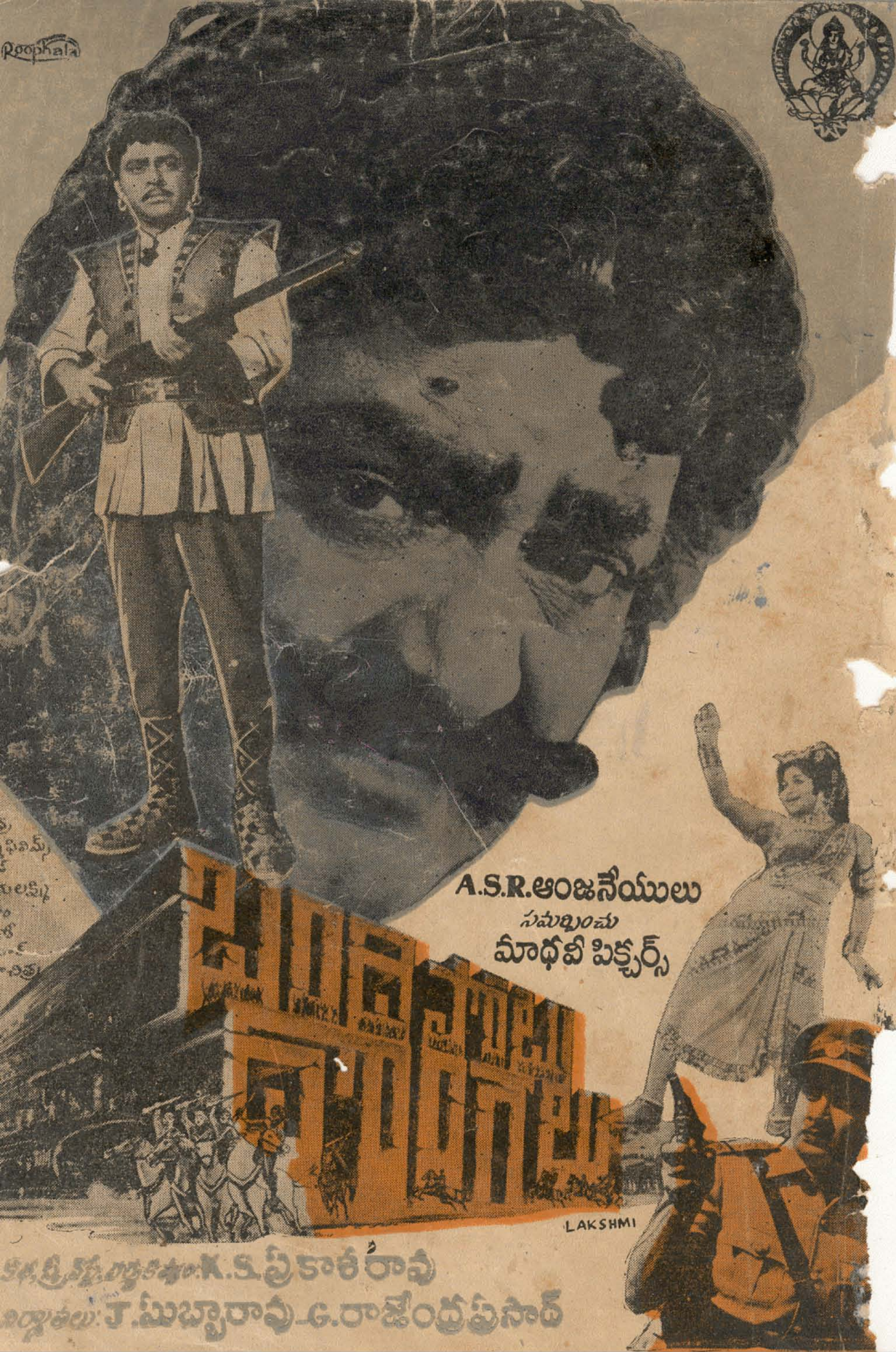
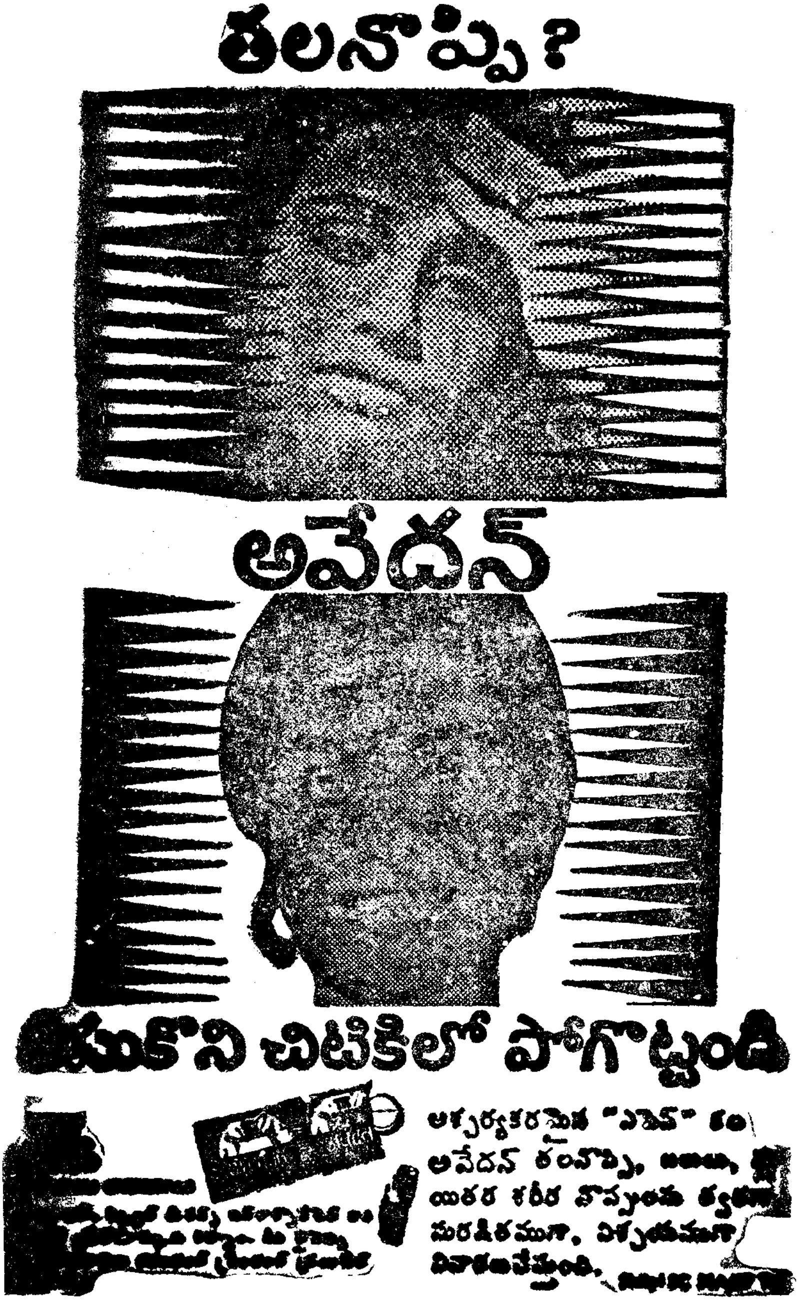
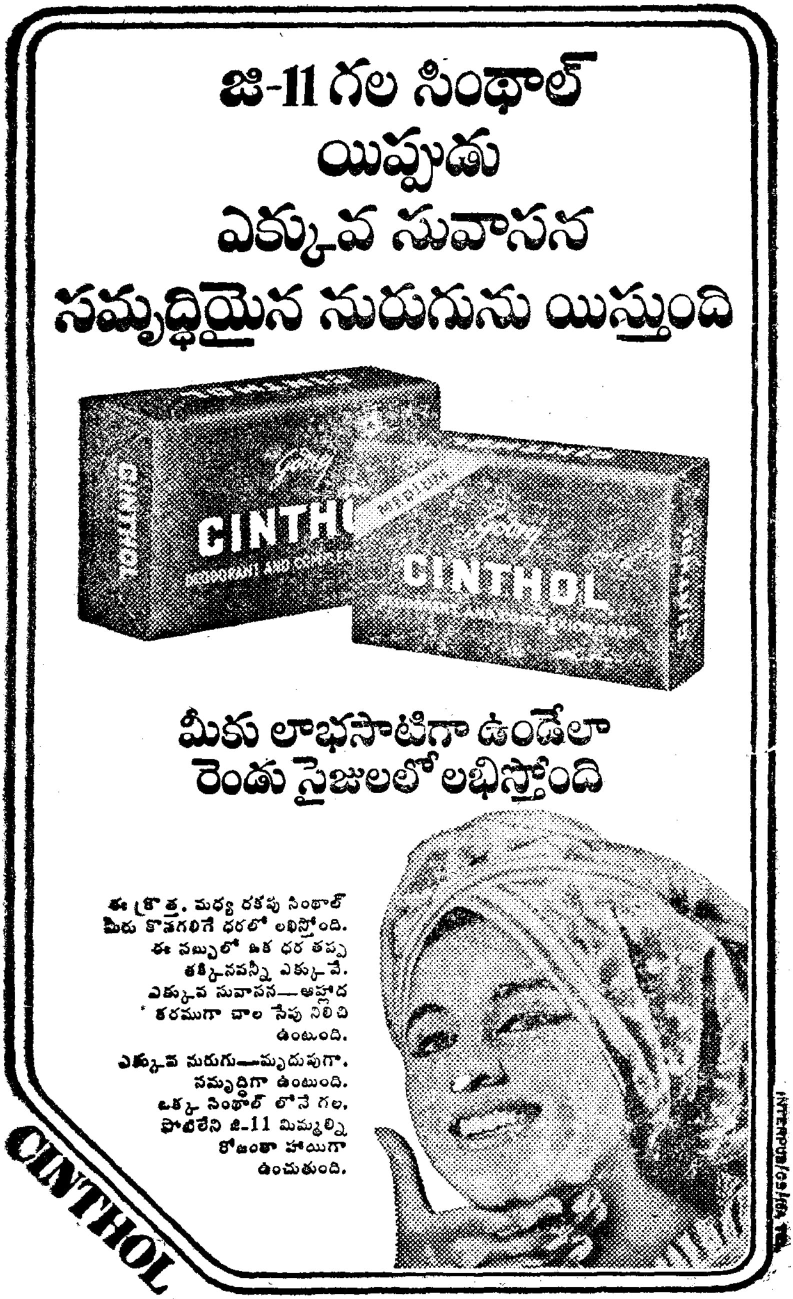

A.S.R. ఆంజనేయులు
సమర్పించు
మాధవీ పిక్చర్స్
LAKSHMI
కథ, స్క్రీన్‌ప్లే, దర్శకత్వం: K.S. ప్రకాశరావు
నిర్మాతలు: J. సుబ్బారావు-G. రాజేంద్రప్రసాద్

ప్రాత్నా ఫిలిమ్స్ వారి
శభాష్ సత్యం
రచన : ఆచార్య-ఆత్రేయ • సంగీతం : విజయా కృష్ణమూర్తి
పాటలు : ఆత్రేయ-దాశరథి-కొసరాజు • ఛాయ :
కళ : బాబు-రాజు • నృత్యం : చోప్రా • కూర్పు : మణి
నిర్మాత :
M. నాజం
దర్శకత్వం :
జ. విశ్వనాథం

తలనొప్పి?
అవేదన్
కాని చిటికిలో పోగొట్టండి

జి-11 గల సింథాల్
యిప్పుడు
ఎక్కువ సువాసన
సమృద్ధియైన నురుగును యిస్తుంది
CINTHOL
CINTHOL
మీకు లాభసాటిగా ఉండేలా
రెండు సైజులలో లభిస్తోంది
ఈ క్రొత్త. మధ్య రకపు సింథాల్
మీరు కొనగలిగే ధరలో లభిస్తోంది.
ఈ సబ్బులో ఒక ధర తప్ప
తక్కినవన్నీ ఎక్కువే.
ఎక్కువ సువాసన—ఆహ్లాద
కరముగా చాల సేపు నిలిచి
ఉంటుంది.
ఎక్కువ నురుగు—మృదువుగా,
సమృద్ధిగా ఉంటుంది.
ఒక్క సింథాల్ లోనే గల,
పోటీలేని జి-11 మిమ్మల్ని
రోజంతా హాయిగా
ఉంచుతుంది.
CINTHOL

తొలిమాట

పాటల పోటీలలో పాల్గొంటున్న పత్రిక లకూ, ప్రేక్షకులకూ మా అభినందనలు. ఈ పోటీలవల్ల ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలూ, అభిరుచులు మాకు అర్థమవుతున్నా యంటు న్నారు నిర్మాతలు. ఉగాది సందర్భంగా మరొక పాటలపోటీ. [112 వ పేజీ]

★

అచ్చోసిన ఆంబోతు కూడా అవినీతి అంటే ఏమిటో తెలుసు. మెదడు దమ్ముకొనే మనుషు లకే తెలియదు అంటారు భమిడిపాటి రామగోపాలంగారు. [81 పేజీ]

★

పటాలంలో ముఠా రాజకీయాలు ప్రమదా వనంలో కలువ మొక్కలు ప్రజాస్వాముల ట్లు. [49 వ పేజీ]

★

ఘాటెక్కిన గంధకధూమం పోటెత్తిన పత్తిదిమ్మ ద్రాల్ శ్రీ శ్రీ కవిత్వాని రామ వరపు వేణుగోపాలరావుగా కథగా కి అనువ దించారు. [33 వ పేజీ]

సుచిత్ర మాసపత్రిక
మాచవరం, విజయవాడ-4
విడిప్రతి వెల : 1 రూపాయి
ఏడాది చందా: 12 రూపాయిలు
సంపుటి 7 మార్చి 1969 సంచిక 8

మేనేజింగ్ ఎడిటర్ వి. వి. రాఘవయ్య

Edited and Published by V. V. Raghavaiah
and Printed by him at Jyothi Printers,
Machavaram, Vijayawada-4.

ఉత్తరాలు

అయ్యా,

శ్రీ వి. ఎ. కె. రంగారావుగారిచే విరచితమైన "చైతన్య నవమ్" (జనవరి) వీరా (మా) అభిమాన "జ్యోతి"లో చదివిన తర్వాత ఇది వ్రాయకుండా ఉండలేకపోయాము. వారు "లవకుశ"లో "శ్రీరాముని చరితమును" అనే పాటలో "మదర్ ఇండియా"లో "దునియా మెహా మారె" అనే పాటయొక్క ఛాయ ఉన్నాయన్నారు. కాని వారన్నట్లు నాకు మొదటి చరణంలోని కొంత భాగంమాత్రమే పోలికఉన్న భ్రాంతి కలుగుతుందికాని, రెండు పాటల బాణీలు పూర్తిగావేరు

లక్ష్మణకుమారుని పాత్ర మూలకంగా "మాయాబజార్" అనే చిత్రం పౌరాణికం కాదనడంలోని మూల భావమేమిటో? ఒక్క పాత్రను బాగుగా చిత్రీకరించలేకపోవుటవల్ల పూర్తిచిత్రమే "పౌరాణికం" కాదా? అలాంటి పాత్రలు ఇంకాఉన్న తెలిపి పాటలలోనివి సంతోషాన్ని కలుగజేస్తాయా?

మొదట చెప్పిన విధంగానే "మూగమనసులు" అనే చిత్రంలోని "నా పాట నీ నోట" [illegible] "న్ పెళ [illegible] దెల్లమ్ [illegible] కాని హాస్యానుకరణ ఎలా అవుతుందో అర్థం కావటంలేదు.

నా అభిమాన విమర్శకులైన శ్రీ రంగారావుగారి కలం నుంచి ఇలాంటి విమర్శలు ఇకముందు రాకుండుగాక.

—ఎం. వి. రామారావు,
సికింద్రాబాదు.

తెలుగుదనం లేకపోవడంవల్ల "మూగమనసులు" లోని పాటలు రంగారావుగారికి ఉత్తమంగా తోచలేదని వ్రాశారు. నిజమే తెలుగుదనం అంటే ఏమిటో శ్రీ రంగారావుగారు నిర్వచించవలసి ఉం[illegible] తెలుగుదనం [illegible] లక్షణాలు ఎక్కడ [illegible] యూనివర్సిటీ నిలయన్లా రాసిపెట్టున్నారేమో తెలియ చెప్ప గోరతాము.

"లవకుశ" చిత్రంలోని సంగీతం తప్పని ఆంధ్రులు వున్నారంటే నాకు ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఇటువంటి వ్యక్తి శ్రీ వి. ఎ. కె. రంగారావుగారు [illegible] విశేషం అనిపిస్తోంది,

ఏమో, ఎక్కడో పోలికలు కనిపించాయని "శ్రీ రాముని చరితము"

"[illegible] వచ్చిన" పాటల విషయం [illegible] చదం కాదు. ఏకోలికా లేకుండా మాటికి మాటికి పాట్లో సవృత్యం [illegible] పాట ఏదయినా శ్రీ రంగారావుగారు పుదస్వరించ గలరా? [illegible] కల్యాణి, హిందోళ రాగాల్లో [illegible] పాటలు వరకు యో శ్రీ రంగారావు గారికి [illegible] కాదు. వాటిలో చాలా పాటల్లో [illegible]లు లేవా? "[illegible]" వచ్చినవేళా [illegible] అన్నారు. [illegible] చిత్రాల్లో ఎన్ని పాటలు [illegible] తగినట్టుగా వున్నాయి [illegible] టల్లో, పార్కుల్లో, [illegible] యుగళ గీతా లన్ని [illegible]

—నేత్రకంటి రామకృష్ణారావు;
కాకినాడ

వి. ఎ. కె. రంగారావు

జవాబు

భాషా భేదాలూ, వైషమ్యాలూ వాటంటగట్టు[illegible]గా ప్రవర్త్యనికి, చి[illegible] పరిశ్రమకూ] వున్న వారికే సాధ్యం [illegible] విమర్శ [illegible] పాల, [illegible] [illegible] కూడా పై అభిప్రాయంతో యథేచ్ఛవిస్తారము కోము. [illegible] చెప్పుకొన్న చిత్రాలకు సంగీత దర్శకులెవరో కాకినాడ పాఠకులకు తెలియకపోతే చెప్ప గలము.

"[illegible], వత్స హరిశ్చంద్ర" గంగా గారి సంవాదం, "సావుకారు", "ఉండమ్మా బొట్టు పెడతా" వీటిలో పాటలు (ఒకే ఒక్క పాట మినహా[illegible]) తెలుగుదనం ప్రతిబింబించే సంగీతానికి ప్రత్యక్షోదాహరణలు. [illegible] ఆ [illegible]శుద్ధిగల మనో[illegible]యం అని తెలి[illegible] యూనివర్సిటీ సిలబస్సుల్లో కళలు [illegible] కోసం వెతికితే వారికి ఈ విషయం తెలియకపోవచ్చు.

"లవకుశ", "మూగమనసులు", "మాయాబజార్", చిత్రాల సంగీతం పై [illegible] చిత్రాల సంగీతముతో [illegible] చూసే. [illegible] ముందే చెప్పివున్నాము. చరిత్ర చరణంపేని [illegible] పాఠకులను [illegible] [illegible].

[illegible] గణనలో "మాయాబజార్" పౌరాణికం కాకపోవటానికి కారణం ఘటోత్కచుడు వేసుకొన్న లక్ష్మణ కుమారుని వేషం [illegible] వటు మొక్కలేకాదు అష్టాదశపురాణాలలో ఆ కథ ప్రసక్తి లేకపోటం కూడా.

[illegible]

ఫిబ్రవరి నెల జ్యోతి ప్రింటింగ్ [illegible] బాగలేదు. సరిగా చదవడానికి వీలుగాలేదు. ఈ నెలలో ముఖ్యంగా వచ్చింది శాస్త్రి గారి ఉపన్యాసాలు ప్రవసాంద్రుల [illegible] హార వ్యావహారాలకు బాగాకొట్టవచ్చి

సన్‌లైట్
మీ బట్టలు
అతికాంతిగా ఉతుకబడును
SUNLIGHT
Soap

తెల్పువ్రాసేరు. ఇటువంటి వ్యాసాలు చదివైనా మన వాళ్ళు మన సంస్కృతిని వృద్ధి పరుచుకుంటికి ప్రయత్నిస్తే ఎంతో బాగుంటుంది. గోమతి సాఫీగా సాగుతున్నది.

— డి. వి. యస్. రావు.
రూర్కెలా.

"జ్యోతి" ఫిబ్రవరి సంచిక విశ్వనే మరక్షితంగా ఉంది. కథలు చాలా తక్కువ ప్రచురించేరు. వాటిలో ఎల్లా... నిశా 'రామి...' గా ఉంది తక్కినవి మామూలుగా వున్నాయి. వచ్చే సంచికలోనైనా ఇంకా ఎక్కువ కథలు ప్రచురిస్తారని తలుస్తాము.

మార్చి 'జ్యోతి' మరో మలుపు తిరుగుతుందని తలుస్తూ,

— రామవరపు జగన్మోహనరావు
విశాఖ.

ఫిబ్రవరి నెల జ్యోతిలో కుసుమా రంగారావు గారి "రాగహీన", "ఎర్రనీరా" - కృష్ణవేణిగారిది, మరియు మాదిరెడ్డి సులోచనగారి 'బతులు ఇచ్చి బిగుతు కొన్నాము'-ఈ మూడు కథలు వాటంతగానో నచ్చినవి. ఇంత చక్కని కథలను వ్రాసిన రచయిత్రులకు - ప్రచురించిన మీకూ నా అభినందనలు.

— పల్లాది విఠల్ బాబు
నెల్లూరు.

అర్యా,

జ్యోతి ఫిబ్రవరి సంచికలో ప్రచురితమైన కథలలో కుసుమా రంగారావుగారి "రాగహీన", కృష్ణవేణిగారి "ఎర్రనీరా" కథలు చాలా బావున్నాయి. శ్రీమతి ద్వివేదుల విశాలాక్షిగారి "గోమతి" సీరియల్ ఆసక్తిదాయకంగా ఉన్నది. త్వరలో 'ప్రశ్నావళి' శీర్షిక నొకదానిని మీరు జ్యోతిలో ఆరంభించగలరు.

అభివందనములతో,

— మేకా రామచంద్రరావు
సికింద్రాబాదు-25

ఫిబ్రవరి సంచిక "జ్యోతి" ముఖ చిత్రం ఏం బావుండలేదు.

కృష్ణవేణిగారి "ఎర్రనీరా" కథలో క్రొత్త ప్రయోగం వుంది.

ఈసారి ముఖ్యమైన కొన్ని శీర్షికలు ఏదో తగ్గించాలనే అంటి-చారు కాని శ్రద్ధవహించలేదు.

పత్రికలో ఉపయోగించే కాగితం మరీ ఇంత రఫ్ గా ఉంటే ఏం బావుంటుంది.

ఇక పత్రిక విడుదలచేసే విషయంలో చాలా ఆలస్యంచేస్తున్నారు. కారణాలు చెప్పకపోవడం పాఠకుల పట్ల మీరు వైముఖం కనపరుస్తున్నారేమో?

— వి. వి. స్వామి
కరీంనగర్

మూడు రొమ్ములు

శ్రీ కె. పి. యస్. మీనన్ తన చిన్ననాటి జ్ఞాపకాలను గూర్చి ఇలా చెప్పారు. "మా అమ్మ రొమ్ముల్నుంచి ఎంత అబగా పాలు తాగేవాణ్నో ఇప్పటికీ నాకు జ్ఞాపకముంది. నాకు పాలు గేళ్లొచ్చినా, నాకో చిట్టి తమ్ముడు పుట్టినా మాఅమ్మ (పాలుట్టి పోయినా] పాలు తాగనిచ్చేది. మ్కూలు వించి రాగానే రంయిమని మా అమ్మ ఒడిలో దూరి పాలు తాగే వాణ్ని! అందుకే నన్ను 'పాలజలగ' [ములకుడియాన్] అని పిల్చేవారు. ఇది గాక 'మూడు రొమ్ములవాడు' [మున్ను ములయాన్] అనే మరో ముద్దు పేరుండేది. ఎందుకంటే, నా ఎడమ రొమ్ము కింద అచ్చు రొమ్ము లాటి ఉబ్బెత్తు పుట్టుమచ్చ వుండేది. నా కలాంటి వెక్కిరింపు పేరు పెట్టినందుకు సిగ్గువేసి - ఒక రోజు నా గోళ్ళతో ఆ పుట్టుమచ్చ మొదని పెకల్చిపేసు. నా ఛాతీ అంతా రక్తం స్రవించింది.

కొన్నేళ్ళ తరువాత మద్రాసు-లో ఇంగ్లాండు పాస్ పోర్ట్‌కి అప్లయి చేసినప్పుడు -ఆ అప్లికేషన్ ఫారంలో నా గుర్తులు సూచించాలి. ఆ పాస్‌పోర్ట్ ఎగ్జామినర్ నన్ను నఖ శిఖ పర్యంతం పరీక్షించి ఇలా రాసేడు. 'మూడు రొమ్ములు'.

♦ ♦ ♦

సెన్స్ ఆఫ్ హ్యూమర్

శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడు రాజకీయాలకోసం కవిత్వానికి రాజీనామా ఇచ్చిందంటే అతిశయోక్తి

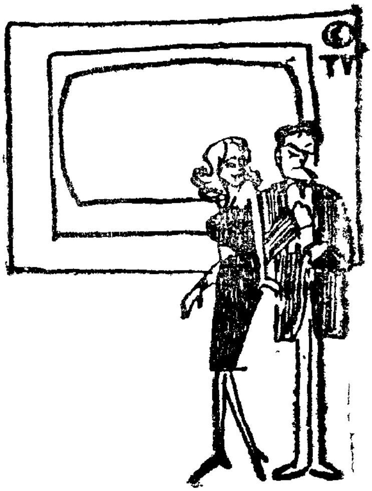
కాదు. అయినా కొన్ని రసవత్తర ఘట్టాల్లో ఆమె సెన్సాఫ్ హ్యూమర్ కొంచెం చెదరేది కాదు. సందర్భాల్లో మహాత్మా గాంధీ నెరిపిన ఉద్యమాల్లో ఆమెదే అగ్రతాంబూలం! గాంధీ ఆమె శిక్షా మాన్ ... ఎ. ఐ. సి. సి. ... ఆమె హాస్య ... ధులు ... పేది.

శ్రీ రాజాజీ బెంగాల్ గవర్నరుగా వున్నప్పుడు — తన గవర్నమెంట్ హౌస్‌ని తానే ఆమెకి చూపించేరు. ఇంద్రభోగంతో కళకళలాడుతున్న తన బెడ్రూం దగ్గరకూడా తీసికెళ్లి "డెబ్భై ఏళ్ళ వృద్ధులయినవారికి హాయిగా నాకు అవకాశమిస్తుంది చెప్పండి!" అనడిగేరు. అప్పుడు తక్షణం సరోజినీ నాయుడు అందుకుని, "అదిగో, అలాగే! అక్కడే ఆగండి! ఇలాంటి సందర్భాల్లో మిమ్మల్ని ఆదుకోగలిగేను. కానీ, ఈ విషయంలో నా వల్ల కాదు" అందిట.

* ♦ *

ఋణానుబంధాలు

పియానిస్టూ, కమెడియనూ అయిన విక్టర్ బోర్గ్ టెలివిజన్ షో లో ఇలాగ ప్రకటించేడు: ఈ ప్రదర్శనని సాధ్యవంతంగా చేసిన నా తలిదండ్రులకి, ... ఆత్మీయ సహకారంగా జేసిన నా అయిదుగురి

పిల్లలకూ నా కృతజ్ఞతాభివందనా లర్పిస్తున్నాను.

♦ * ♦

డబ్బు చిక్కులు

కమెడియన్ W. C. ఫీల్డ్స్‌కి డబ్బుమీద చాలా గొప్ప మర్యాదలున్నాయి. ఆ విషయంలో స్నేహితుడు కాదుకదా, బ్రహ్మదేవుడి దగ్గర కూడా మొహమాటపడ్డు. ఒక ఫ్రెండ్ అప్పు అడగబోతే అతని జవాబిది :- "నో యువ్. మా లాయర్ని అడిగి వాడేం చెప్తారో చూస్తాను — 'అతను వాళ్ళ పేర —' 'యస్. ఆ నాగే' అంటే' — అంటే మరో లాయర్ని వెతుక్కుంటాను.

"మోపి"

మీ
అందచందాలను
అభివృద్ధి పరచడానికి
Remy®
BORATED TALCUM POWDER
రెమి®
టాల్కం పౌడర్
SARATHI

పనికిరాని పరిజ్ఞానం

చంద్రగోళపు ఉష్ణోగ్రత ఎలా ఉంటుందో తెలుసా? పగలయితే 228 డిగ్రీలు. అంటే మండు టెండా కాలంలో బెజవాడ ఎండకు రెట్టింపు! రాత్రయితే మైనస్ 270 డిగ్రీలు అంటే మంచుగడ్డల కంటే అనేక రెట్లు చల్లగా ఉంటుందన్నమాట. చంద్రగోళంలో పగలు రెండు వారాలు, రాత్రి మరో రెండు వారాలూ ఉంటుంది.

●

అయితే చంద్రగోళంలో ఒక్క సుఖం మాత్రం ఉంది. అక్కడ భూమ్యాకర్షణ భూమ్మీద కంటే చాలా తక్కువ. [illegible] భూమ్మీద నాలుగొందల పౌనులుండే స్థూలకాయుడి బరువక్కడ [illegible] దమామ మీద ఎవరైనా పొ[illegible] దా[illegible]గా, పిరాయా[illegible] తన బరువు తను మోసుకో[illegible] ఎక్కడికంటే అక్కడికి తేలిగ్గా పదడుగులు ముందుకు వెళ్లిపోవచ్చు [illegible] బత్తే సరదాగా ఉంటుంది కదూ!

●

అమెరికాలో జాన్ క్రీసీ అనే ఆయన ఇప్పటికి నాలుగొందల డెబ్భై నవలలు రాశాడు. ఉత్త నవలలు కూడా కాదు, డిటెక్టివ్ నవలలు! ఇదొక ప్రపంచ రికార్డు! [illegible] రచయితల్లో ఎవ్వరూ ఇన్ని నవలలు రాయలేదు. మరి ఒక్క పేరుతో అయితే బోరుగా ఉంటుందని పన్నెండు కలం పేర్లు పెట్టుకొని మరీ రాశాట్ట. ఈ[illegible] పని రోజుకి [illegible] కనీసం [illegible] చెల్లి[illegible] [illegible] ఖరా[illegible] చేయందే నిద్ర పట్టదట!

●

పాశ్చాత్య దేశాల్లో మనిషి సగటు పొడవు క్రమంగా పెరుగుతున్నది. ఇది చాలా ప్రమాదకరమయిన విషయం ఎందుకంటే పొడుగుకు తగ్గట్టుగా గుండె పెరగదు. [illegible] కనక శరీరం పొడుగయిన కొద్దీ గుండె మీద పని ఎక్కువవుతుంది. గుండె జబ్బులు మరి తగా వచ్చే అవకాశం ఎక్కువవుతుంది. కనక సగటు ఆయుఃప్రమాణం తగ్గిపోతుంది. అందుకే పొట్టివాళ్ళే [illegible] గట్టివాళ్ళే!

సేకరణ:

మల్లాది వెంకటరావు

● ● ●

[illegible]

యాజమాన్యం తదితర విశేషాలు

"జ్యోతి"

ఫారం 4 [8వ నిబంధన ప్రకారము]

ప్రచురణ స్థలం	:	విజయవాడ.
ఎంతకాలానికొకసారి	:	మాసపత్రిక.
ముద్రాపకుని పేరు	:	వి. వి. రాఘవయ్య
జాతి	:	భారతీయుడు
చిరునామా	:	మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4
ప్రకాశకుని పేరు	:	వి. వి. రాఘవయ్య
జాతి	:	భారతీయుడు
చిరునామా	:	మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4
సంపాదకుని పేరు	:	వి. వి. రాఘవయ్య
జాతి	:	భారతీయుడు
చిరునామా	:	మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4
పత్రిక యజమానులు	:	వి. లీలావతి, మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4.

పై విషయాలు నాకు తెలిసినంతవరకు వాస్తవమైనవని తెలియజేయుచున్నాను

విజయవాడ – 4
తే. 1—3—[illegible]

(సం) వి. వి. రాఘవయ్య

సీరియల్

రేపటి మనుష్యులు

శ్రీసుధా

[గత సంచిక తరువాయి]

ఆర్నెల్లు జరిగిపోయాయి. కావేరి తరుచు ఉత్తరాలు వ్రాస్తుండేది. తాను తమా కులాసాగా వున్నామని, తనని సత్యం ప్రేమగా చూస్తున్నాడనీనూ. ఆఖర్ని వ్రాసింది - తనకు మూడో నెల నిండినట్లు అమ్మతో చెప్పండని. దక్షిణామూర్తిగారు తనలో నవ్వుకున్నారు. ఆ పైన భార్యతో కలిసి ఆనందంగా నవ్వాడు. చాలా సంవత్సరాల తరువాత ఆ యింటిలో నవ్వులు విండాయి - ఆ రోజు...

మరో మూడు నెలల వోవుకయం కావేరి సత్యం కాకినాడ వచ్చరు. సత్యం భోపాల్‌లో వున్న ఉద్యోగం రిజైన్ చేశాడు. అంతకన్నా యెక్కువ జీతం వచ్చేది ప్రమోషన్ త్వరగా లభించే వుద్యోగం ఢిల్లీలో చెయ్యాలని నిశ్చయించుకుని అతను ఢిల్లీ ప్రయాణం పెట్టుకున్నాడు. కావేరి యెటూ పురిటి నిమిత్తం కాకినాడ రావాలనుకున్న మూలంగా ఆమెను తీసుకు వచ్చాడు.

అంతా విని దక్షిణామూర్తిగారు "బాగానే వుంది" అన్నాడు.

"యేడాదిలోపునే జీతం కూడా పెరుగుతుంది" అన్నాడు సత్యం.

సత్యం వెళ్ళిపోయేముందు కావేరి భర్తవైపు యెంతో ఆశగా యుగయుగాల స్త్రీజాతి భయాన్ని లోపలే నొక్కిపట్టుకుంటూ, చదువుకున్న యువతిగా, ఆప్టిమిస్టిక్‌గా ఆలోచిస్తూ అతనికి వీడ్కోలు చెప్పింది.

సత్యం వెళ్ళిన రాత్రి ఆయింట్లో కావేరి, దక్షిణామూర్తిగారు, వర్ధనమ్మ కూడా నిద్రపోలేదు.

మళ్ళీ పదిరోజులకు సత్యం కావేరికి పత్రం వ్రాశాడు.

అంతలో ఆమెకు ఆశ్చర్యం కల్గించింది. 'వెయ్యి రూపాయలు' అర్జంటుగా పంపించమని వ్రాయడమే, తన దగ్గర డబ్బు వుంటుందని భర్త యెలా అనుకోగల్గాడో కావేరికి అర్థం కాలేదు. తన దగ్గర తల్లి ఇవ్వగా మిగిలింది, కొన్ని గాజులు అమ్మగా వచ్చిన మొత్తం సత్యంపేర పంపించింది.

వారం తరువాత అందినట్టు రశీదు వచ్చింది తప్ప జవాబు రాలేదు.

చాలా రోజుల తరువాత కావేరి వ్రాసిన ఉత్తరాలు తిరిగి రావడం మొదలు పెట్టాయి. దక్షిణామూర్తి అడిగినప్పుడల్లా కావేరి ఏదో మాట తప్పించుకునేది.

కావేరికి మగపిల్లవాడు పుట్టాడు. పెళ్ళి అయిన తర్వాత లేక లేక అతులా పండిన జాపపండు లాటి కొడుకు గురించి తండ్రికి వ్రాయాలనే కోరిక- తరుచు భర్త గురించి వింటే అవమానంతో కలలోనూ వాస్తవంలోనూ కూడా కన్నీళ్ళు కలలేదు. అయినా వ్రాసింది.

'బారసాల చేసుకోవాలి కదా

జరిగిన కథ

భుజంగరావు, లలితమ్మ దంపతులకు ముగ్గురు సంతానం. పెద్ద కూతురు అరుంధతికి పెళ్ళయింది. రెండో కూతురు తులసి పెళ్ళి ఒక సమస్య అయింది. ఆమెకు చదువుకోవాలని వుంది. పెళ్ళి చేయాలని తల్లికి వుంది. రెండింటికి డబ్బులేదు. తండ్రి ఆమెను కాలేజీలో చేర్పించాడు, కాని కొడుకు శేషును కూడా కాలేజీలో చేర్పించ వలసిరావడంతో ఆమె చదువు మధ్యలో ఆగిపోయింది. ఆమె పెళ్ళికి డబ్బు కోసం భుజంగరావు విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు.

శేషు కాకినాడలో రాజశేఖరంగారి ఇంట్లో అద్దెకువున్నాడు. కాలేజీలో చదువుకుంటున్న ఆయన కూతురు రాజలక్ష్మితో అతనికి పరిచయం వృద్ధి అవుతుంది. ఇక చదవండి.

కావేరి తప్పని వ్రాశావా" అంది తల్లి.

"వ్రాశాను"

"నా గుండె తడు, మీరు కూడా వ్రాయండి" అంది భర్తతో.

దక్షిణామూర్తిగారి ఉత్తరానికి కూడా జవాబు రాలేదు. ఆయన అనుమానాన్ని దాచి పెట్టుకుంటూనే కావేరిని అడిగాడు. కావేరి కన్నీరు దాచుకుంటూ కలతను అంతరంగంలో పెట్టుకుంటూ రెండు నెలలుగా జరుగుతున్న చరిత్ర చెప్పింది.

ఆయన అలాగే కూలబడి పోయాడు. ఆలోచించిన కొద్దీ ఆయనకు ఒకే వాకబారి కల్పించసాగింది అది విధితో పోటీ ద్దం.

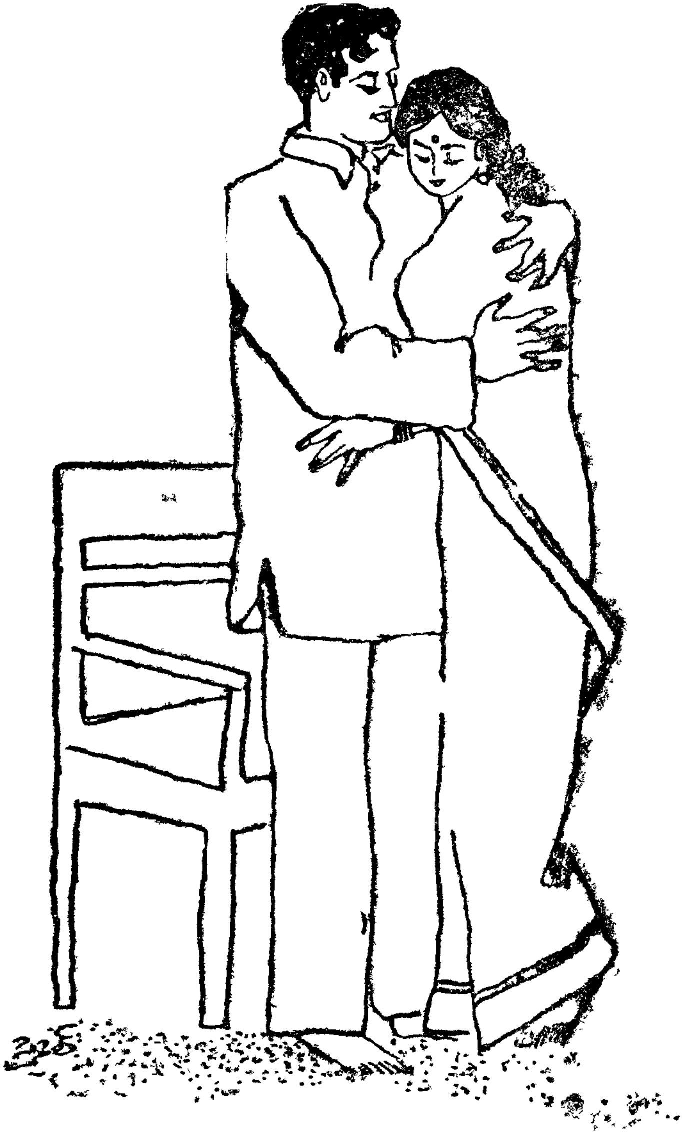
అందుకే మరునాడు కూతురికీ మనుమడికీ తీసుకుని తిరిగి వెళ్తున్నామని ఇంట్లో చెప్పి భిలాయ్ బయలుదేరాడు. అక్కడ వాకబు చేస్తే సత్యం గురించి చెప్పేవాళ్ళు లేకపోయారు. అసలు సత్యం అనే మనిషి వున్నట్టు ఎవరూ గుర్తుపట్టలేకపోయారు.

ఆఖరికి ఆఫీసువాళ్ళు చెబితే పోస్ట్ మాస్టర్ చెప్పాడు తనకు తెలుసున్నంతవరకూ అతను తుంగభద్రలో గానీ నాగార్జునసాగర్ డామ్‌లో గానీ పనిచేస్తూ వుండవచ్చుని అటైనా సత్యం చెప్పిన మాటలవి.

ఆఫీసులో ఎంక్వైరీ చేస్తే అతను పెర్మనెంట్ యస్టాబ్లిష్‌మెంట్‌లో పని చేసేవాడు కాదనీ, పనిచేసినంతకాలం రెండు నెళ్ళూ ఎవరెవరికిగానే పని చేసేవాడని తెలిసింది.

తండ్రీ కూతుళ్ళు వాళ్ళవాళ్ళు ఓదార్చుకోలేకపోయారు. ఇద్దరూ పనివాళ్ళమీద దృష్టి కేంద్రీకరించారు. మరో దిక్కులేక. కాకినాడ తిరిగి వచ్చారు. వచ్చిన నెలరోజులకు సత్యం కావేరిపేర ఉత్తరం వ్రాస్తూ 'వారసాల రోజునాటికి తనకి తెలిస్తు దొరకలేదని, పిలుచుకొని పెళ్ళా వనీ. అర్థంతరంగా వెయ్యి రూపాయలు పంపవల్సిందని జరూరు మూలంగా వ్రాస్తున్నాననీ, కారణాలు ముఖతా తెలుపగలనని వ్రాశాడు. హైదరాబాద్ అని వుంది - యడ్రసులో.

ఉత్తరం అందుకుని చదివిన దక్షిణామూర్తిగారికి మొదట దేవుడనే పదార్థం లేదా - ఆ తరువాత ఈ సత్యం అనే అంతరంగ శత్రువు మీద దహించే ద్వేషం కల్గింది. ఎంతగా తలొగ్గి నడుస్తున్నా మనుష్యులూ, విధీ కూడా ప్రతిఘటించడంతో ఆయనలో జ్వాలలు లేచాయి. అందుకే ఆ జాబు గానీ తనూ కావేరి భిలాయ్ రావడం అన్నీ వ్రాసి కోపం తగ్గక... "నీకు పెళ్ళాం, పిల్ల కాదూ కావాలనుకుంటేరా. మరెందుకు కయి రావచ్చు అత్మద్రోహం మన్నికం

[illegible]

చెప్పి కావేరిని దుఃఖంలో ముంచటం ఆయనకు మనస్కరించలేదు.

అటు కావేరి తన గదిలోనే బయటి ప్రపంచాన్ని చూడకుండా చాలా రోజులు గడిపింది. రెండు సంవత్సరాలు గడిచినా భర్త గురించి ఆమెకేం తెలియలేదు. చాలా రాత్రుళ్ళు రైలు కూత, రిక్షాచప్పుడు తలుపు తట్టిన ధ్వని మగవాళ్ళ కంఠం అన్నీ కలిసి కావేరిని కలతగా ఓడించేవి. అలా ఓడిపోయిన తరుణంలో అకస్మాత్తుగా జారిన కన్నీటిని తన పక్కలో పసివాడు తప్పించేవాడు.

కాని ఆ పసివాడు మరో ఏడాది పెరిగి ప్రపంచం అంటే అయిష్టత తెలిపినట్లు, వారం రోజులు మనుష్యులతో, జబ్బుతో, మందులతో పోరాడి ఓ రాత్రి కన్నుమూశాడు.

కావేరి ఆఖరి కోరిక వెనుకనున్న లోకాల ద్వారం కూడా ఆ రోజు మూసుకుపోయింది. దానికి తోడు రోజుకో భర్త ప్రాణాన వృత్తాంతం ఆమె కంటపడింది - దక్షిణామూర్తి పరోక్షంగా కావేరి దక్కుండానే జరిగింది చెప్పాడు. తొలిసారిగా ఆ ఇంటిలో సంధ్య దీపాలు మసకబారాయి. అన్ని వర్ణాలు వగిలి తరుగులు పెట్టాయి. ఆ శోకం తాండవించింది అంతిమంగా అన్నీ మింగేసి యోగాదయితే అదే కావేరి మనసులో పెరిగింది.

ఇటు దక్షిణామూర్తిగారిలోనూ, కావేరిలోనూ ధ్వనికి ప్రతిధ్వని లేదా కలిపించడంలో ఇద్దరికీ కాలి వాడమీదా ఆ బ్రతుకుమీదా విరక్తి కలిగింది. ఆ యేడాదిలో ఆయన మేనత్త చనిపోయింది. చెల్లెలు పెళ్ళి జరిగింది. వర్ధనమ్మ మంచాన పడింది...

అంతలోకే చెల్లెళ్ళ ఆఖరి కూతురు శ్యామలను మందరిసి కాకినాడలో వదిలి కార్యాలతో కావేరితో కలిసి పిఠాపురం వచ్చి ముప్పై యేళ్ళ క్రితం తను చదువు సాగిన ఇంటి తాళాలు తెరిచి బస చేశారు. గతం ప్రతి అడుగులోనూ గుర్తొచ్చింది. యేదో యాత్ర పేరు చెప్పి మళ్ళీ దుఃఖాల సంతతిని వేరితో వేనుకుంటూ క్షేత్రానికి తిరిగి వచ్చిన యజమానిలా వుండిపోయాడు, అంతే. మరేముకోనా లన్నా ఆనందం ముంతు, కప్పించని కాయాల రగడే. మిగులు ధనాలా ... అన్నీ మర్చిపోయాడు.

దానితోడు ఆయనకు అంతిమ శాంతి కిరణంగా తత్వం కనిపించింది. మందిరికి తగిలిన గాయంతో ఆయనలో కదులాడిన జ్ఞానవ్యరాపాలి - కావేరి బ్రతుకూ, ఆ బాటలో ఆయనకు వెలుగు రేఖలుగా, యే రంగులూ లేని కిరణాల కదలికలా పనిచేసింది. అప్పుడే ఆయన మామూలు మనిషిగా కాక తాత్వికుడిగా, శాంతికాముకుడిగా ప్రవర్తించగల్గాడు.

పిఠాపురం వచ్చినప్పటి నుంచీ ఆయనకు భుజంగరావు గారొక్కరే ఆప్తమిత్రుడు. అన్ని మనసులనే నాయకుడి తన ప్రతిరూపంగా కళ్ళ ముందు తిరిగే జావేరి ఆయనకు ఇహలోకంలో దారి చూపించే జ్యోతి ..

తీరని కోడ్రాతో - అప్పైన వంటింట్లోంచి తల్లి పిలుపువిని ఆలోచనల నుంచి తేరుకుంది - తులసి. అప్పుడే భుజంగరావు గారు వీధిలోంచి ఇంట్లోకి వచ్చారు.

'నాన్నా' అంది నెమ్మదిగా.

'ఏమిటి తులసీ.'

తులసి, పోస్టింగ్ ఆర్డర్స్ చేతి కిచ్చింది.

అది చదివిన అనంతరం ఆయన చేతిలోని కాగితం దీర్ఘనిశ్వాసానికి కొద్దిగా కదిలింది

13

బయటినుంచి రాజశేఖరంగారు తలుపు తట్టగానే క్షణం కేశవమూర్తి ఏం చెయ్యాలో తోచక తికమక పడ్డాడు. తలుపు తెరవనట్లైతే వచ్చే అనుమానం కన్నా, తలుపు తీసి ముఖాముఖీ అనుభవం అతి భయంకరమైనదనిగా తలొగ్గమే మంచి దనిపించింది. వెంటనే టేబిల్‌లైట్ ఆన్ చేశాడు. తలుపు తెరిచి కళ్ళు నులుపుతూ గోడ పక్కనున్న కేలండర్ సర్దుతూ వుండిపోయాడు.

'ఏంనాయ్ వెంకటేశం— ఏడుపు ముఖంతో ఎటూకయ్యా వేమయ్యా పొద్దున్నే...'

'మా ఆవిడ నామీద అలిగి పుట్టింటికి వెళ్ళింది...'

'ఆవిడ వెళ్ళటం నీకిష్టం లేదా...'

'కాదయ్యా — అది ఇవ్వాళ నైండపున్‌లో దిగుతోంది...'

రాజశేఖరంగారు లోపలికి వచ్చి కేశవమూర్తి పడుకున్న శేఖర్ని చూసి అన్నాడు. 'హేమ్ లైట్ వెలుతురు కనిపించి మేలుకున్నావని పిల్చాను. ఇప్పుడేనా రావడం.'

'అవునండీ' అన్నాడు. వెంటనే మాటలో ఇక [illegible] తప్పదనిపిస్తుండగా

'శేఖర్ నిద్రపోతున్నట్లున్నాడు.'

"నిద్ర పట్టినట్టుంది, లేక పోతావా?"

"వద్దులే, హృదయం మాట్లాడ కాకు. సరే పడుకో" అని వెళ్ళి పోయాడు.

కేశవమూర్తి వెంటనే లైటార్పి అలవుగా సిగరెట్టు పక్క మీద చేరి ఆలోచించ సాగాడు. "ఏం మనిషి, యీరోజు అన్నీ ఇలా ఎదురు తిరుగు తున్నాయి, యీ పని ఎందుకు చేశానా" అని బాధపడుతున్నాడు.

నిద్రపట్టని శేషగిరి రావు హృదయం ఎవరి ముఖం చూస్తూ అని తర్కించుకుంటున్నాడు. రాజశేఖరం కంఠం విన్నప్పటినుంచీ అతనిలో భయం పెరిగి పోయింది. ఆయన ఏమనుకున్నారో! కేశవమూర్తేనా ఈ పనిచేస్తా? ఎందుకు చేశాడు? తనతో మాట మాత్రం చెప్ప కూడదూ? అనుకున్నాడు.

భయాన్ని అణచిపెట్టుకుని అతని మీద కోపం కల్గింది. అంతలో హృదయం నుంచి మెదడులో తలెత్తిన సమస్య లను యీ హఠాత్ పరిణామంతో అతనికి తలపోటు వచ్చింది.

"మనిషి బాధని మర్చిపోలేక పోతున్నాడని తెలుసు. కానీ బాధని మర్చిపోగల్గినా, తద్వారా ఎదటి మనుష్యులకు బాధ కల్గిస్తున్నానని తెలిసి కలిగే యాతన ఆ అనుభవం అంతకన్న భయం."

అందుకే కేశవమూర్తి ఎవరికీ బాధ కల్గించడు. తనకా? రాజ శేఖరంగారికా? అసలెవరికి అదెలాం టిది?

ఈ మిత్రుడి ద్వారా బాధ కల్గినా వోర్చుకునే ధైర్యం తనకుంది. రాజశేఖరంగారి మనస్తత్వం అంతుపట్టకపోయినా... మన విచ్చిన కష్టం యేమిటో తమకు తెలి లేదు. తాగిస్తుండనని అనుకుని తమ్ముని కాదా! అలా ఆ చీకటి రాత్రి తాకిడితో నాలుగు గంటల వరకూ నిద్రకు దూరం చేశాయి.

తొమ్మిది గంటలకు కేశవమూర్తి లేస్తూంటే శేషగిరిరావింకా లేవలేదు... అప్పటికే రాజశేఖరం గారి దాసీది కాఫీ తీసుకువచ్చి అక్కడపెట్టి వెళ్ళిపోయింది.

"నేను విశాఖపట్నం వెళతాను" అన్నాడు శేషగిరి రావుతో.

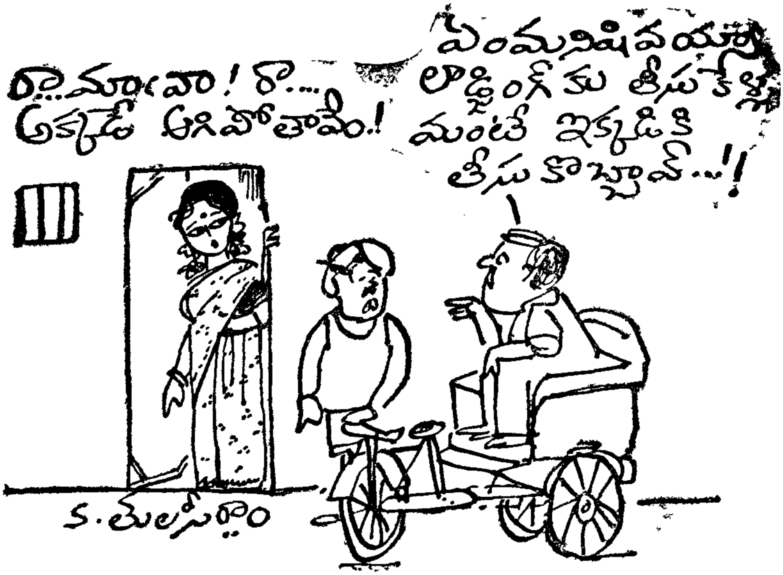
"కార్లో దిగబెట్టనా?"

"అక్కరలేదు మీరు రూములో వుండండి" అన్నాడు.

"రాత్రి రాజశేఖరంగారు వచ్చా రని" కేశవమూర్తి అంటూంటే కుమారి వచ్చి "మామయ్య మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారు" అంది.

కేశవమూర్తి [illegible] బయలుదేరాడు.

శేషగిరి రావు [illegible] రాజ శేఖరంగారు [illegible] కూర్చున్నవాడల్లా [illegible]

"రా, కూర్చో" అన్నాడు. శేషు మౌనంగా కూర్చున్నాడు.

"రాత్రంతా నిద్దర లేనట్టుంది. కళ్ళు యెర్రబడ్డాయి."

"విడిచేసి" ఆగిపోయాడు శేషు.

"కాలేజీ తెరిచేది సోమవారం కదూ" అన్నాడు, యిప్పుడెందుకు వచ్చావన్నట్టు.

"అవునండీ, కేశవమూర్తిగారి [illegible] వస్తే ఆయనతో కలిసి వచ్చాము. యింటి దగ్గర కూడా చెప్పనేలేదు" అన్నాడు జరిగిన విషయం చెప్పాలనే ధ్యాసతో.

"మీ నాన్నగారు కంగారు పడతారేమో."

"అవును"

"శేషు, నువ్వంటే నాకు అపేక్ష. ఆ వుద్దేశ్యంతోనే చెబుతున్నాను. చదువుమీద నీకు శ్రద్ధ లేదని కాదు" అని నవ్వేసి తిరిగి "యీమధ్య అనవసరపు బాధ్యతలూ, సమస్యలూ తల మీద పెట్టుకుంటున్నావేమో?"

"మీరన్నది నిజమే. యీ ధ్యేయం కూడా పూర్తి చేసినట్టు జరగడం లేదు. అందుకనేమో పూర్తిగా వాటికి దూరంగా వున్నాను" జరిగింది వ్యక్తీకరించడానికి తగ్గ భాష, భావం కలిసిరాక వుద్వేగంగా అన్నాడు శేషు...

"[illegible] ప్రవాహం నుంచి బయట పోవడం కష్టమే అనుకున్నాడు. గోపాల్రావు [illegible] [illegible]

తరిగ్గా ఆగోచించే నేర్పు- కలగా లిగా ?"

'నిజమే ...'

"కేశవమూర్తి అంటే నీకు సదభి ప్రాయ ముందా?"

"అలా అడిగారేమిటి ?"

'చెప్పు...'

శేషుకి యెలా చెప్పాలో తెలియ లేదు. ఆయన చరిత్రా, అప్పైన తను చెప్పిన సంగతులూ అన్నీ రాజశేఖరం గారికి తెలియు జే రూలయున్నాను, యేసి ముందో యేసి వెనకో తెలి యక తికమక పడ్డాను ఇయినా.

"మంచివాడనే నా నమ్మకం" అన్నాడు నెమ్మదిగా

"సరే నీ ఇష్టం ... అతను తబ్బున్న మనిషని విన్నాను. డబ్బు కలవాళ్ళంటే నాకు భయం. వాళ్ళు యే వస్తైనా చెక్కేగలరు చేస్తారు. మనం ఆ వస్తైనా కాశా చెక్కలేం. చేసినా నమ్మించుకోలేం. కావలం తబ్బులేని వాళ్ళం కనుక. నా అభి ప్రాయం నీకు నచ్చకపోయినా కొంత అనుభవం మీదే చెబు తున్నాను."

శేషుకు యేం మాట్లాడాలో తెలియలేదు.

"భోజనం చేసి పెడుదువుగాని యెలాగూ వచ్చావుగా - వెళ్ళిపోకు" అన్నాడు కుర్చీలోంచి లేస్తూ అతను.

"మామయ్యా, మనిద్దరం కలిసి అన్నం తిందాం, రా" అంది కుమారి శేషు చెయ్యి పుచ్చుకుని లాగుతూ.

అంతవరకూ అతనికి కనబడని గదిలో గోడ వెనుక రాజలక్ష్మి కళ్ళు తనని వీక్షిస్తున్నట్టు, మనిషి తన మాటలు విన్నట్టుగా వేచి ఉంది...

రాజలక్ష్మి హాల్లోకి వచ్చింది.

"యింటిదగ్గర అంతా కులాసా" అంది.

"ఆ, మీ దయవల్ల"

"అవునవును, యిందులో నా దయ యేముందని"

"యేమి తుకా" అన్నాడు ప్రశ్నగా.

"ఆ" అంది జవాబుగా

"యెవరో వొకరి దయాధర్మాలు మనిషికి అవసరం అవుతాయి కనుక." రాజలక్ష్మి నవ్వేస్తూ అంది "మీకేం చదువుకుంటున్నారు. రేపు వుద్యోగం చేస్తారు- ఆపైన" అని ఆగిపోయి తిరిగి అంది.

"మగవాళ్ళకు వొకరి దయా ధర్మాల అవసరం అంతగా వుంటుం దనుకోను, నేను ..."

"అందరికీ పరోపకారబుద్ధి వుండా లనుకున్నాడు."

"నిజమేనా, నామాట" రాజలక్ష్మి ప్రశ్నించింది

"కాదు..."

"యెలాగా కాదు"

"తరువాత చెప్తాను మీ నాన్న గారు"

"నాన్నగారు ?"

"నా గురించి ఆలోచిస్తోన్నట్టుగా ప్రశ్నించారు.

"ఆలోచించకూడదా ?"

"కూడదని కాదు. ఆలోచించే అవకాశం యెందుకు యిచ్చావా అని" ఆగిపోయాడు మళ్ళీ శాంతంగా.

"యిప్పుడు బాధ పడుతున్నారా" అని అతనివైపు సూటిగా చూసి "మా నాన్న చాలా విషయాల గురించి అనుభవంగా మాట్లాడినా పట్టించుకోరని నా నమ్మకం."

"రాత్రికి"

"నాకు తెలుసు" చాలా తేలిగ్గా అంది. కానీ ఆ మాటల వెనుక బరువును దాచుకుంటోందని అనుమానపడ్డాడు, శేఖర్.

"తెలుసా..."

తెలియక పోవడం మీకు రిలీఫ్ యిస్తుందా ?"

"అది కాదు నా వుద్దేశ్యం..."

"అయితే యిక వూరుకోండి- యింకెప్పుడూ అలా చెయ్యకండి"

"ను కాదు."

"అది వేరడగను. నా మీద నమ్మకం నాకున్నంత మాత్రాన, ఆ నమ్మకంతో చుట్టూ జనం దగ్గరకు వెళ్ళి, ప్రాధేయపడి నమ్మించగల్నా చెప్పండి."

"మీరైనా నమ్మితే చాలు."

"చాలదు ... నమ్మకం కోసం ప్రాధేయపడితేనే అపనమ్మకానికి కారణభూతులవాళ్ళం అవుతాం."

"ఆదేమిటి కారుకి రంగులు చిత్రంగా వేయించావు - ఈ వేపు తెలుపు - ఆ వేపు ఎరుపూ..."

"మరక్కడే వుంది తమాషా ... రేపేదైనా యాక్సిడెంట్ జరిగితే కోర్టులో కారే రంగుదో చెప్పమంటే కొందరు తెలుపనీ కొందరు ఎరుపనీ - ఇలాగనే వరకి కేసు తేలిపోదా అని"

"నీవేళా తికోపం వెళ్ళక్కండా బాధపడుతూ యిక్కడకు వచ్చాను? మీకు మరోసారి చెబుతాను. యిప్పుడు చెప్పలేను." అన్నాడు దిగులుగా, గాయం రేగిన మనిషిలా.

"శాంతి దొరికిందా" తియ్యగా అడిగింది నవ్వేస్తూ రాజ్యలక్ష్మి.

"యీ క్షణానికి" అని శేఖ

తమ్ముడు వెళ్ళి రాజలక్ష్మిని కౌగ లించుకున్నాడు - తనది అనుకొన్న వ్యక్తి అంత ఆప్యాయంగా అకస్మాత్ స్పర్శానికి తట్టుకోలేక శరీరంలో నరాలాడిక చిన్న వణకను తప్ప కొన్నుకోలేక మొదట బొమ్మలా అయిపోయి ఆ తర్వాత నిమ్మదిగా తప్పుకుని, ఉద్యోగం చేసే కోసం కార్యకుగా ప్రదర్శించాలని తాన ప్రయత్నపడుతూ - మాటలు కంఠంలో చిక్కుపడిపోతే అలాగే అతనివైపు చూసింది, రాజలక్ష్మి ఆ కళ్ళు తనని అర్థిస్తున్నాయి. తను ఏది చెయ్యా లనుకొంది, అభిప్రాయాన్ని తన ముందు నివేదించుకో బోతోన్నట్టుగా ఉన్నాయి అంత అలసటలోనూ అర్థ మయ్యింది.

"నాకు ముద్దు కావాలి... ముద్దు పెట్టవే!..."

ఆ పైకి మాటలు రావడం లేదు... అంత వ్యవధిస్తున్న సోదరుడు గుండెలు ఉప్పొంగుతున్నాగాని బయట జడ తనుగా తికమక కలుస్తూంటే, తిరిగి … గా … స్వరం … తో … మాట్లాడింది.

"… నీ … పిచ్చెక్కిందా" అతని … తప్పించుకుని దూరంగా … .

అతను తలతించుకున్నాడు.

"తప్పేకదూ" అతను … చెప్పలేదు. తిరిగి అంది "తెలుసు నన్ను మాని..."

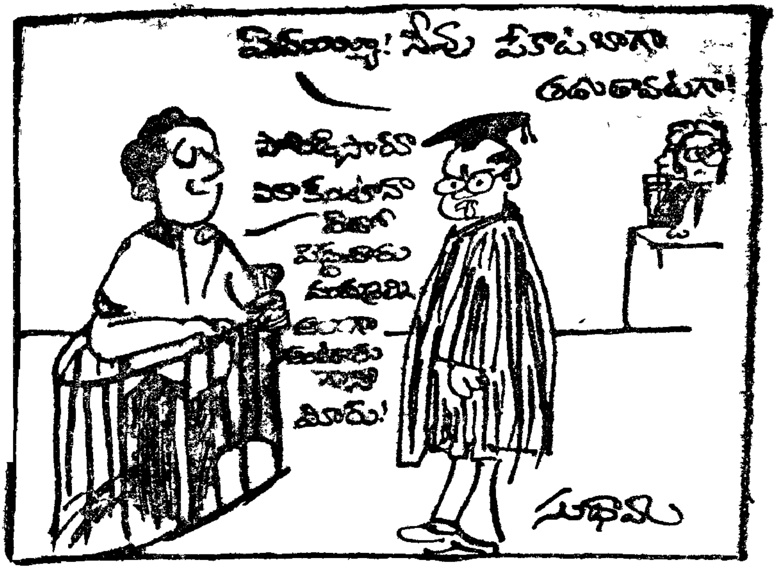
"తెలిసి కూడా పొరపాటు చేసు చెయ్యను. అలా తొందర పడకు. … ఏమి కోలేదు - రాజలక్ష్మి" అన్నాడు కోపంగా.

ఈ మనిషి … … అతనిదగ్గరా … తను … లేదు … తనకుండే … చెప్పలేక పోయింది రాజలక్ష్మి.

కాని తనకోసం కూడా నో వస్తువు నో వింత ప్రపంచం … దమ … ఆ ప్ర … మనసు … చూస్తూ … నవ్వుతున్నాడు. శరీరంలో … స్వరం … వలుకుతూనే ఉంది. ప్రాణాలంలో తనూ, … ఆ రోజులో … గుర్తులోకి … ఆ … మోగుతున్నాయి.

"ఈ … అర్థం … అర్థంకాదు" అనుకుంది … రాత్రి … ప్రస్తావన … .

"… అంటూంటా. ఈ … … ప్రయాణం … నవ్వుడు … చెయ్యిందేది … .

ఆ దశలో సౌశ్చరిక అస్మిత లేకుండా పోదుకదా..."

'నీవన్నీ పుస్తకాల్లో మాటలు నాన్నా...'

'వద్మిక దుఃఖగోతం రూపంలో ప్రాణి దుంది విలపిల్లాడుతుంది!' లోపల అనుభవి, బహాయిగా మాత్రం తర్ర్యాతు - రూపది అంతరాత్మని వనిగట్టి

గత కాలమంతా తను పొందిన ఆరాటాలకి కూడా ఆ వస్తువే, ప్రేమే కారణమని మర్చిపోయి మామూలుగా, ఆహ్లాదంగా అనుకున్నాడు. "నేను నా నాశమును కాకుండా తప్పిపోవడానికి తిరిగి' అంటూ, శేషుతో చెప్పి వెళ్ళిపోతూ రాజశేఖరంగారి టేబిల్ మీద నోటీసు రాసి పెట్టాడు 'మీకు చెప్ప లేకపోయాను. కేశవమూర్తి గా రూమ్‌లో వుంటాను. యింతకు పూర్వమే మాటిచ్చిన కారణంగా యిలా చెయ్యవలసి వచ్చింది. మీకు బాధ కలిగించి వుంటాను. మరేం చెయ్యమంటారు? అతని గురించి మీకు చెప్పాలన్నా యిది సమయం కాదనిపించింది. వివాహానంతరం రాగా చెబుతాను.

14

ఆషాఢమాసం గనుక రాజశేఖరంగారు - శేషు రాసిన చీటీ

చూడలేదు వెంటనే ఆయనకు చిన్న పొగరలాంటిది కల్గింది. తన నుంచి తనకక్తో శేషుని దూరంచేస్తోందనే భీతి ఆవహించింది.

మొదటి రోజు రైల్లో తను చూసిన శేషు, యీరోజు తన యింటిలో అప్తుడిగా యీ మధ్య దూరంలో అతను తన కెంతో దగ్గరగా వచ్చాడు. అటు కూతురి భవిష్యత్ని కూడా తనే రకరకాలుగా చిత్రించుకుంటూ, ఆ రంగు జీవితం యొక్క తెరల వెనక నిలబడితే, తన వార్ధక్యపు రోజులూ ఆనందాలూ అన్నీ వూహాచిత్రాలుగా కన్పించేవి. యీ వూహ ఆయనకు యీ సంవత్సరం మరీ సంతోషాన్నిచ్చింది

కాని అన్నెల్లుగా శేషు కేశవ మూర్తితో తిరుగుతూ వుండడం, యీ స్నేహాలూ, నాటకాలవట్లా కొంచం అయిష్టమే కల్గింది. ఆదరించి ప్రేమించ గల్గినంతమాత్రాన అధికారం చెలాయించడానికి మనిషికి హక్కులేదు, తెలివిగలవాళ్ళు ఆ అవిదాటిపోకుండా యివతల నిలబడి అంతకు కావల్సిన ప్రయత్నాలు చేస్తారు. అనేకవరులు ముందుకువెళ్ళి అవమానపడి వెనక్కి తిరిగి వస్తారు, హక్కుల్ని జార విడుచుకుని

యీ రోజున తన కర్తవ్యం యేమిటో ఆయనకు తోచలేదు. అప్పుడే పనిలోంచి వచ్చిన రాజలక్ష్మి తండ్రి వెనక నిలబడి- అక్కడి నుంచే శేషు రాసిన వుత్తరం గుర్తు పట్టి చదవాలని ప్రయత్నం చేస్తోంది

'శేషు వ్రాశాడు'

రాజలక్ష్మి మౌనంగానే తండ్రి చేతిలో చీటీ అందుకుంది.

'యేమిటంటావు - యిది.'

'ఆయనన్నట్టు కేశవమూర్తిగారి బ్రతుకులో గొడవలున్నాయేమో.'

'అంటే...'

'పెళ్లి చేసుకోమనో ఉద్యోగా వుండమనో యింట్లో అని వుంటారు. దాంతో యిలా పారిపోయి వచ్చాడేమో' రాజలక్ష్మి అలా అని లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

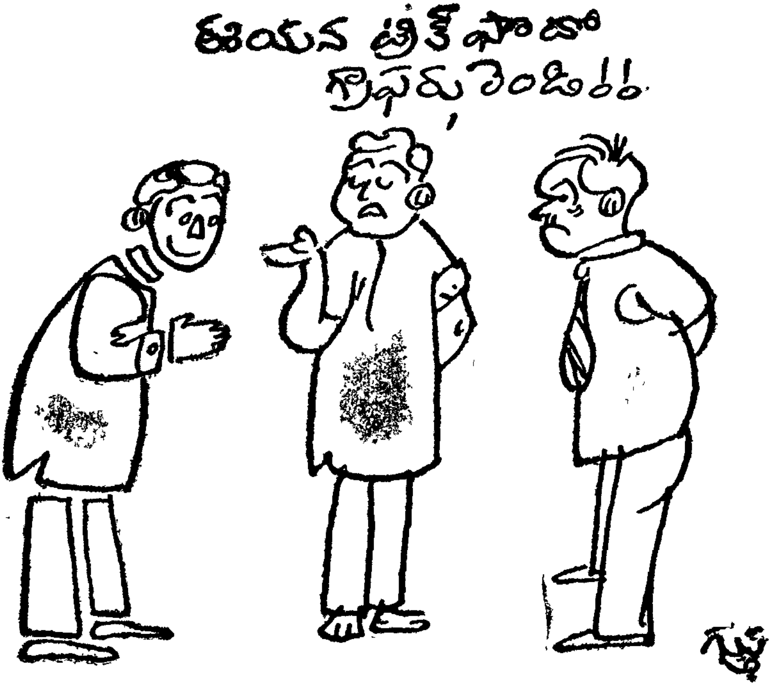
ఆయనకు చాలాసేపు ఆలోచిస్తే ఆఖరికి పోతే పోనీదారి కన్పించింది. అంతకు తర్కవితర్కం చేసుకున్నాడు కూడా మనిషిచేత అభిమానమన్నది యేదైనా చేయిస్తుంది. అందుకే - తప్పయినా మరో దారి లేకనో వుత్తరం వ్రాసి బరువుగా నిట్టూర్చాడు.

* * *

ఆ మర్నాడు సాయంకాలం పార్కులో కూర్చుని ఆలోచిస్తున్న రాజశేఖరంగారి దగ్గరకు సుందర్రావు వచ్చి నమస్కారం చేస్తూ 'మీ పేరు రాజశేఖరంగారు కదండీ' అన్నాడు...కూర్చుంటూ.

'అవునే... నాతోగాని పని వుందా'

'పెద్దపనేం కాదనుకోండి... మీ

యింట్లోనే కదండీ శేషు వుంటుంటా..."

'అప్పను యేం' అన్నాడు ఆత్రుతగా.

తను కేశవమూర్తి కోసం వచ్చావనీ, శేషు రూమ్‌లో అతను వుంటోన్నట్టు తెలిసిందనీ - కలుసుకుని మాట్లాడాలనే వుద్దేశ్యం వున్నట్టూ చెప్పాడు.

కేశవమూర్తి గురించి తనలో రేగే అనుమానాలు, గుర్తొచ్చి తనకు తెలియకుండానే ఆయన ఆత్రుత చూపించారు.

సుందర్రావు కేశవమూర్తి ఆప్త మిత్రుడిలా అతని కథంతా చెప్పి...

"...యింతేనండీ. అతన్ని యివాళ రోజు ఆయన కన్న కొడుకులా గౌరవించడం లేదనే నా నమ్మకం. కానీ కడుపున పుట్టిన మూలంగా ఆస్తి అనే బంధం - మమత కన్నా గట్టిగా పెన వేసుకుని మనుష్యుల్ని బంధిస్తున్న రోజులు కనుక, అది వీగిపోతుందనీ, తర్వాతా గౌరవం బజారు పాలవుతుందనీ ఆయన ఆలోచిస్తున్నారు...యిత

వాడు తండ్రికి తెలియకుండా వాడా డబ్బు విలాసాలకు తగలేశాడు. అయినా ఆ తండ్రి క్షమించు కున్నాడు. ఆఖరికి కొడుకు చదువు గురించి రెండు వేల రూపాయలు ఆయనకు తెలియకుండానే యిచ్చే వాడు...'

'నిజమా...'

కావాలంటే అతన్నే అడగండి. ఆ మిత్రుడు ఎవరో కాదు శేషు, మధ్య తరగతి వాడని తెలిసింది. ఈ విషయాలన్నీ తెలిసి కూడదీస్తే కేశవమూర్తి మౌనంగానే వూరు కున్నాడు. ఆ తండ్రి అసహ్యించుకుని అప్పైన విరక్తి పడి పెళ్లి చేసి తన చేతులు కడుక్కోవాలనుకుంటే ఇక్కడ తప్పి శేషు దగ్గర దాగాడు. నా కనుమానం. శేషుగారికి పెళ్లి కావల్సిన అక్కగారొకరు వున్నారని, ఆవిడ్ని కేశవమూర్తి అతన్ని వివాహం చేసి ఆదుకుని...'

రాజశేఖరంగారు వినలేక ప్రశ్నిం చారు. 'ఇవన్నీ మీరు నాకు చెప్ప డంలో...' ఆయనకెందుకో గుండెల్లో అగ్నిం పోస్తోన్నట్టుగానే వుంది.

'మొదటిది నా స్వార్థం. కేశవ మూర్తికి, మా చెల్లెల్ని చేసుకుంటా నని కొంచెళ్ళనాడు తెలుసున్నారా యింగారు మాటిచ్చారు. ఇప్పట్లో కేశవమూర్తి మాటన్ని బట్టి-ఇష్టమే అనుకున్నాం. ఇప్పటి పరిణామాల్ని బట్టి ఆయనగారు మాకు మొహం చూపించడం మానివేసినా ఆడపిల్ల తరపు వాళ్ళం కాబట్టి కేశవ మూర్తితో మాట్లాడాలనిఇక రెండోసారి మీరు శేషుకు మీ అమ్మాయిని ఇవ్వాలనుకుంటున్నారని తెలిసింది. అది నా అపోహ కావచ్చు. నిజం అయితే మాత్రం నే చెప్పింది మరో సారి ఆలోచించండి. నేను కక్షకొద్దీ శేషు మీద యివన్నీ చెప్పడంలేదు. జంతువును కొడితే అది మాట్లాడ లేకపోయినా, తోకతోనూ, కళ్ళ తోనూ బాధను వ్యక్తం చేస్తుంది. మనిషి ఆత్మకు తగిలిన దెబ్బ, అతన్ని రాక్షసుణ్ణి మరేమన్నా చెయ్యొచ్చు. నేను రాక్షసుణ్ణి కాకముందే మీతో యీ విషయాలన్నీ చెప్పగల్గినందుకు సంతోషపడుతున్నా...' రాజశేఖరం గారు స్థాణువవటంతో వింటూవుండి పోయాడు-మంత్రావు చెప్తున్నంత సేపూ.

* * *

(వశేషం)

ఘాటెక్కిన గంధకధూమం

శ్రీ రాయవరపు వేణుగోపాలరావు

"ఒక ఖండాన్ని చుట్టుముట్టి దౌర్బల్యాన్ని శతధా శిక్షించి అనాధత్వాన్ని భక్షించి కుక్షిని నింపుకోవడం మానవత్వం కాదు కాదు మృగానికి క్రిమి కీటకాలకి అనాది నీతి, అది నిత్య జీవన రీతి [illegible] బలాధిక్య [illegible] భ్యాసం' - అన్నాడో ఆధునిక కవి.

చాలా మంది పై మాటల్తో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తారే మాగాని వారి గాదు మాత్రం ఆ స్వాంత వ్యక్తిని కనాడు ఈ ఇరవ య్యో శతాబ్దంలో. ఒక దేశాన్ని చుట్టుముట్టి, దౌర్బల్యాన్ని శతధా శిక్షించి, అనాధత్వాన్ని భక్షించి కుక్షిని నింపుకునే వాడు మానవుడౌనాడే! ఆ దౌర్జన్యం [illegible] తే అది అనాది నీతి వారి జీవన రీతి అయితే ఈనాడింక మృగాలెక్కడున్నాయి? (మనుషుల రూపంలో తప్ప!) ఆ వేళని ఏ అరణ్యాల్లోకో

వాళ్ళ... తె కి మరీ వేటాడు
తున్నా... మా షి వాళ్ళ
కాల్చి ... దు లేదా 'జూ'
ల్లో ... ప్రదర్శన వస్తువుగా చేసి
దాన్ని ... పాలు చేస్తున్నాడు.
కాదంటే ... ర్కస్సుల్లో వాటి చేత
రకరకా... ఫీట్లు చేయించి డబ్బు
చేసుకొం... "కొక్కురో కో"
అని ... వి క్రమం డి
మేలో... మహాపకారం చేసే
దాని కుటుంబ... తరించి మరీ తింటు
న్నాడు ... దా కే చి...న్ పులావ్,
చికెన్ బిర్యాని తాండూరి చికెన్
అని అందమైన పేర్లు పెట్టి - వాటి
రక్తమాంసాల్ని లొట్టలు వేస్తూ తింటు
న్నాడు. మేకలు, గొర్రెలు, పందులు
కూడా ... దాహానికి
రక్త పి... అంకితం కావటం
లేదూ ... ఏ పాపం ఎరుగని
గోవు... కూడా భక్షిస్తున్నాడే!
అంచేత ... జీవనరీతి అవినీతి
కాదు. ... వాటికినాడు నీతికాదు.
ఇక మి ... మి కీటకాదులా ?-
వాట్ని ... నాశనం చేస్తున్నాడు.
దోమల్ని ... లు ... చ పడానికి
మందు ... పెట్టేడు. ఎక్కడో ఏ
పేదవాడి ... నాలిన రక్తమో తప్ప
ఆ క్రిములు ... దులికి సుష్టుగా వుండే
... క్తం లభించే అవకాశం
ఏదీ ... ఇదీ వాటిగాడి
సిద్ధాంత ... లా సోదాహరణంగా
ఎంతవా... వ్పటం ... పోగల్లు.

...త చెప్పుకున్నా ... నా
... లేది ఒక ... రిత ... చుట్టు
ముట్టి ... శ ... చి
అ ... ష ... వు
కోవటం మానవ ... ల్లు.
అత ... ఆదే అ ... ది సి ... కవి
... యే జీ. నరి ... డు
మ షె (!) గ ... మొద ... నవి
న ... గాని ... లో
అ ... ర్కం ఏర్పర్చి ... ధా
... సం పెట్టదన -

◆ ◆ ◆

తను కట్టుకున్న ఇల్లాలు ... ర్
ఏక్సిడెంట్లో చనిపో ... ఇన్సూ
రెన్సు ... డబ్బు ...
కొనుక్కి చాలా దూరం ... స్త
ప్రశాంతమైన ... న
మెడ ... కట్టేడు భుజంగం.
ఆ మేడ గురించీ, ... గాని
గురించీ చాలా వరకు ప్ర...
ర లో వున్నా ... నీ ... న
వసరం గానీ అతని వ్యక్తి ...
స్వభావాన్ని తె...సు ...
అతని పేరు వింటేచాలు. భుజంగం
వాటే ... లాంటులాంటి భుజంగం డు.
అతి తెలివైన భుజంగం ...
అతనలో ... ఏ ష ...
భుజంగం. అవసరం ... స్నేహా
సరే ... తప్పని భుజంగం.
ఏ చెరువులో ఏ కప్ప వు...దో,

ఏ తప్పని ఎలా పట్టాలో అతను అగ్గిపాలతోనే నేర్చుకున్నాడు. అతను కాంట్రాక్టు వ్యాపారం చేస్తాడు. ఆ వ్యాపారంలో లక్షలు గడించేడు. ఇంకా [illegible]డిస్తాడు. అతని దగ్గర ఇద్దరు పనిచేస్తున్నారు. నా[illegible] కుడి భుజమైతే అప్పారావు ఎడమ భుజం. వాళ్ళే వ్యాపారం అంతా చూసుకుంటారు. [illegible] పెట్టడం — చెక్కులు అందుకోవడం మాత్రం భుజంగం చేస్తాడు. అతను [illegible]ంచుకు[illegible] [illegible]లకి, ప్రాజెక్టు ఆఫీసులకి, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ల ఇళ్ళకి, అప్పుడప్పుడూ బీచి వొడ్డున ఉన్న [illegible] "మందు కొట్టు"కి ప్రయాణం చేసే కొత్త "మారిస్ మైనర్"కి ఇపుడు బలే రెస్ట్ దొరికింది. [illegible] వర తుంది. పెద్ద [illegible] పేరు చెప్తే చాలు [illegible]తున్నాయి. మరింకెందుకు వేరే తిరగడం? అప్పారావు వెళ్ళి బేంక్ నుంచి డబ్బు తెస్తాడు. కాంట్రాక్టులన్నీ [illegible] ప్రాజెక్టు ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగుతాడు. విస్కీ బుడ్డి [illegible] తెస్తాడు. మరి, భుజంగం ఏం [illegible] అవసరమేముంది? అవలిదేదీ "అవల్ లైట్" కారణం కాదని మరోటుందని డ్రయివర్ [illegible]కి తప్పిస్తే మరొక[illegible]కి తెలీదు. అదేంటంటే —

* * *

తెల్లవారింది. "నాగరత్నాన్ని [illegible] [illegible] బెడ్ మీద [illegible] [illegible] [illegible] గ రత్నాన్ని చూసి భుజంగం పురి మీసాలు మెలిసేడు [illegible] లకి [illegible] — అనుకున్నాడు. పాపం [illegible] దక్కేడు. [illegible] దగ్గరికి వెళ్ళి నిలబడ్డాడు. [illegible] దేవతా వస్త్రాల్లా తెలుపు [illegible] ఆకాశం [illegible] న్నాయి. దూరంగా సముద్రంలో [illegible] నడుస్తోంది. నీలం రంగు ముఖమల్ తివాచీ మీద వజ్రాల్లా సూర్యకిరణాలు సముద్రం మీద [illegible]రుస్తున్నాయి. ఏది చూసినా [illegible] గుర్తొస్తోంది భుజంగానికి [illegible] నవ్వుతుంటూ [illegible] భుజంగం పడుకున్న పాతికేళ్ళ చిన్న[illegible] వైపు చూసి చుట్ట ముట్టించేడు. గుప్పుమని పొగ వదులుతూ మళ్ళీ [illegible] దృష్టి మరల్చేడు. చటుక్కున అతని ముఖంలో రంగులు మారేయి. ఏదో పీడకలొచ్చినట్టు — నాగరత్నంతో లాసన్స్ బేకి కార్లో షికారెళ్తే "[illegible]" గుంటల [illegible] చేసినట్టు [illegible] బొడ్డింక కప్పించినట్టు, తి[illegible]న్న కోడి పులావులో అన్నం ఎముక

[illegible] తు మహా [illegible] దిగా [illegible] భుజంగం [illegible] [illegible] [illegible] భుజంగం [illegible] [illegible] చేసినవాడు [illegible] వాడో [illegible] ముందు [illegible] భుజంగాన్ని [illegible] [illegible] చూస్తున్నాడు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఇప్పుడు [illegible] వాడి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గూడులా [illegible] గెడ్డం [illegible] వాడి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఎముకల గూడులాగే వుండేవాడు వుంటున్నాడు. [illegible] అలాగే వుంటాడు, [illegible] భుజంగానికి ఒళ్ళు మంట. [illegible] [illegible] వాడెప్పుడు [illegible] భుజంగాన్ని చూసి [illegible] ఒకసారి కూడా [illegible] పైసా [illegible] భుజంగం [illegible] [illegible] [illegible] భుజంగాన్ని [illegible] చేసేవాడు, "బాబూ, [illegible] బాబూ - [illegible] బాబూ, [illegible] అంతే - [illegible] [illegible] [illegible] పారేసేవాడే కాని [illegible] తెలీదు [illegible] వాడు భుజంగం. [illegible] [illegible] ముత్తాతగారి ముల్లెలో [illegible] [illegible] [illegible] "తే!" [illegible] చూస్తాడు ముఖం [illegible] [illegible] [illegible] పెద్ద [illegible] [illegible] [illegible] లేని దొంగ [illegible] వాడి కళ్లలో.

"నా దబ్బు [illegible]" అన్న [illegible] చూస్తాడు. [illegible] [illegible] [illegible] నా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అందుకే భుజంగం ఎప్పుడూ వాడికి [illegible] చెయ్యలేదు. [illegible] భుజంగానికి [illegible] [illegible] లన్నీ [illegible]

అంతలో మంచంమీద [illegible] చిన్నది [illegible] మెల్లిగా లేచి మంచం మీద [illegible] కూర్చుని [illegible] [illegible] భుజంగం నాగరత్నాన్ని [illegible] ప్రేమగా చూసేడు [illegible] [illegible] భుజంగాన్ని చూసి "ఎంతసేపయి [illegible] [illegible]" అంది

"ఎంతసేపు అయితే ఏం. [illegible] [illegible] [illegible]"

నాగరత్నం లేచి [illegible]

చీరక చ్చిళో రి పరుచుకుని-జాకెట్టు గుండీలు ... ప్రస్నా యోలేవో ... భు ... వేమీలాపిం చిది భు ... ము లా వా... చు ... ఆ తను త ... లో ... ల్లావుండే మొహాలు గల అనవాళ్ళనే ఎక్కువ పాపేడు ... సుందుముక్క తో చేవి చ ... టి ఆ డ దా ని మొహాన్ని పరకా ... చూసి

వుండలేదు. ఇంతేత ... ఆపేక్షగా చూస్తున్నాడు ఆ అపేక్ష ... లాంటిదికాదు దా ... అధికార ముంది భుజ గం ... క్క వ వి ల ఒదున్న ... కిటికీ గుండి బయటకు చూసింది

సిలం ... ని తెల్లని మేఘాలు చూసి నాగరత్నం మనసు రెపరెపలాడింది. రాజ ... లాటి ఓడన్నూపి గుండె వు ... ఊగింది. సిలం ర గు వ ... చెల్లాచెద రౌతున్న ... చూసి సంభ్రమంతో గుండెల మీద చేతులు వేసుకుంది.

"అబ్బ ఈ ... ద విలువైతే రంగుల ... ఇంకా యేమో అనుకో ... ఎతో చాలా సీనియన్ ... పట్టి దూడ్దం ప్రారంభించింది. భుజంగం కంగా రుగా ... అక్కడే వుంది?

అక్కడ దేశంలోవున్న దరిద్రం వుండి.

అక్కడ ప్రపంచంలోని భూండాలు వ ... వుంది.

అది డబ్బున్న వాళ్లూ, నాగరత్నం లాంటి వాళ్ళూ ... బాదదు లాని నాగరత్నం చూసిం ... చూస్తూనే వుంది. ఆమె ... వుక్కడ ఆడుక్కు పోయినట్లున్నాయి.

మేడకింద ... తో

చూస్తున్న బాలింతలు అప్పుడే ఎందుకో తలెత్తి చూసేరు అదే సమయానికి ఉమ్మాని నాగరత్నం కూడ [illegible] సింది. చూస్తూ అలాగే [illegible] ంది బాలింతలే చూస్తూ నాగరత్నం గుండె కలుక్కుమంది... [illegible] ఎప్పుడో ఎన్నాళ్ళకిందో - భయంకరమైన చీకటిరాత్రి నిద్రలో చూసిన పీడకల అకస్మాత్తు [illegible] జ్ఞాపకం వొచ్చింది విలవిలాడి పోయింది. జడలు కట్టిన తలకి, పిచ్చి కల గూడులా వున్న గెడ్డానికి మధ్య వున్న కళ్ళు రెండూ రెండు ఎర్రని-గాజు గోళాల్లా - భూతం కళ్ళలా అవెన్ని భయం వేసేయి. జడలు కట్టిన జుట్టు [illegible] అండి మూడో నేత్రాన్ని గుర్తుకు తెచ్చి నాగరత్నం శవనాడులూ కంపించి పోయేయి...

"ఈడు బాబిగాడే నా —" అని జాలి [illegible] సుతో అమతుంది.

"ఎటులా ఆ ముష్టివెధవ కాని అలా నూసన్నావ్ [illegible] ఆడు [illegible] గన్న కళ్ళు నూడక చరిద్దాం" అన్నాడు భుజంగం. ఒంటిమీద గొంగళి పురుగులు పాకినట్టు [illegible] అసహ్యంతో

"ఏడు దొంగతనం చేస్తాడా?"

"ముష్టెత్తకుండా - దొంగతనం వొంటే తలకాయ తెడుగా సేస్తాడు. అయన్నీ మలకె [illegible] ముందర్లోను. తాని మొహం కడుక్కొ. కింద కెళ్ళి కాపీ, టిఫిని తెచ్చి వంటా యన్నో పెస్తాము."

"ఆడిక్కడికి రోజూ వొస్తాడా?" మళ్ళీ ఆ వెధవ గురించి అడిగే సరికి భుజంగానికి [illegible] తెత్తింది. కాని కట్టుకొన్న దానిలో భయం ఏదో పోగొట్టాలంటే దేమోనని శాంతంగానే [illegible] ధానం చెప్పేడు.

"మాద్రాసు, ఆడిక్కడి [illegible] వొస్తా వుంటాడు. ఆడికే నాకు పెద్ద సిరాకు ఏదో [illegible] బుగారి ముల్లెక్కడ దాచి పెట్టేసు [illegible] అని సెయ్యస్తాడు ఎం [illegible] రివాజమ్ము, అలాగే విలబడి విలబడి పోతాడు పిచ్చెదవ" -

"పాపం..."

"అలా అని జాలిపడ్డే కొంప కొల్లేరవుతే అల్లవి భుజంగే శక్తి ఎవ రెక్కడుంది సెప్పు?"

"అలాంటోల్లు ఎంతమందో వున్నారు కాని ఈడిలాంటి కసిక బ్బరుస్తు యీ బూ పెపంచకంలో నానెక్కడా మూల్లేదు"

"అదెవడు ముసోడు. ఆడి బతుకేటి - ఏస్టిబతుకు అని మనిసెరాగు టూరికి సచ్చారి కాల్లా వుండ ముందు మూతం వుండ్లేదేటి?"

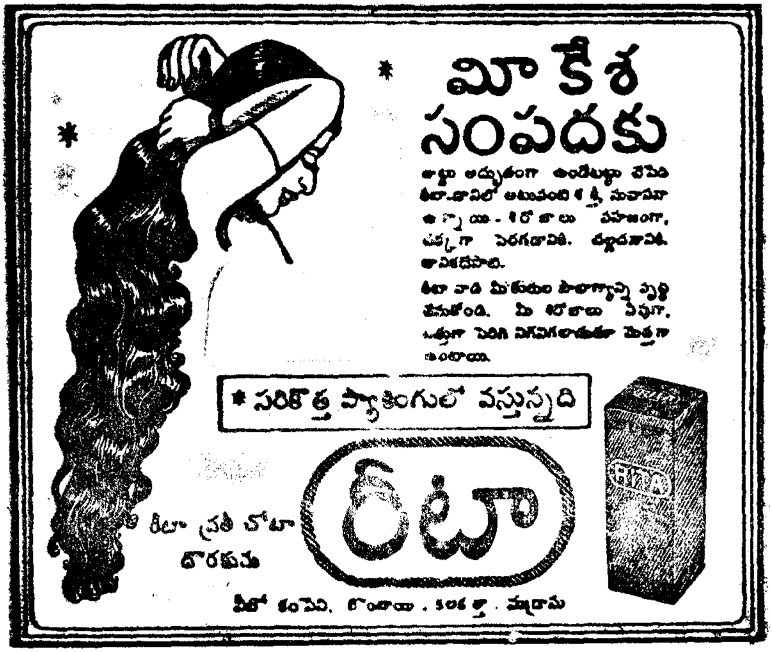
"నా కల్లతో నాన్నూసేసు, ఎంక మంది ముష్టెదవలో నా కల్లముందు లక్షాధికారులై అప్పన [illegible] బతుకు తున్నారు. ఎలాగనుకున్నావేటి?

అది బుర్రా - ఈడి బుర్రా కొట్టు
వాలుగు డబ్బులాగావే సా
శొస్తుగం - కుందమ పొలా
ఖ్యాండల కళ్ళు కలిపి
అంతే మర్నాలుగు రోజులికి ఇం
వజాలాంటి మేడలు లేపేకం...
కాడ పిల్లల్ని సేర్దీసి 'కంపెనీ'
తెగడయ్యడం ... ఇదంతా
మా యం. అన్నేయం, దవుర్జన్యం
సేసినోడి లోకంలో ఉరి
బతుకుతున్నాడు. లేనోడు
మాయిలేందే లోకంలేదా? మా

ఒన్యాయపూం సెయ్యనోడికి మూళ్ళే
మాట! ఏం, అంత కద!'

ఒక్కసారి భుజంగపుం ఉలిక్కి
పడ్డాడు. ముప్పైఏటువత్త కొడినీ
సేత్రుగా అది మనిషి భాషలో
మాట్లాడితే ఎంత ఆశ్చర్యపడాలో
అంత ఆశ్చర్యపూం పడ్డాడు కొంత
సేపు 'మన్నంతి' అని దీకి ర్పి
పోయింది' అని తలపడ్డాడు.

మాత్రత్తాలూ, నిజం ఏం నా
నొక్కుంటూనూ. అకదాయి సెప్పినా,
ఎల్ల గుంటుద్దెప్పినా వాన్నిజం

ఇ ము … ంటూ … నువ్వు సెప్పింది విజవూ … జ … న్నరా! నోటంల మాయిపేసే … వు. ఇంకో డి … న్యాయం సేస్తే … మనకి సేయం … రగదు, … దీ … వెం … గా అంటే … తోడి దీ … వాంగాల, అదీ … బజార్లంట నూడు లాడ్జింగులో నూడు అంతే. … గోర్మెంటోడే … త్తన్నాడ న్యాయం అదేటో సెప్పా … వ్వాడ దాని … గోడ … జ్జి వుంటావు పీ మన సెప్పేదూ నేయ్యం గరించే గాని అన్యాయం గురించి … ంచటం. కాని బయట పెపంచికంలో ఎంత న్నాయం … ందో … బగ … తుడికేవా ఎరికుందో … దో నాకు తెల్దు. నా వంగతే నూస్కో … ఇవతలెక్కి వోణ్ణి; మే స్తిరి గాణ్నయేను. … సి … ఇవతక్క ట్రాటునయ్యేను. … తేలు తంత్రాటు … య్యేను. ఎలా గ ము కు న్నా వేటికి? … వెంత వాయెంగా కొటివచ్చినా ఇంజిపీరు బాబుకి దబ్బి … ముకితేగాని "పరుకు" మనకివ్వడు. మరాడికి లంచం … దించు గోవాలంటే కొ … వన్లో దక్కాకి … వెయ్యాలి గద. సిమెం టులో ఎకు … కలిపి … గా, మనకి డబ్బులు కిట్టవు. … సాను సంగతి కూడా సెప్తా విను. సా … కూ … గోర్మెంటు సెట్టం చేసిం … నోళ్ళలా … ళ్ళో … సీతు తెలింది గాటు … ద. ఏటి సెయ్యొద్దంటారో … డే సేసాగు. "సారా … తాగ … డొవాయ్ … తప్పు లేదూ" అంటే … ఇద్దో సి … రెం … ? ఏ … యాలా సారా తాగకు. సారా సాపులు సోడా సాపుల సెయ్యాల. … గోర్మెంటోడలా … సేసేడు … డో నీకు తెల్సా?"

"ఏ … సెసే … "

"అలా … సే సారాసాపు … లంచాలు … వేటి మరి! … దూ ఏలకొద్దీ రూపాయిలూ నెల్నెలా అల్లకి ముడుపు కడ్తారు. … కలగా వుంటారు, … రా అమ్మ వోల్లూ … గా వుంటారు…"

"… జ్జి సెకిపోయేది … వేం గద!"

"నూసేవా. తెలివంటే అదీ తెలివి. ఎ … డెలాపోతే మనకేలకి? మనం … గా వుండాలి."

సిరాంతపోతూ వింటోంది నాగ రత్నం.

"సరేలే. … టి గురించి సెప్పే … మంత్రుతాడి … దతా ఎ … గ్గాకి … మొకం … కాపి, … స్కో … గిపి లోకి ఎలొస్తా …" … భుజంగం … రా … యే …

అ … రత్నం … దగ్గరికెళ్ళి కిందికి చూసింది.

అంతవరకూ పిచ్చివాడిలా నిల బడ్డ బాచిగాడు మేడ ముందున్న కాలువ గట్టుకి వెళ్లి కూర్చున్నాడు. రెండు చేతులూ జాచి ఆ కాలువ లోని నీళ్ళతో ముఖం కడుక్కున్నాడు. దోసిళ్లలోకి నీళ్ళు తీసుకుని తాగడం ప్రారంభించాడు. ఆ విపరీత దృశ్యం చూశాక నాగరత్నం గట్టిగా కళ్ళు మూసుకుంది. "అబ్బ ఎంత దరిద్ర బ్రతుకు నీది బాచీ" అనుకుంటూ వాటికిపోయింది

బాచిగాడు (తాకే కొత్త కాదు వాడు. నికి బాలుడు అప్పుడు నాగరత్నం ... పువ్వులాంటి పక్కమీద ... దిళ్లలో వుండేది. అప్పటికి ...గర్భాన్ని వచ్చేనూ వంపులూ రాకుండా ఆరే ... ళ్ళు టూయి. బాచి ... డి ... ప్పుడు ఏ పడేళ్ళో వుంటాయి. వాళ్ళ నాన్న తాగుబోతు అన్నా లేదు. వాడెన్ని కథలు ... ప్పేవాడో! అలా పదేళ్ళు ... తల్లి వడిలో సాగింది. ఒంపులో ... బాచి గాడ్ని పెద్దాడి సుఖంగా కాపురం చేద్దామని ఎన్ని ఇల్లాలి ఊహలు అల్లిందో! కాని అవి నిజం కాలేదు. తల్లి బలవంతాన. ర... ఆయిన అనంతరం ఎక్స్‌రే ... గా ఓ పక్కలో పడుకుంది. ఆ తర్వాత — ఎన్నెన్ని రాళ్ళు- ... హాలో... చూసింది. ఆఖరికి వాడిక, ద ... ముడలోకి వచ్చి పడింది. కొన్నాళ్ళు పోయేక తనలోని జీవసత్వాలన్నీ పోతాయి. అప్పుడు తనని కుక్కని తరిమి కొట్టినట్టు ఛీ కొడ్తారందరూ. అలా వెళ్ళగొట్టబడాక తన బతుకు ఏ యేటిపాలో ... వుతుంది. లేదా వీధిని పడుతుంది. అప్పుడు తనూ బాచి గాడిలాగే - పిచ్చిదానా ... కన బడ్డ ప్రతివాళ్ళకి చెయ్యి చాస్తూ— ఛక్! అనుకుని నుదిగాలికి లేడిలా పడిపోయింది నాగరత్నం.

బాచిగాడి నిద్ర పాగడం అయిపోయింది. ఏదో మురికిగుడ్డ తీసి ముఖం తుడుచుకుంటూ మళ్ళీ వీధ వైపు నడిచేడు మెట్ల దగ్గర నిం బడ్డాడు. మేడలోంచి గబగబాదిగి కింది కొచ్చింది వారత్నం. వీధి గుమ్మం దగ్గర తలుపు వారగా నిల బడి వీధివైపు చూసింది.

వీధి గుమ్మం దగ్గర స్తంభానికి కట్టివేయబడిన ఓ అల్సేషియన్ కుక్క వుంది. అది కుక్క అంటే సామాన్య నరమానవుడెవడూ నమ్మడానికి వీల్లేకుండా వుంది. గోధుమ రంగు ఛాయలో వున్న పులిపిల్లది. భుజగంలాగే దాన్ని పాము చూస్తే. దానికి పాము [illegible] రలు. అది కుక్కేగాని మనిషిలాంటిది. దాని కెవడు మంచివాడో ఎవడు చెడ్డవాడో - మాటా - మాటూ - అన్నింటికి దాని యజమానికన్నా తెలివంత ఎక్కువ [illegible] రోజుకి రెండు కేజీల మాంసం వుండి [illegible] తిక్కటూ అవలీలగా తింటుంది. మాంసం [illegible] అన్నం కలిపి పెడితే ఒక్క మాంసం ముక్కలే తిని అన్నం మెతుకుల్ని వదిలేస్తుంది. వర మాంసాన్ని కూడా - ముక్కలొదిలేసి అంత అవలీలగానూ తినేసే నేర్పు గల శునకరాజం అది. దాదాపు పీక్కి వంద చోరుల పిక్కల్లోని రక్తం రుచి చూసిన ఘనమైన భక్షకి అది.

దాన్ని చూసి ఒకో [illegible] దు ఘనం గనే పాదరిపోతుంది మిగతా వాళ్ళ లెఖ్ఖా - జ

అంత గొప్ప [illegible] షిప్ కుక్కముందు బాచిగాడు [illegible] విదుస్తో నిలబడ్డాడు [illegible] గాజ్ని విచిత్రంగా చూడడు. భాభా మని అరవలేదు. దా [illegible] జా [illegible] వాడు! సరిగా [illegible] జా [illegible] కుక్కముందు [illegible] ఆహారం పెట్టడు [illegible] కుక్క [illegible] మాంసం ముక్కల్నితిని అన్న [illegible] అనసి [illegible] 'తమాషా' [illegible] కాగితంలో పారేసాడు బాచిగాడు గబగబా అటు పరుగెత్తి ఆ మురికి నీళ్ళల్లోని మెతుకులు [illegible] పండిత [illegible] తిన్నాడు అది [illegible] ముద్దం [illegible] మంది వర్గాయి [illegible] ప్రతిరోజూ పుంటాయి. బాచిగాడలా తిన్నాక వాడు వక వకా నవ్వాడు. బదు కడేళ్ళాన్ని చూసి భాగ్యవంత మైన దేశంవాడు [illegible] మారిపోయినట్లు ... [illegible] గులు పెల్చినట్టు ... [illegible] వేసినట్టు.

బాచిగాడు దాన్ని అవమానించేట భావించదు కుక్క. వాడివాళ్ళ దీనంగా చూసి, ముఖం [illegible] గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ [illegible] పోయాడు మళ్ళీ మర్నాడు అదే వేళకి తయారౌతాడు.

కాని రోజురోజూ ఇలా జరగలేదు. కేవలం మాంసం కూరా, అన్నం పూ ఖరీదైన పింగాణీ గిన్నెలో తెచ్చి కుక్కముందు పెట్టేడు వంటవాడు దరిద్రవ్యక్తుల్లాగా - ముఖాల గుత్తు లాగా వున్న బాచిగాణ్ణి చూసి, "ఏమిరా దిష్టి పెడతావా తయారయ్యేవా?" అని పలకరించి లోపలికి వెళ్లిపోయేడు. ఆహారము మూతి ముందు పడగానే వెనకన్నా తన్నేవే కుక్క అన్నాన్ని … కదల్లేదు. మెదలేదు మూ జాడనైనా లేదు. ఎంత వేగిరం తింటుందా ఎంత త్వరగా మిగిలిన మెతుకులు తిందామా అనుకుంటున్న బాచిగాడు ఆశ్చర్యపోయేడు దాని కళ్లల్లోకి కళ్ళుపెట్టి చూసేడు. కుక్క కూడా వాడి వేపే చూస్తున్నది. 'ఏరే-నేనిది తింటావేమోనని? మిగిలిన నా ఎంగిలి మెతుకులు తింటావా?' అని జాలి పడుతున్నట్టు … దాని భావం గ్రహించేడు "అవునమ్మా, రోజూ తింటాను. మనుష్యులం కొందరం ఇప్పుడు కుక్కలకన్నా అధ్వాన్నంగా తయారయ్యాం మాది కుక్క బతుకు కన్నా నీచం. ఇప్పుడు మీదే రాజ్యం. మీరు తిన్నాక మిగిలిందే మేము తింటాం. ఏం చేస్తాం అని హీనంగా చూసేడు. కుక్క అటు తిరిగి పడుకుంది ప్లేటులో మాంసం అలాగే వుంది. కుక్కకి … దగ్గరగా జరిగేడు. కుక్క తల తిప్పి, భయం లేదు, ముందుకి రా!" అన్నట్టు చూసింది. బాచిగాడి గుండెలో కొండంత ఆశ, ఒక్క పూటలో కళ్ళెం అందుకున్నాడు. 'కుక్కేమిటో అనేది. గబగబా ఈ పేటా ఆ పేటా నోట్లోకి కుక్కుకుని ప్లేటు ఖాళీ చేసేడు. అతన్ని తింటున్నంత సేపూ కుక్క వాణ్ణి విచిత్రంగా చూసింది. మూతి తుడుచుకుని కుక్కకి రెండు చేతులెత్తి దండం పెట్టేడు బాచిగాడు. "తల్లీ, మా దొంగలు … నీ కడుపు … గింజ మెతుకు లేదు … కర్మ మంచి పిల్ల … నాయి. రిమ్మదిగా నోట్లో … డు వుండా … కుక్కవి కావు. అన్నపూర్ణమ్మ తల్లివి." అన్నాడు బాచిగాడు.

తలుపు చాటునున్న నాగరత్నం గుండెలో తుఫాను. చీకటి, రాళ్ళ వర్షం… పిడుగుల్లా మేఘమీదికి పడి గెట్టింది.

వంద రూపాయల నోటుతో కిందికి దిగి వీధి వరండా మీదికి వచ్చింది. రోడ్డుమీద కెక్కి దిక్కులు చూస్తున్నాడు బాచి.

"బాచీ" అని కేకేసింది నాగరత్నం.

అది కేకే అయినా పిలుపులా లేదు అందులో కరుణ వుంది. వణికి … ముఖము … మనిషి సహాయం కోసం చేసే ఆక్రందనంలా వుంది.

గుండె గుబురుమన్నట్టు ఒక్కసారి వెనుదిరిగి చూసేడు బాచి. వెనక్కి వచ్చేడు.

"నా నెవర్నో తెలుసా?" అంది నాగరత్నం.

"తెలీదు."

"పోనీ-అదే మంచిది" అంటుంది.

"ఇదిగో ఈ నాలుగు రూపాయలూ తీస్కో. ఈ సినిమా అలు కాదేవా చిన్న కిటికీ బడ్డీ దొట్టుకో రోజాకీర్ని గండిపిల్లు ముక్కపుడగా వుండు" అని - చేతిలోని వంద రూపాయల నోటు ఇస్తూ.

భుజంగాడి ఆ మాటలు ఇంద్ర జాలంలా పనిచేసింది. కలా నిజమా అనుకున్నాడు ఇవాళేనా! పిల్లాండొరపోతు నోట మాట లేక చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

అంతలో కిక్ మని నవ్వుతూ వాలుగా పాములా భుజంగం కిందికి దిగేడు. కళ్ళెర్రగా వున్నాయి. నాగరత్నాన్ని అనుమానంగా చూసేడు.

"ఏటీ మంతనాలు?" అని గద్దించేడు.

"ఏమ్లేదు" అంటూ నిశ్శబ్దంగా నాగరత్నం లోపలికెళ్ళింది. మేడ మెట్లు ఎక్కుతూంటే "అబ్బా" అన్న కేక వినిపించింది. గాభరాగా కిటికీ దగ్గరకెళ్ళి కిందికి చూసింది. సైకిలు తప్పకట్టిన భుజంగం కడిగాలెత్తి బాచిగాడి డొక్కమీదో తన్నేడు. "నాయినోయ్" అంటూ బాచిగాడు నేల కరిచేడు. కడుపు లోని మటన్ బిర్యానీ అంతా భళ్ళున వాంతి అయింది. ఆ దృశ్యం చూడలేక పగిలిన గుండెతో ధడాలున కిటికీ మూసింది నాగరత్నం.

"అబ్బ, యీ మనుషులెంత కుళ్ళులు!" అనుకుంది.

* ♦ *

ఆ మర్నాడు సాయంత్రం ఎనిమిది గంటలకి—

భుజంగం సోఫాలో కూర్చున్నాడు. అతగాడి చేతుల్లో ఏదో విదేశీ పత్రిక వుంది. అందులో అందమైన ఆడవాళ్ళ ఫోటోలు, నగ్నంగాను, అర్థ నగ్నంగాను వున్నాయి. వాట్ని చూస్తూ భుజంగం మీసాలు మెలేస్తున్నాడు. అప్పుడే తలకి స్నానం చేసిన నాగరత్నం ఫేన్ గాలికి తలారబెట్టుకుంటోంది.

ఇంతలో పనిమనిషి గదిలోకొచ్చింది. "గదంతా గలీజుగా వుందమ్మగారూ! తొంగి సాంబ్రాణి ధూపం ఎయ్యమన్నారేటి?" అనంది.

"సాంబ్రాణి ధూపం కేటి సొంతకైతే ఎర్రి మొగంవాం? గంధకం తెచ్చి ధూపం వెయ్యి. అప్పుడు గాని గదిలోని కుళ్లూ మనుషుల్లో కుళ్లూ పోదు!" అంది

పనిమనిషి నాగరత్నం మాటలు అర్థం గాలేదు. నాగరత్నం భుజంగాన్ని చూసి కసుక్కున నవ్వింది.

ఆ నవ్వుకి తలెత్తిన భుజంగం "ఏటది? ఏటంటున్నావు?" అన్నాడు.

"ఏమ్లేదు" అందింకా నవ్వుతూనే!—

చిత్ర విచిత్రాలు

స్వామి చిత్రానంద

తాను చూసి మెచ్చుకున్న హిందీ చిత్రం తెలుగులో వుండతంతగా, ఆ కథను మార్చి తన స్వప్రతాపం రాయించుకోగలననే నమ్మకంతో — కథ, స్క్రీన్‌ప్లే-నిర్మాణము — అన్నీ తన పేరు ముందు వేయించుకున్నాడు ఒక నిర్మాత తెలుగు చిత్రం ప్రారంభించినప్పుడు.

కాని - అనుకున్న మార్పులు ఏమీా జరగలేదు. హిందీ చిత్రానికి మక్కికి మక్కిగా వుంది తెలుగు చిత్రం

"హిందీ నిర్మాతలు నీ మీాద దావా వేస్తారు నీ పేరు మాత్రం వేసుకోకు. అప్పుడెవ్వరో వేసుకుంటే వేసుకున్నావు —" అని నిర్మాత శ్రేయోభిలాషులు హెచ్చరించారు.

"మరేం చేద్దామూ?" అని ఆలోచిస్తూ వుండగా డైరెక్టర్ కార్లోంచి దిగుతున్నాడు.

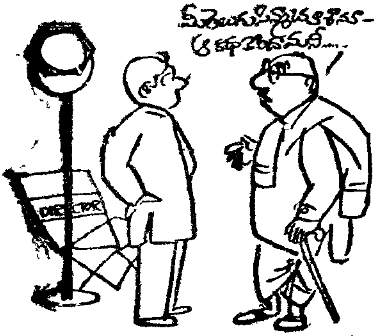
"ఆయన పేరేసెయ్—" అన్నారు శ్రేయోభిలాషులు

"కథ స్క్రీన్‌ప్లే, దర్శకత్వం" ఈ మూడూ డైరెక్టర్ పేరు మీాంచే తగిలించారు. చిత్రం విడుదల చేశారు

"హిందీ చిత్ర నిర్మాతలు దర్శకుడి మీాద దావా వెయ్యాలి — డైరెక్టర్ యిచ్చిన ట్రిటుమెన్టుకి శాస్తి జరగాలి" అని నిర్మాత, ఆయన శ్రేయోభిలాషులూ ఆశిస్తూ వున్నారు

కాని — ఆ తెలుగు చిత్రాన్ని చూసిన ఒక తమిళ నిర్మాత, ఆ కథను దర్శకుడి దగ్గర కొన్నాడు.

ఆ రోజునుంచీ ఆ దర్శకుడు కథకుడు కూడా అయిపోయాడు.

నేడే "లక్ష్మీ కటాక్షం" చిత్రం బ్రహ్మాండమైన విడుదల!

ధనలక్ష్మి నిజంగా కటాక్షిస్తుం దనీ, చిత్రం పేరు సార్థకం చేసుకుంటుందనీ ... అభిమానుల వాంఛ!

విడుదల రోజున అలవ్యంగా వచ్చే ప్రేక్షక అభిమానుల సౌకర్యార్థం - టిక్కెట్లు ... అమ్మేవారంతా అ థియేటర్ దగ్గరే చేరారు. మేటనీ ... మొదటి ఆట ప్రారంభ కావాల్సివుంది అప్పుడే టిక్కెట్లు ... ఇద్దరు యువ ప్రేక్షకులు ... ఒక "బేరగాడు" వచ్చి-

"రూపాయి పావలా టిక్కెట్లు కావాలా సార్" అన్నాడు

"ఎం..." అన్నాడు యువకుడు

"సార్ ... పావలా తగ్గించుకోండి"

"ఒరే ... టిక్కెట్లు వెల్లవు అని బోర్డు వుందిరా-" అని స్నేహితుడు హెచ్చరించాడు.

"... పాడు" అని మొదటి యువకుడు బుకింగ్ ఆఫీసు దగ్గరకు చరచరా వెళ్ళి -

"మీ ... పావలా తగ్గించి బయట టిక్కెట్లు అమ్ముతుంటే, అవి వెల్లవని ... లాగ సార్?" అని అడిగాడు

"మా బోర్డులు అంతేసార్-" తగ్గ ముందరి చిత్రం వస్తోందని మూడేళ్ళ వించి అంటున్నాం - ఒచ్చిందా ?

అబ్బే!... ఏం ఫర్వాలేదు ... కొనండి. ... 4310 ... మేటి ... అన్నాడు.

... యువకుడు వచ్చి ... టిక్కెట్లు ... అన్నాడు.

"... మ్మేశాన్ సార్-"

మరో బేరగాడు వచ్చి - "30 పైసలు తగ్గించి తీసుకోండి" అని ... అమ్ముకున్నాడు.

"... పుదయం ... టిక్కెట్లు దొరక్క నిరాశతో ... ప్రేక్షక మహాశయులకు ... జాగ్రత్త పడండి-" అన్న ... మిత్రులు ఇద్దరూ తమ మిత్రులతో నవ్వుతున్నారు.

●

తెలుగు చిత్రాలు ఎక్కువై ... చూసిన చిత్రాన్ని మళ్ళీ చూసే ప్రేక్షకులు ... అంచేత ప్రేక్షకుల్ని ఆకట్టుకొనేందుకు ఓ గడుసు నిర్మాత ఒక పథకం కనిపెట్టాడు.

దాని ప్రకారం — చిత్రంలోని పాట ... స్థానం ... పత్రికలో ... దీనికి బ్రహ్మాండమైన

పారితోషికం పుచ్చుకున్నాడు. ఆ పాట
లతోపాటు సినిమా టిక్కట్టు జత
పరచడం మరీ పాత పద్ధతి అని,
పైగా అది మరీ చులకన అవుతుం
దని, సినిమా టిక్కట్లు జతపరచక్క
రేదు అన్నాడు.

పాటల పుస్తకాలు చిత్రం విడు
దల కన్న ముందుగానే అమ్ముడై
పోయాయి. మరో పదివేలు పంప
మని ప్రతి సెంటర్ నుంచీ టెలిగ్రాంలు
వచ్చాయి. ఇది తెల్సిన నిర్మాత
చిత్రాన్ని జనం బాగా ఆదరిస్తారని
ఆశపడ్డాడు.

చిత్రం విడుదలైంది. జనం
అంతగా విరగబడటం లేదు. అసలు
హాలు కూడా నిండటం లేదు.

రూపాయిచ్చుకొని పెట్టి సినిమా
చూడకుండా, పది పైసలతో పాటల
పుస్తకం కొని, ఆ పాటల్ని రకరకాల
వరసల్లో జాబితా రాసి చదివేసి నిర్మాతకు
పంపారు ప్రేక్షకమహాశయులు!
ఈ సంగతి ఒకరిద్దరు నిర్మాత
కించపర్చాడు ఏం ... తోచక
తికమక పడ్డాడు. ... చేసేదిలా
దర్శకుడు వచ్చాడు ఆ సినిమా గతి
అంతా చెప్పాడు. ఆ జాబితాలన్ని
దర్శకుడికి చూపించాడు వాటిన్ని
చూసి పరిశీలించిన దర్శకుడు

"ఆహా! మీ పాట ఒక్క బహు
మతి యివ్వక్కర్లేదు. చిత్రంలో
తీసేసిన పాట కూడా ప్రేక్షకులు
జాబితాలో రాశారు. ఆ పాట
పాటల పుస్తకంలో వున్నది కదా!)
అందుచేత ఆ జాబితాల్లో తప్పులే."

"హమ్మయ్య! బతికించావా
దేవుడా!" అనుకున్నాడు నిర్మాత.

వటారం

కె.వి.యస్.శర్మ

పొద్దున్నే వటారం అంత గందరగోళంగా ఉంది. తేనేటీగల పట్టుమీద రాయి పడ్డంత గోలగా ఉంది. చిన్నపిల్లలు, వాళ్ళమ్మలు హడావిడి చేస్తున్నారు. పక్షుల పిల్లలు వాళ్ళమ్మల్ని లేపాయి తెల్లారిందని. ఆ చెట్టుకొద్దీ పక్షులు కల కల మంటోయి తెలుగు వార్తలు విని ఆగిపోతూంటాయి. ఆ పైన పిల్లల్ని సిలన్‌లో స్టైలు పాట వచ్చేవరకు పడుకోండి మేము పన్లు చూసుకోవాలని కేకలు వేసాయి. శేషగిరి, శకుంతల కౌగిలి విప్పుకుని లేచి బయటికి వచ్చాడు. ఆ ప్రాంగణంలో ఉన్న ఆడవాళ్ళు భోరున ఏడుస్తున్నారు. వాళ్ళ ఇంటావిడ దయనీయ మూర్తిని మైండ పడిగాడు శేషగిరి. ఎదురింటి హేమావతిల్లు ఖాళీ చేసి వెళ్ళిపోతోందని ఆ వియోగం భరించలేక వీళ్ళు దుఃఖిస్తున్నారని, ఆ ఇంట్లోకి ముందు ముందు ఎవరు వచ్చినా హేమావతి లాగా కలిసిపోవడం కష్టమని చెప్పిందావిడ. దాంతో శేషగిరి శకుంతలని లేలేసాడు. హేమావతి వాళ్ళు వెళ్ళిపోవడం శకుంతల కెప్పుడో తెలుసు. అందుకని లోపల్నుంచే కన్నీళ్ళు కారుస్తూ ముక్కెగబీలుస్తూ వచ్చింది. ఆ పైన తెలుగు సినిమాల్లో లాగా క్షమించాలి హిందీ సినిమాల్లోలాగ (తెలుగు సినిమాల్లో ఇంట్లో వాళ్ళని మాత్రమే పట్టుకు ఏడిచే హిందీ సినిమాల్లో ఎంతోక్కా ఊళ్ళోవాళ్ళని, పక్కింటి పిన్నిని, ఎదురింటి చెల్లాయిని, వెనకింటి అత్తయ్యను అందర్నీ పట్టుకు వేడుస్తారు) హేమావతి చేతులు పట్టుకు ఏడ్చింది. శేషగిరి పక్కింటి కుమారి మాత్రం వారా యువరాజుతో ముచ్చటగా మూడు సార్లు చెయ్యి కుతువుకని ఊపుతున్నారు. హేమావతి వెళ్ళిపోయింది. వటారం చిన్నబోయింది.

మధ్యాహ్నం భోజనానికి సైకిలు మీద ఇంటికి వచ్చిన శేషగిరికి మామిగారి పక నవ్వుతూ కనిపించింది. విప్పన్నపాలెంలో ఒప్పుకున్న మాటకి

తోకా . ఉండేమోకాని పటూరంలో మామి మాటకి తిరుగులేదు. అవి మరుటుంలేవి మహారాణి. చీడిమా శక్కుంతి శ్యామలతో సభ తీరుస్తు:ది సటూరం అంతటికి మధ్యాహ్న భోజనాని కింటికివచ్చే మొగుడూ దౌర్భాగ్యం శకుంతల కొక్కరికే మిగిలినవాళ్ళు చక్కగా ఎనిమిదింటి మొగుళ్ళ నా ఫీసులకు తోలేసి తొమ్మిదింటికి కారియర్ల బ్బాయికి కారియర్లిచ్చి పంపేసి పదింటికి ఫోంచేసి సభ తీరుస్తారు. ఆ సభలో కూర్చున్న వాళ్ళు మూడు ముక్కలాటలో కూర్చున్న వాళ్ళలాగా అక్కణ్ణుంచి లేవటాని కిష్టపడరు. ఇంతకు శేషగిరి వచ్చేసరికి ఆ ఇద మహాసభ

తప్పుతు కలిపించింది. శేషగిరి తమ పైవాళ్ళు ఉన్నవ్వాడు ఎవరు తప్పినా ఉలిక్కి పడి భయాలు పడుతు ఉంటాడు. ఒక్కొక్కరోజు పూర్తిగా చెయ్యి భయంలేకుండా ఉండటంచేత చెయ్యి నొప్పుట్టిన రోజులున్నాయి. అన్నం పెట్టడానికి కయిష్టంగా పత వావిలేని వచ్చిన శకుంతల్ని "ఆ తప్పుకి కారణం ఏమిటి? ఆడవాళ్ళకంత మిడిసిపాటు పనికి రాదు" అంటూ అడిగాడు. దానికి శకుంతల "అయ్యో రామ! మీ పైవాళ్ళగురించి కాదు. కాని మీ పైకి ఎవరికైనా దానం చెయ్యరాదూ!" అంది.

"ఈ బుద్ధి నీకే పుట్టిందా? మామిగారేమైన నూరి పోస్తున్నారా?"

"బిట్టుంది! ఈ ఊళ్లో ఇంటివాళ్ళు నాటకం బిలు పక్కగా చెప్పినంత ఒట్టు. మీ గురించి కాదండి" అంది శకుంతల. శేషగిరి నమ్మాడు. తెలుగు ఊరులో ఈ పిటి పన్ను ఒక పెద్ద తమాషా. నాటకం నచ్చి వాళ్ళు వాళ్ళకి తోచిన అంకెలు వేసుకుని, అంకెలకి ఏ బంధం లేని ఓ బిల్లు వందకో, రెండు వందలకో పంపిస్తారు. కిరసనాయిలుకంటే నీళ్ళు ఖరీదు. వాళ్ళు పంపించిన బిల్లుకు సంబంధం లేకుండా ఇంటివాళ్ళు మరో బిల్లు రాస్తారు. ఆఖరికి మొత్తం బిల్లు తమకి అద్దెకున్న వాళ్ళది

కలిగి అద్దెకున్నవాళ్ళ చేతే కట్టిస్తారు. బిల్లు చూపించమని ఏ అఘాయిత్యుడైనా అడిగితే మాట నమ్మకం మీద ఉపన్యాసం ఇస్తారు. అద్దె విషయంలో మాత్రం డబ్బు దగ్గర మొహమాటం పనికిరాదండి. అద్దె మాత్రం ప్రతి నెల మొదట్లో ఇచ్చెయండి అంటారు.

తన్ను చూసి కాదు నవ్విందని తెలుసుకున్న శేషగిరి "మరెందుక"ని ఉక్రోషంగా అడిగాడు శకుంతల్ని.

"పొద్దున్న ఇల్లు ఖాళీ చేసిన హేమావతిగారో ఉల్లిపాయ సార పాటు ఎవరికైనా ఇస్తే తిరిగి వెళ్లాలా ఒట్టుతుందో మామిగారి మిరేటు చేసి చెప్తూంటే నేను పక్కింటి రాధ నవ్వుకున్నాం, అంతే" అంది.

"సరి పొద్దున్న ఆవిడ వెళ్లిపో

తుంటే ఎవరో దగ్గరవాళ్ళు చచ్చి పోయినట్టేన్నారు మీరంతా!" అన్నా ... గ్యంగా

"ఎప్పుడో చెప్పాం కదా! అది జవ్వటం మా ...స్తాం ఏమిటికి మొన్న మీ ప్రొఫెసరు నాదు అమెరికా వెళ్తుతే ఆయన లేని రోజులు డిపార్టుమెంటుకి చీకటి రోజులని. ఆయన డిపార్టుమెంటుకి సూర్యుడని మీరు ఉపన్యాసాలిచ్చి, ఆయన వెళ్ళగానే మీరు, ఆ శర్మ గారు ఆయన విరోధి తెలుగు సంఘానికి చందా కట్టించటం గురించి చెప్పుకుని తాన్సేపేడ్చి ఏడ్చి లాభం లేదని ఆ తరువాత చెప్పుకోలేదూ! ఇదీ అంతే" అంది

రెండు రోజుల్లో హేమావతి గురించి చెప్పుకుని నవ్వాగిన విషయాలు వేడి వేడి పకోడల్లాగా అయిపోయాయి మూడో రోజు చెప్పుకున్నవే మళ్లీ చెప్పుకున్నారు. వాళ్ళకే బోరు కొట్టింది ఆపైనఎల్లా అన్న బెంగపట్టుకుంది. ఆ బెంగతీరాలంటే ఖాళీ అయిన ఆ ఇంట్లోకి కొత్త వాళ్ళు రావాలి. అప్పుడే ఉపాలోగాలకి వీలు.

ఇల్లా ఉంటుండగా ఆదే వటారంలో ఉన్న ఒకో మామి, (ఈవి డయ్యంగార్ల మామి) శేషగిరికో పొద్దున్నే కబురు పెట్టింది శేషగిరి బయిపటికి వచ్చి పదమటవేవు

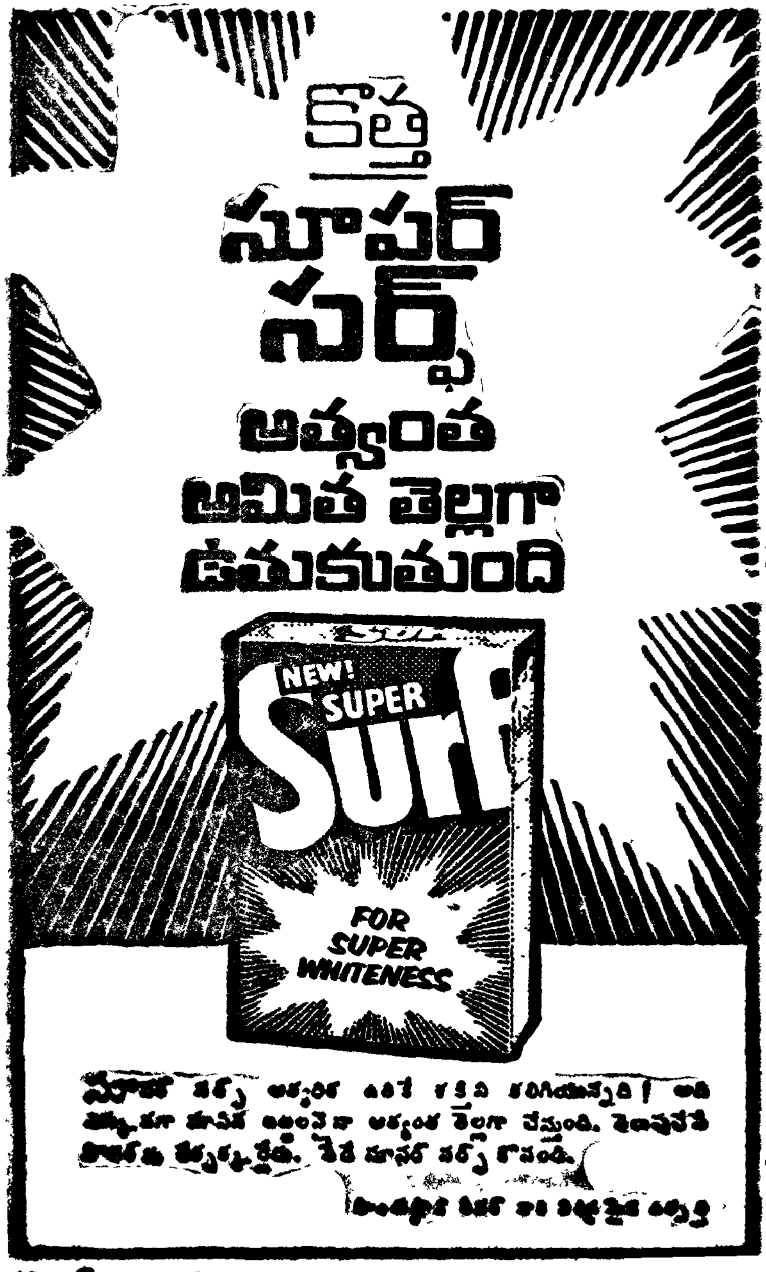

సూర్యుడికోసం వెతికాడు. తుపంగతి తెలియనిసూర్యభగవానుడు ఎప్పట్లా తూర్పువైపునే ప్రకాశిస్తున్నాడు అయ్యంగారి మామి ఆ వటారంలో వాలుగిళ్ళ స్వంతదారురాలికి తన పోటి పెట్టి తెనెటుకో ఏం వచ్చిందా అనాలోచ్యపోయాడు. ఆవిడ భర్త తను బతికున్న రోజుల్లో, ఆ చనిక రోజుల్లో, మామూళ్ళని అంచాలని ప్రజలు పిలవని ఆ మంచిరోజుల్లో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు చేసి, తను పోతూ తన జ్ఞాపకార్థం భార్యాపిల్లలకో నాలుగిళ్ళు వదిలిపోయాడు.

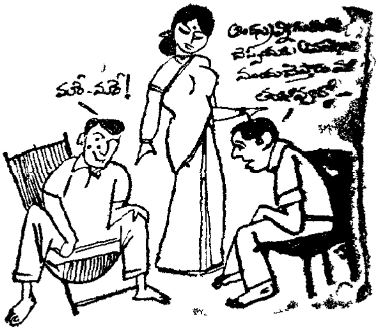
అయ్యంగార్ల మామి శేషగిరి రావటంచూసి, శేషగిరి తిరా లోపలికి వస్తే సోఫా కూర్చో పెట్టాల్సి వస్తుందని వసిగటి, వరిగెత్తుకువచ్చి గుమ్మాలకడ్డు నిలబడి "రండి, రండి" అంది, శేషగిరి లోపలికెల్లా వెళ్ళాలో తెలియక నిలబడిపోయాడు. ఆవిడే

"హేమావతి వాళ్ళిళ్ళు ఖాళీ అయి ఇప్పుడే నాల్గు రోజులైంది కదా! ఎందరో అది కావాల వస్తున్నారు. కాని వాళ్ళు మాత్రం కాకా ఇనిస్టిట్యూట్ వాళ్ళకే దామని ఉంది. మీరేంటున్న భాగం కట్టె పెద్దది. అద్దె అంత తక్కువ. ఎవరికైనా కావాలంటే ఇస్తాడీ ఆయన. అంతులో గూడార్థం శేషగిరికి వెంటనే తెలిసింది. ఇన్నాళ్ళు ఆవిడ తన ఇంట్లో కాపురిస్తోంది దీంతో ఆవిడకి తన పోటీదారురాలైన అయ్యంగార్ల మామిమీద దెబ్బతీసినట్టవుతుంది కూడాను. ఆ మామికి ఈ మామికి క్షణం పడదు. అయ్యంగార్ల మామికి ఉన్నవి రెండే రెండిళ్ళు కనుక ఈవిడ తన గొప్పతనం గుర్తించాలని అయ్యంగార్ల మామి ఉద్దేశం. కాని మొదటావిడ ఈవిడను లక్ష్యపెట్టకపోవడమే కాక ఈవిడిళ్ళల్లో అద్దెకుంటున్న వాళ్ళకు కాఫీలిస్తూ వాళ్ళక్కువెళ్ళ కాఫీలు తాగుతూ పక్కింగా ఉంటూ పెద్దరికం సంపాదించింది. పైగా ఆవిడ మాటకారి; ఈవిడేమో ఉత్త వత్తగుల్ల. తన గుల్ల (షెల్)లో తనుంటుంది ఆ గుల్ల దబ్బున్నవాళ్ళ గౌరవమనే పెళుసు గుల్ల. అదెప్పుడు బద్దలవుతుందోనని భయం. శేషగిరాలోచనల నుంచి తేరుకుని "మా డిపార్టుమెంటులో రామనాథమనే ఆయన కిల్లు కావాలని చెప్తారు" అని ఆవిడకి చెప్పి ఇంటికి వచ్చాడు. శేషగిరి మామి కీర్తి పెంచి కానీ "ఆశ ఖిజీ మిస్సయ్యేరెందుకేడిచింది" అని అడిగిందీ. శేషగిరి తలపులలో పడ ... చెప్పక ... పదల్లేదు.

రామనాథం కొంచెం లేసి మనిషిం తన గురించి చెప్పుకుంటూ - అతను వాళ్ళదగ్గర అంత ముఖ్యమైన విషయం గాదు. సమ్మేవకి పైగా తంజావూరు నించి వచ్చాడు తంజావూరవాళ్ళ కోడలితో. రామనాథం డిపార్టుమెంటులో చేరగానే తన కొచ్చిన మెడల్సు, సర్టిఫికెట్లు ప్రొఫెసరు దగ్గర్నుంచి పుస్తకాదాకా అందరికీ చూపించాడు. అందరికీ తనెంత గొప్పవాడో తెలిసిందట మంచిదని. తనే విషయం గురించి ని పెచ్ డి చెయ్యదల్చుకున్నాడో కూడా అందరికీ చెప్పాడు ఆపైన ఎక్స్పెరిమెంట్లు మొదలుపెట్టినప్పటినుంచి ఏరోజు కారోజు తన కొచ్చిన రిజల్టు అందరికీ చెప్పి అమెరికాలో ఆయా దారి గురు ప్రొఫెసర్లకి కూడా వ్రాసేవాడు. పైగా అందరితో "వాళ్ళనే ఎగ్జామినర్స చేస్తే చప్పునట్లు డిగ్రీ వస్తుంది" అని చెప్పేవాడు రామనాథానికో రోజు శేషగిరిమీం దాపేక్ష పుట్టి తన స్వంత విషయాలు కూడ చెప్తూ తనకో ఇల్లు కావాలని, ఇల్లు దొరికితే సంసారాన్ని తెచ్చుకుంటానని చెప్పాడు.

కొత్త
సూపర్
సర్ఫ్
అత్యంత
అమిత తెల్లగా
ఉతుకుతుంది
NEW!
SUPER
Surf
FOR
SUPER
WHITENESS

అందుకని శేషగిరి అయ్యంగార్ల మామిగారి విషయం రామనాథానికి చెప్పాడు. రామనాథం 'శేషగిరి నువ్వు గొప్పవాడివి. మీ ఆంధ్రులంతా ఇంతే. పరోపకారమంటే పడి చస్తారు. 'నేను నిజంగా నిర్మొహమాటంగా ఒప్పుకుంటాను' అని చెప్పాడు. ఆ [illegible] సాయంత్రం శేషగిరింటికి వెళ్ళినప్పుడు శకుంతలతో రామనాథం మళ్ళీ ఆంధ్ర ప్రసక్తి తీసుకువచ్చి 'మా పక్కింట్లో ఒక తెలుగాయనుండేవాడు. అక్కడ వాళ్ళు చేసుకున్నప్పుడల్లా కాకరకాయ వేపుడు అప్పుడప్పుడు చిన్నజాడీలో ఆవకాయ ఇస్తూ ఉండేవారు. తంజావూర్లో ఆంధ్రాస్ వేయించినట్టు కాకరకాయలింకెవరు వేయించలేరు. ఆవకాయ మాత్రం! అదంటే నేను పడిచస్తాను' అని తన ఇష్టాలన్నీ శకుంతలకి చెప్పి శకుంతల మొహమాటపెట్టి 'మీరు మా ఎదురింట్లోకి వచ్చాక మీ ఆవకాయిస్తారండి. దానేమి భాగ్యం' అని అనిపించాడు. బెంగుళూర్లో మరో తమాషా ఉంది. తెలుగు వాళ్ళని మీ రౌద్రులు, చండ్రులు అని పొగిడి కన్నడం వాళ్ళు, అరవ్వాళ్ళు (కారం తినలేని వాళ్ళు!) ఆవకాయలు అని పట్టుకెళ్ళి తిని 'ఇంత బాగున్నాయి. అంత బాగున్నాయి' అంటూ పొగిడి మరో

సారి పట్టుకెళ్ళే ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. వాళ్ళ 'తిని బేళవాళి అన్న' మాటెత్తితే హఠాత్తుగా వాళ్ళకి చెముడు వచ్చేస్తుంది. శేషగిరింటి మామి 'మాలో ఒక సామెత ఉంది. ఇంటావిడ చుట్టాలొచ్చారేం చెయ్యనంటు. ఆయన మామూలుగా చేసే కూరనే మరోసారి [illegible] రోజూ మారే కూరాన్ని మరోసారి మామ అన్నాడు [illegible] వాళ్ళకి అదే పద్ధతి [illegible]. పాపం ఆవిడ జీవితంలో చాలా భాగం వాళ్ళాయన రైల్వే ఉద్యోగ ధర్మమా అని ఆంధ్రాలో గడిచిపోయింది. అందుకే ఆవిడ [illegible] లాగా తెలుగు వాళ్ళ రవవాళ్ళ [illegible] వివి వివి అల్లాడి [illegible]

శేషగిరి, రామనాథం రావటం చూసి అయ్యంగార్ల మామి వీధి గదిలోకి వచ్చి తలుపు తెరవ

ఉండగానే కిటికీలోంచి శేషగిరికి ఆకాశం తెవులిప్ర భాగం చూపించమంది. ఆ దైవాలకి కూడా తలుపు తెరిచే ఇంకేమన్న కరువు ఉందా? రామనాధం శేషగిరిని వాక్కు యి పోర్షను చూసి వచ్చి అయ్యంగార్ల మామితో ఇల్లు నచ్చిందని చెప్పాడు. "రేపు అబ్బాయిగారితో మాట్లాడు తున్నగాని రా" అని చెప్పి రెండు మూడు ప్రదక్షిణలు చేయించింది.

శేషగిరికి వినుగు వచ్చింది. రామనాథం 'అవసరంగా ఆవేశ పడకండి ఊరికే ఒది చెప్పటం నా తంజావూరు బుద్ధి చాలా తేలిక. ఇల్లి [illegible]ంది. ఇంకకు రెండితలు అవి దద్దెకోవం నా చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చే[illegible]తుందా' అని కల్ల బరిగాడు శేషగిరిని.

ఆ ఇంట్లోకి మారినరోజే రామనాథం భార్య జానకమ్మాళ్ తను

బియ్యే పాసయ్యాకని, తన తండ్రి పెద్ద గవర్నమెంటాఫీసరుచేసి పించేను పుచ్చుకున్నాడని, తన్ని విడిచి ఉండలేదని అంటూ ని ఇంకో రెండు మూడు నెలల్లో బెంగుళూరు వస్తాడని క్రమంతం వస్తుంది తమ న్యం తూళ్ళో ... పోయాడని మాటల సందర్భం తెచ్చి చెప్పేది. అంత వరకు ఆ పటారంలో కాలేజీ మొహం చూసిన వ్యక్తి శకుంతలొక్కర్తే. శకుంతలకి బియ్యే మొదటి సంవత్సరంలో పెళ్ళైంది. పెళ్ళయ్యాక చదువెందుకని మానేసింది శకుంతలకంటే వయస్సులో పెద్దదైన రాధమ్మ అయిదో ఫారం, రాధమ్మ కంటే పెద్దదైన మామి అయిదో క్లాసు చదువుతున్నారు. అందుకని జానకమ్మాళ్ అంటే ఒక విధమైన గౌరవం చూపించడం మొదలు పెట్టారు. ఇలాంటి రోజుల్లో రామనాథానికి శేషగిరంటే మరోసారాపేక్ష కలిగి తన కష్టాలు చెప్పుకుంటూ తన మావగారు గుమస్తాచేసి రిటైరయ్యాడని ఆయనకి తన భార్యొక్కతే సంతానం అని అందుకని ఆయన తన నెత్తిమీద మూటని తను మంచివాడని, అందుకని ఆ బరువు మోస్తున్నానని చెప్పాడు. శేషగిరి విషయం ఇంట్లో చెప్తే శకుంతల మామితో చెప్పింది. మామి రాధమ్మతో చెప్పింది. జానకమ్మాళ్కి ఆఫీసరు కూతురు కివ్వాల్సిన గౌరవం ఇవ్వటం మానేసారు.

జానకమ్మాళ్ కోడళ్ళకి వాళ్ళ దృష్టిలో విలువ పూర్తిగా పోయింది. దానికి పూర్తిగా రామనాథమే కారకుడు ఎల్లా అంటే ఒకరోజు శేషగిరి. రామనాథం పెద్దమ్మ ... లో రోజూ ఉండే ... అని చాప్లి శాస్త్రి అసిస్టెంట్ కబుర్లలో పడ్డారు. కబుర్లు మెల్లిగా భార్యల మీదకి దొర్లాయి.

"మా ఆవిడ పెళ్ళినాటికి చాలా చిన్నపిల్ల" అన్నాడు శేషగిరి ఎప్పుడు రామనాథానికే గొప్పలు చెప్పుకునే ఛాన్సెందుకివ్వాలని.

"అదేం పెద్ద గొప్ప విషయం కాదు కాని, మా ఆవిడ శోభనం నాటికే చిన్నపిల్ల. అప్పుడు పెద్దవాళ్ళు ... ఫామిలీ ప్లానింగు గురించి చెప్తారని మనకింకో రెండేళ్ళదాకా పిల్లలక్కర్లేదన్నా దానికి మా ఆవిడ ఏమందో తెలుసా! 'పర్వమ్మని రెండేళ్ళదాకా పిల్లల్ని తీసుకుని మనింటికి రావద్దని చెప్దాం' అంది. వాళ్ళ వాన్నని మా ఆవిడెప్పుడో పిల్లలెలా పుడతారని అడిగితే పర్వమ్మలు బాగ్‌లో పెట్టుకుని తీసుకు వస్తారని చెప్పారుట ఆయన. ఇప్పటికింకా అదే నిజమని నమ్ముతోంది మా ఆవిడ" అన్నాడు రామనాథం అయిందానికి నవ్వుతూ

శేషగిరి లాభం లేదని టాపిక్ మార్చి 'మా ఆవిడ పెళ్ళి వల్ల చదువు మానేసి ఉండకపోతే బ్రహ్మాండమైన తెలివి తేటలు గలది. తను సి. హెచ్. డి. చెయ్యాల్సింది. అన్ని క్లాసులు కరెక్టుగా చదువుకుంటూ వచ్చింది' అన్నాడు.

'అయ్యో అది గొప్పేనా! మా ఆవిడ. పదమూడో ఏటే ఎస్సెసెల్సీ పాస్ అయింది. పెళ్ళికావడం మూలాన్న చదువు మానేసింది. లేకపోతే ఇప్పటికి బియ్యే పాస్ అవును. ఇప్పుడు సరిగ్గా పదిహేడేళ్ళు' అన్నాడు రామనాథం శేషగిరిని కొట్టిపారేస్తూ.

శేషగిరి ఆశ్చర్యపోయాడు. జానకమ్మాళ్ తెలివి తేటలు చూసి విని కాదు. అంతే చదువులో చూపించిన తెలివితేటలు విని కాదు, తను బియ్యే పాసయ్యానని వటారంలో ఆడవాళ్ళ నందరి నోళ్ళు కట్టేయగలిగిన తెలివితేటల్ని చూసి. ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు శేషగిరి జానకమ్మాళ్ తెలివి తేటల్ని శకుంతల దగ్గర మెచ్చుకున్నాడు. శేషగిరితో శకుంతల మాట్లాడలేదు కాని మామితో ఏదో మాట్లాడింది.

మర్యాదకి మంచి గాధమ్మా. శకం తల మా హి ఎంకరూ చేసి [illegible] ఆటలు [illegible] మొదలు పెట్టాం. 'బి క్యూలో [illegible] గ్రూపేషి [illegible] నాన్న [illegible] మలో ఆఫీసరో [illegible] ఆమె ఇబ్బందిగా జవాబులు చెప్పేది. [illegible] గా శకుంతలకి పట్టింటి [illegible] పెంగ పట్టి తనకు వెళ్ళింది. అదే సమయంలో రామనాథం తెలిసి తెట లకి ముచ్చట [illegible] వాళ్ళ గైడు తన కాంట్రాక్ట్ [illegible] స్కీములో ఉద్యోగం వేయించాడు.

శకుంతల పట్టింట్లో ఉన్నప్పుడు వటారపు రాజకీయ [illegible] గో చాలా మార్పులు వచ్చాయి. రామనాథం [illegible] స్తున్నాడు "దుర్మార్గ [illegible] యజమానురాలు [illegible] ఉంటున్నవాళ్ళ [illegible] అని మా [illegible] చెప్పిందాను. [illegible] చెప్పి [illegible] వెయ్య [illegible] ముఖ్యాశ్ర అవాలి [illegible] నియమించి [illegible] ఆడవాళ్ళైనా పిల్లలైనా [illegible] పడవాలెను. రామనాథం ఆ విషయం కనిపెట్టి 'నాకు జోస్య వినకు [illegible] అంది. [illegible] తెలుస్తే చెప్పండి వింటా. అయినా మీకు తెలియకుండా ఉంటాయా' అని విషయము [illegible]

[illegible] మార్కి రామనాథం పెద్ద [illegible] పోయాడు [illegible] జానకమ్మాళ్ కి [illegible] తిరగక తప్పలేదు. రాముకు [illegible] అరిగిపోయాయి [illegible] రిగిపోవటం మోతం [illegible] పోయిన దేహాలకు [illegible] జానకమ్మాళ్ కని [illegible] దేహంలా కని ఒదేశ [illegible] వటారంలో వాళ్ళు [illegible] వేరు కాని దేహ [illegible] మాట తెలామణి [illegible] ఆప్పి తెలియని తను [illegible] నించి రావటం; రావ [illegible] తరలోకి తప్పుకుంటూ వెళ్ళి. మొహం ముడుచుకుని ల్లు చేరి [illegible]

ముఖం ముడుచుకు [illegible] శకుంత లతో "రాధమ్మ [illegible] దమ్మా! నువ్వు [illegible] తియ్యి పాన్ అవతి [illegible] చెప్పి తప్పు [illegible] తప్పింటా. మధ్యాహ్నం [illegible]

నువ్విలా అన్నావని జానకమ్మాళ్ కి తెలిసేసి. ఈ రోజున మీ వాళ్ళతో మాతం పడలేము. పోనీ ఆవిడ మాత్రం శకుంతల వాళ్ళేకదా ? వన కిప్పించ్చార్రన్న విశ్వాసం లేకుండా తప్పు మిరపకాయ తిన్న కోతిగా [illegible] లేసింది" అంది మామి. "నేను నిజమేనని చెప్తా" ఆ ఉపశమన మాటలకి శకుంతల మొహం కొంచెం విప్పారింది

మామి శకుంతల వల్ల మనదంతో వ్యవహారంలో ముఖ్యా రాజకీయాలు తెలిశాయి. రాధమ్మా, జానకమ్మాళ్ మామి అధికారాన్ని పెద్దరికాన్ని గుర్తించటం మానేసారు. అదే అదనుగా అయ్యంగార్ల మామి వీళ్ళతో స్నేహం కలిపింది. వాళ్ళింటికెళ్ళి కాఫీ తాగింది. ముందర తనే కాఫీ ఇద్దామనుకుంది కాని ఎందుకైనా మంచిదని మానేసింది. ఒక రోజు కాఫీ తాగుతూ "ఆ మామి శకుంతల పక్షం కాక పోతే మీ వైపుగాని మీ పక్షం అవుతుందా! ఏ గూడు ఆ గూటి చిలక పలుకు పలుకుతుంది కాని ఇంకో గూటి చిలక పలుకు పలుకుతుందా! అయినా నేను జానకమ్మాళ్ వాళ్ళకి వాళ్ళ పంచితనం చూసి ఇల్లిచ్చానుగాని లేకపోతే ఇచ్చేదాన్నా! అయినా పెద్దరికం మీరు ఇచ్చినందుకు ఆ మామి మాత్రం దాన్ని సరిగ్గా ఉంచుకో వద్దూ! పోనివ్వండి ఆవిడ జోలి మీకు వద్దు. మీ జోలి ఆవిడకు వద్దు. మీ కెవైనా సహాయం కావాలంటే నన్నడుగుతూ ఉండండి మీ ఇద్దరూ" అంటూ రాధమ్మ వాళ్ళకి శకుంతల వాళ్ళకి మధ్య పచ్చగడ్డి వేసింది.

అలా ఆ [illegible] మీద ఓ చిన్న [illegible] సంపాదించింది. అయ్యంగార్ల మామి వీధిలో కి రాగానే అయ్యర్ల మామి తలుపు గుమ్మంలో నిలబడి రాధమ్మా వాళ్ళకి వినబడేలా "మీ కోడలి వాళ్ళ యజమాను రాళ్ళు టేని వచ్చారు. మరో విశేషం" అని పలకరించింది.

ఆవిడ మాత్రం తక్కువతింటే కదా "ఏదో పిల్లలు, పెద్ద దిక్కెవరు లేరు మాకు మాట సాయం చెయ్యకపోతారా అని అంటే వెళ్ళాను. 'మీ లాంటి పెద్దరికం ఉంచుకునే పెద్దవాళ్ళంటే మా కిష్టం అందరికీ ఆ పెద్దరికం ఉంచుకో గలిగిన పెద్ద బుద్ధులుండవు' అంటూ పిల్లలు [illegible] యిచ్చారు ఏదో వాళ్ళకి మనం [illegible] అన్నారుగాని." అంటి చివరి మాటల మొహమాటం కొద్ది చేర్చింది. అదే ఆవిడ కొంప ముంచింది.

అయ్యర్ల మామి అదును దొరకగానే "[illegible] వాళ్ళకు మీ రంటే అభిమానం ఎక్కువే అంది.

రామనాథం అయ్యంగార్ల మామికి ఈ పటూరాని చెన్ని చెప్పిగా పెద్ద దిక్కుగా ఉండదగినవాడు మిగిలి. ఆ శేషగిరి వాళ్ళ నానికి ఉన్న ఇళ్ళని, [illegible] అంటూ వచ్చేంటాడు. ఇల్లివ్వకుంకోటం అనిద తన్న ప్రతిక్షణాలు చేయించటం గుర్తుకువచ్చి ప్రతి నెల అనిదను అద్దె విషయంలో తిప్పుతూ ఆ విషయం అనిశ గుర్తు వటుకుండా అందరి ముఖాలలో తెలుస్తు గురించి, వాళ్ళింట్లో ఫర్నిచర్ గురించి పొగిడి వంపం చేసేవాడు.

ఉన్నటుండి ఒకరోజు సాయంత్రం రాధమ్మ శకుంతల ఇంటికి వచ్చింది. శకుంతల 'రండి రండి' అంది. శేషగిరి అనుమానంగా కిటికీలోంచి పడవటి దిక్కు చూశారు. మార్కెట్ దగ్గరే ఉన్నారు. 'మా జానకి వద్దామనే అనుకుంటున్నాను. ఇంతవరకు పడలేదు' అంది రాధమ్మ ఉపోద్ఘాతంగా.

'అవును మన ఆడవాళ్ళ కిల్లు కదలాలంటేనే కుదరదు' అంది శకుంతల కొంత సంభాషణ పడిచాక 'ఈ జానకమ్మాళ్ తిరిగిచూశారా' అంది రాధమ్మ.

'ఈ మధ్య చూడలేదండి' అంది శకుంతల.

'బతికిపోయారు. ఈ మధ్యేమైందనుకున్నారు మీ [illegible] ఏం తో వక జానకమ్మాళ్ నైజం తెలిసి కూడా, [illegible] వచ్చారు. అల్లాంటి రోజుల్లో నా దగ్గర ఒక [illegible] పన్నెండు రూపాయలు [illegible] ఒకసారి కావాలని తీసుకుంది. [illegible] రోజుల్లో వల్ల కాలేదు చేద్దామనుకోలేదు. కాలేలు. ఇవ్వాళ్ళ పట్టి ఆడ దాని అదే తెచ్చిస్తుందేమోనని చూశాను. నిన్న నా కవవరం వచ్చి అడిగితే అప్పుడే ఇచ్చేసానంది. 'చూసారా! ఎల్లాంటిదో!' అంది రాధమ్మ.

'అవునండి. నా తల పిన్నులు తీసుకుని మళ్ళి ఇవ్వలేదు. చిన్న విషయంలో మాట ఇచ్చుకోడమెందుకని నేను అడగలేదు' అంది శకుంతల. స్నేహం కలుపుతూ శకుంతలకి ఈ విన్నుకోనే అలవాటు లేదు. ఆ సంగతి తెలిసి కూడ రాధమ్మ ఊరుకుంది. జానకమ్మాళ్ మీద కోపం కొద్దీ.

మర్నాటి నుంచి రాధమ్మ, శకుంతల, (ఆ వెంట మామి) అందరూ ఒకటైపోయి జానకమ్మాళ్ తిరిగి ఇవ్వని వస్తువుల లిస్టు తయారుచేసారు. కుమార్ కూడా అవతలవాళ్ళు తన జోళ్ళకి నవ్వటం కంటే తన వస్తువులు తీసుకోకపోవటం తీసుకున్నా తిరిగివ్వటం మొదలైన లక్షణాలు కలిగుండటం ముఖ్యమని గుర్తించాడు. అందుకని [illegible]

పూర్వం కన్నా స్నేహంగా ఉండటం మొదలుపెట్టాడు. ఒకరోజు కుమార్ శేషగిరి దగ్గర రామనాథం ప్రశక్తి తెస్తే శేషగిరి "అల్లాంటి వాళ్ళకి శత్రువైతే తిరిగి శాస్తి చెయ్యాలి కాని, ఉత్తుత్తి మాటల వల్ల ప్రయోజనం లేదు. నోరు నొప్పి తప్ప" అన్నాడు.

"తంజావూరుకి, కోనసీమ దెబ్బ రుచిచూపిస్తాము" అని శపథంపట్టాడు కుమార్.

ఆ నాళ్ళకి రాధమ్మ జానకమ్మాళ్ తో మాగన్నె మా ఇంట్లోనే దొరికింది ఏమనుకోకండి అంటూ నేస్తం కట్టింది. గిన్నె దొరికింది కనుక కుమార్ శపథం మాట గురించి తప్పించుకోలేదు కాబోలు అనుకున్నాడు శేషగిరి. మళ్ళీ జానకమ్మాళ్ తో శకుంతల, రాధమ్మ, మామి స్నేహం కలిపారు. అయ్యంగార్ల మామి పాప్పులాంటి వడి మంత్రపు గిరిలా వచ్చిపోయింది.

ఉన్నట్టుండి రెండుమూడు నెలలు పోయాక రామనాథం శేషగిరి దగ్గరకు పరిగెత్తుకువచ్చి తపల్లాంటి వ్యవహారంలో కాపురం చెయ్యలేనని తెగేసి చెప్పాడు. శేషగిరి కారణం అడిగితే "ఆ కుమార్ నన్ను నమ్మించి

మోసం చేశాడు. మూడు పాళ్ళ నా దగ్గర మూడు పాతికల తీసుకుని మొత్తం అరవై తిరిగిచ్చాడు. ఎందుకైనా మంచిదని మిగిలింది పైనెల కుంచరాశా" అన్నాను. దానికతను మిగిలిందేమిటని అడిగాడు. ముందర హాస్యానికంటున్నాడేమో అనుకున్నాను. అనకుండా ఉన్నాను. కాని అతను సీరియస్‌గా నవ్వకుండా నిజంగానే అన్నాడు నాకసలు ఇచ్చిపుచ్చుకోడాలు లేకపోయినా పక్కింటి వాళ్ళతో కిర్రో హా మాటంగా చెప్పలేక ఇచ్చాను. ముందుండి ఎంత వస్తుందో" అన్నాడు బాధగా రామనాథం.

రామనాథం ఇల్లు ఖాళీ చేస్తుంటే శకుంతల మామి జానకమ్మాళ్ చేతులు పుచ్చుకుని భోరుమన్నారు. జానకమ్మాళ్ వెళుతుంటే వాళ్ళ బాధ శేషగిరి కర్థమైంది. "పాపం వీళ్ళ బాడీలు చెప్పుకోటానికి రేపట్నుంచి జానకమ్మాళ్ ఉండదు కదా!" అనుకుని జాలిపడ్డాడు.

మర్నాడు రాధమ్మ శకుంతలకి "మేం కొత్త ఇత్తడి గిన్నె కొన్నాం. పదిహేను రూపాయలు" అని చూపిస్తుంటే కుమార్ గట్టివాడేనని నవ్వుకున్నాడు. అప్పైన అంత తెలివైన వాళ్ళ పక్క నుంటూ మెలా అని బెంగపెట్టుకున్నాడు. ఎప్పుడో శేషగిరి కూడా ఇల్లు ఖాళీ చెయ్యకపోడు.

●●●

గీత

రోషన్

"వదినా"

కోలాంటి ఉచ్ఛారణతో, అదో విధమైన యింపైన స్వరంతో విని పించిన పిలుపుకి ఏదో పుస్తకం వ్రాసుకుంటున్న పద్మ యిటువైపుకు తిరిగి చూచింది. విస్మయంగా అలాగే చూస్తుండి పోయింది.

"పెద్దమ్మగారు ఈ పాలు నీకిమ్మన్నారు వదినా". నోరారా 'వదినా' అని పిలుస్తూ చేతుల్లోని పాలగ్లాసును టేబుల్ మీదయినా పెట్టకుండా అలాగే చేతుల్లో పట్టుకొని నిలబడిన ఆ అమ్మాయినే చూస్తూ, అప్రయత్నంగానే ఆ గ్లాసుని అందుకుంది. పద్మ. తన కళ్ళు యింకా నమ్మలేక పోతున్నాయి.

"వెళతాను వదినా. క్రిందవనుంది. ఏ కింకా ఏమన్నా కావాలంటే పిలు" ఎంతో చనువున్నట్లు చెప్పి నవ్వుతూ వెళ్ళిపోయింది ఆ అమ్మాయి.

ఆగంభీరమైనవదనను ముచ్చటగా చూస్తూ అలాగే వుండి పోయింది పద్మ. వ్రాస్తున్న ఉత్తరాన్ని కంటిన్యూ చెద్దామంటే కలం సాగలేదు. కళ్ళు మూసుకున్నా ఆ అమ్మాయి రూపే కదులుతున్నది కళ్ళల్లో. ఎంత కాదనుకున్నా ఆవిడ శరీరాకృతి మాత్రం భారతదేశానికి చెందినది అని అనుకోలేక పోతోంది.

పాలలాంటి స్వచ్ఛమైన గులాబీ రంగు శరీరమంతటా ప్రకాశిస్తూ వుంటే సన్నటి కనుబొమల క్రింద ఆ చిన్న చిన్న తేనె రంగు కళ్ళు, సూటిగా కొనదేలిన ఆ చిన్నముక్కు, దాని క్రింద లక్క పిడత లాంటి చిన్న నోరు, బంగారు కలశంలాంటి ఆ సున్నటి మెడ, ఏ ఆభరణాలూ లేకపోయినా తెలుగు దేశపు చీర కట్టులో ఏదో ప్రత్యేకత కలిగి అపురూపమైన బొమ్మలాగే వుంది ఆ అమ్మాయి. దృఢమైన ఆరోగ్యవంతమైన సన్నటి శరీరం, అలా తిరిగి

పోతుంటే అందమైన వీపుకు యింకా అందం చేకూర్చేటట్లు లేత రంగులో ఆ పొడవైన జడ... ఆ జడను చూసే సరికి పద్మకు వదిన ఒక్కటే నల్లటి జడ వున్న పద్మకే ముచ్చటేసింది ఎంత మెచ్చుకోవాలనుకున్నా ఆ మూర్తిని మెచ్చుకోలేకపోయింది పద్మ. క్రిందికి వెళ్ళి ఆ అమ్మాయిని యింకోసారి చూడాలనుకుంది. పాల గ్లాసు యిచ్చే మిష మీద మెట్లు దిగి క్రిందికి వెళ్ళింది.

క్రింద డ్రాయింగ్ రూములో నుంచి మాటలు వినవస్తూ వున్నాయి. అంతకుముందు ఏం సంభాషణ జరిగిందో గాని –

"యిప్పటికి క్షమించండి పెద్దమ్మగారు. మరెప్పుడూ అలా పిలువను" అన్న మాటలు ... ఆ వెనకనే చిన్న వణకుతో ఆ అమ్మాయి వచ్చింది హాల్లోకి.

మెట్లు దిగి వస్తున్న కోడలిని చూస్తూనే తీవ్రమైన స్వరంతో కోప్పడ్డారు. అప్పుడే లోపలి నుంచి వచ్చిన రాజమ్మగారు.

"వెళ్ళు. కోడలుగారు క్రిందికి వస్తుంటే అలా చూస్తూ నిలబడావేంటి... వెళ్ళి ఆ గ్లాసు తీసుకో" అని "నీకేం కావాలన్నా పిలవమ్మా" అన్నారు కోడలి కేసి ఆప్యాయంగా చూస్తూ.

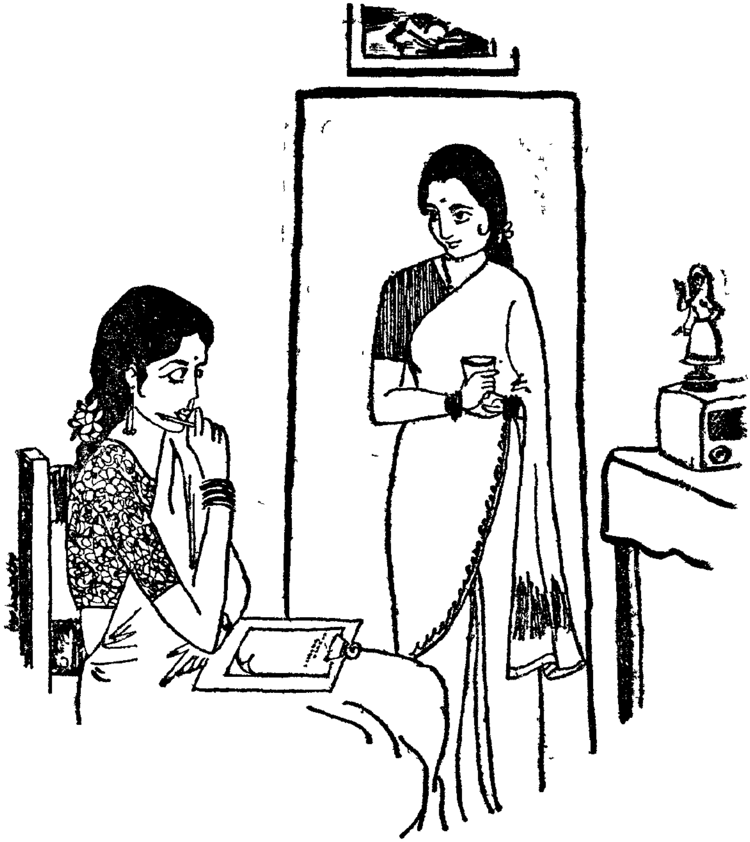
ఆవిడ ఆప్యాయాన్ని గుర్తించిందో లేదో గాని ఆ అమ్మాయినే చూస్తూ వుంది పద్మ.

"ఇలా యివ్వండి చిన్నమ్మగారూ" చేతిలో వున్న గ్లాసును సున్నితంగా తీసుకుంటూ అలా చూసింది ఆ అమ్మాయి. ఆ కళ్ళల్లో యింతకు ముందున్న మెరుపు, సంతోషం లేవు. లీలగా కన్నీళ్ళు మాత్రం మెరిశాయి.

పద్మ మనసు చివుక్కుమంది. యింత అందమైన అమ్మాయి అందమైన కళ్ళల్లో నీళ్ళా అనుకుంది. ఏమిటో తనకు తెలియకుండానే హృదయం భారమెక్కినట్లయ్యింది. మేడమీదికి వెళ్ళి తిరిగి ఆ గమనానికి ఎదురుగా చూస్తూ కూర్చుంది పద్మ.

ఏమిటో తనిక్కడికి వచ్చినప్పటి నుండి క్రొత్త కొత్తగానే ఫీలవుతూ వుంది పద్మ. చంద్రశేఖర్ డాక్టర్ అయినా తను లాయరైనా విచిత్రంగా, తమిద్దరికీ పరిచయం కలిగి ప్రణయంగా మారి చివరికి పెద్దవాళ్ళ ప్రమేయమూ, యిష్టమూ లేకుండానే పెళ్ళి జరిగిపోయింది.

రాజాలాంటి వంశానికి ఒక్కడే వారసుడు కావటం మూలాన చంద్రశేఖర్ యింటి వాళ్ళని నిర్లక్ష్యంచేసి పద్మను వివాహమాడి దూరంగా కాపురం పెట్టినా ఓ సంవత్సరం అయిన తరువాత చంద్రశేఖర్ తల్లిదండ్రులు కొడుకుని కోడల్ని రమ్మని కబురు పంపారు. కబురు పెట్టడమే

కాకుండా అత్తగారు స్వయంగా వచ్చి ఆ వూరికి తీసుకొచ్చారు పద్మని. కాని ఆ ఏడాది కాపురంలో కనీసం ఒక్కసారైనా, మాటవరసకైనా చంద్రశేఖర్ ఈ అమ్మాయిని గురించి చెప్పనే లేదు అసలు ఆ యింటి గురించి ఎలాంటి విశేషాలు చెప్పనే లేదు. పెళ్ళికి ముందు చెప్పిందంతా ఒక్కతనని గుర్తే.

మధ్యాహ్నం రెండు గంటలవేళ వచ్చాడు చంద్రశేఖర్. యింత విశాలమైన డైనింగ్ టేబుల్ మీద ఆ అమ్మాయి వడ్డిస్తూ వుంటే తిని వచ్చేవారు

ఏదో పుస్తకం చదువుతూ పడుకొని వున్న భర్తకు తమలపాకు చిలకలు అందిస్తూ మెల్లగా కదిపింది పద్మ ఆ అమ్మాయి విషయం.

ఏదో రెండు మాటలు పొడి పొడిగా మాట్లాడేసి అటు తిరిగి పడుకున్నాడు చంద్రశేఖర్.

ఆ అమ్మాయిని గురించి తెలిసిందల్లా ఆ అమ్మాయి చంద్రశేఖర్‌కు జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుండీ యిక్కడే వుందనీ, ఎవరో అనాథ బాలికనీ, పేరు గీత అనీ. అంతకుమించి మరేం చెప్పలేదు. పాపం అనుకుంది.

సాయంత్రం అయ్యింది. రాజమర్యాదల్లాంటి ఆ మర్యాదలకు ఒక్క పూటకే విసుగెత్తింది పద్మకు.

"ఛ. ఈ ధనవంతులందరికీ ఇదో జబ్బు. ఫ్రీగా మువ్ అవరు. అనసి తురు" కసిగా అనుకుంది పద్మ.

ఏది ఏమైనా ఆ అమ్మాయితో చనువుగా, ప్రేమగా మాట్లాడి రావాలనిపించింది పద్మకు.

సంధ్యవేళలో మెల్లిగా మెట్లు దిగి వెనకవైపు తోటలోకి నడుస్తూ వెళ్లింది పద్మ. ఉద్యానవనంలా వున్న ఆ తోటలో ఇలా తిరుగుతూ వుంటే హాయిగా వుందనిపించింది. పక్షుల శ్రావ్యమైన కంఠస్వరంతో ఏవో శ్లోకాలాంటివి వినిపిస్తూ వుంటే అటు వేపు తిరిగింది పద్మ.

కొద్ది దూరంలో జట్‌హౌస్‌లా వున్న రూముకు కొంత దగ్గరగా వున్న ఓ పొన్న చెట్టు క్రింద కూర్చుని ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటూ వుంది గీత.

గీతను చూడగానే ఏమిటో సంతోషం వేసింది పద్మకు. మెల్లిగా దగ్గరికి నడిచింది.

మెత్తటి అడుగుల చప్పుడు వినిపించి తలెత్తింది గీత.

"అరె మీరా?" తొట్రుపాటు పడుతూ లేచి నిల్చుంది.

ఏమిటో దూరంగా వుంచదగిన అమ్మాయిలా అనిపించలేదు గీత పద్మకు. చనువుగా చెయ్యి పట్టుకొని గీతను కూడా కూర్చోబెడుతూ, తనూ ప్రక్కనే కూర్చుంది పద్మ.

చిత్తరవోయి చూసి కళ్ళు దించేసుకుంది గీత. చేతిలో వున్న 'గీత'ను భక్తితో పొదువుకుంది. ఆశ్చర్యం వేసింది పద్మకు.

మెల్లిగా తీసికొని పేరడిగింది పద్మ.

'గీత' తలదించుకునే చెప్పింది గీత.

ఏమిటో ప్రొద్దున వున్నంత చురుకుదనంలో లేదనిపించింది పద్మకు. ఆ పెదవుల్పైన ఫాలభాగాన పెట్టుకున్న ఎర్రటి కుంకుమ యింకా అందంగా కన్పించింది పద్మకు. గీతతో ఏం మాట్లాడాలో తెలియక "నీ పేరు చాలా బావుంది గీతా" అంది.

అమాయకంగా నవ్వింది గీత.

"మా అమ్మకు 'గీత' అంటే చాల యిష్టం. ప్రొద్దున లేస్తూనే మరి పడుకునేటప్పుడూ ఎప్పుడూ

తెలుపుకునేది. అందుకోసం నా పేరు కూడా 'గీత' అని పెట్టింది సుహాస. చిరునవ్వు నవ్వుతున్నా కళ్ళల్లోని నీళ్ళను దాచిపెట్టుకోలేకపోయింది పద్మ.

వాళ్ళమ్మ సంగతి అంతా తెలుసు కుందామని వున్నా ఆ అమ్మాయి కళ్ళనీళ్ళు చూడగానే గతించిన గతాన్ని ఎందుకు జ్ఞాపకం చెయ్యాలి అని ఆ మాట మార్చేసింది పద్మ.

కొద్దిసేపయిన తరువాత గీత అంది -

"మీరు యిక్కడికి ఎందుకు వచ్చారు? పెద్దమ్మగారు చూస్తే నన్ను కోప్పడతారు."

"ఎందుకు కోప్పడతారు? తోట లోకి రావడం కూడ తప్పేనా?"

మరేం మాట్లాడలేదు గీత.

పద్మ అంది.

"నువ్వంటే నాకెందుకో చాల యిష్టంగా వుంది గీతా. మళ్ళీ రేపు సాయంత్రం కూడ వస్తాను" అంటూ లేచింది పద్మ.

ఉలిక్కి పడ్డట్లు చూసింది గీత.

"వద్దండీ చిన్నమ్మగారూ! నేను యింట్లోనే వుంటాముగా. మీరు మాత్రం యిక్కడికి రావద్దు" చిన్న బుచ్చుకున్నట్లు ముఖం పెట్టి బాధగా అంది గీత.

కాస్త ఆశ్చర్యం వేసినా నవ్వింది పద్మ.

"ఎవ్వరూ కోప్పడరులేగాని ఒక్కమాట. యిటు చూడు" అంటే తలెత్తింది గీత.

"ఆ క్రొత్త పిలుపేమిటి? నిన్న ప్రొద్దున కూడ అలాగే పిలిచావు. ముందు పిలిచినట్లు 'పద్మా' అనే పిలు. బాగుంటుంది."

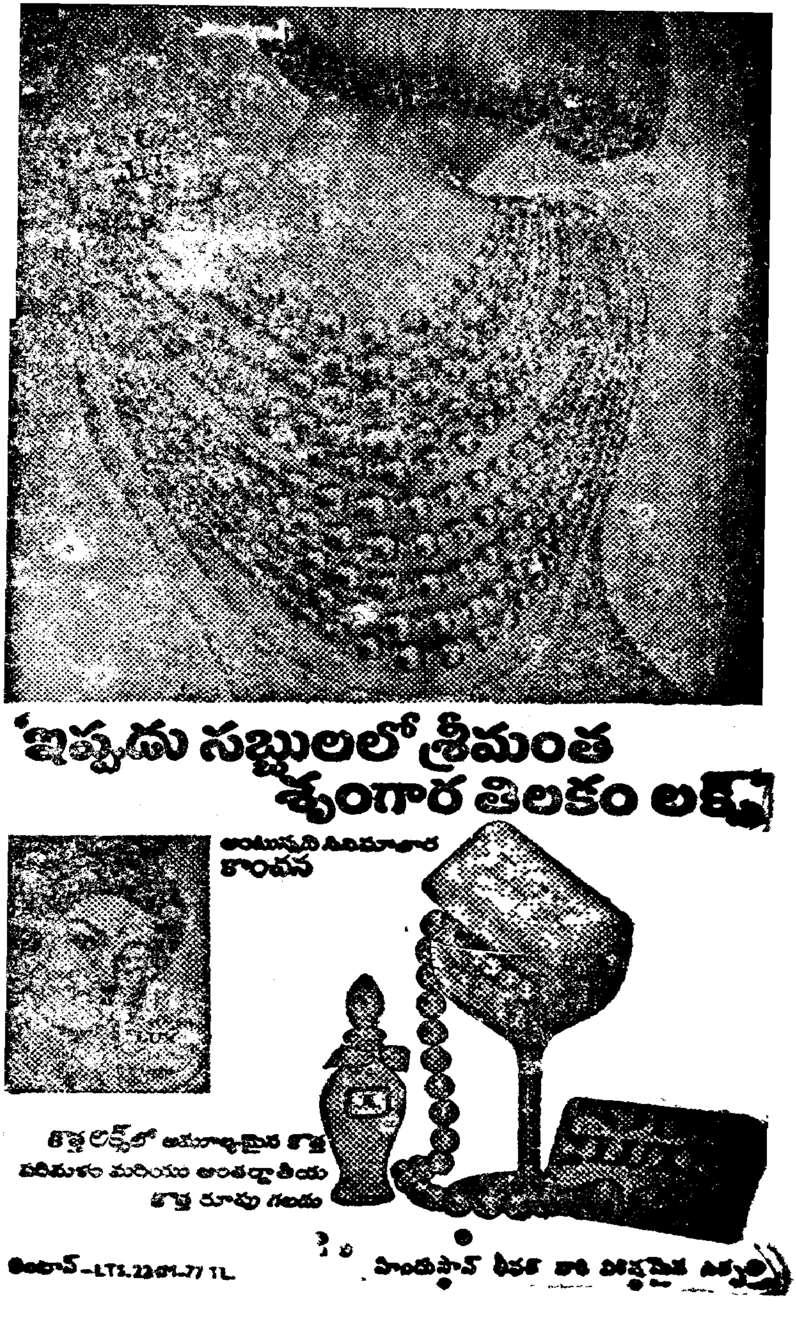
"అవును. పెద్దమ్మగారు ప్రొద్దున కోప్పడ్డారు."

ప్రొద్దున రూములో నుండి వినవచ్చిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. "యిప్పటికి క్షమించండి పెద్దమ్మ గారు. ఇంకెప్పుడూ పిలవను" ఆ మాటలకు యిదా అర్థం.

'ఫర్వాలేదు గీతా! పద్మా అనే పిలు. నీకేం భయంలేదు.' అభయ హస్తం యిచ్చినట్లు చెప్పి వచ్చేసింది పద్మ.

మరునాటి రోజు సాయంత్రం వరకు చాల విషయాలే తెలుసుకుంది పద్మ.

అందమైన అమ్మాయి అయినా ఆ యింట్లో మరెవ్వరి అండా లేదు గీతకు. యితర పనిమనుష్యులాగే గీతను కూడ 'ట్రీట్' చేస్తున్నారని తెలిసి చాల బాధపడింది పద్మ. హృదయంలో ఎంత అనాధ బాలికైనా ఇలా అనుకొని పనిపిల్లలా చాకిరీ అంతా చేయించటం ఏమాత్రం నచ్చలేదు పద్మకు. అందుకే గీతను చెల్లెల్లా చూడాలనుకున్నా కష్టంగా వుంది పద్మకు.

'ఇప్పుడు సబ్బులలో శ్రీమంత
శృంగార తిలకం లక్స్'
కాంచన
పరిమళం మరియు అంతర్జాతీయ
కొత్త రూపు గలదు
హిందుస్థాన్ లీవర్

అత్తగారు యింట్లో లేనందువల్ల మధ్యాహ్నమే ఆ చెట్టు దగ్గరికి వచ్చింది పద్మ. కాని గీత ఆ చెట్టు దగ్గర లేదు. చుట్టూ ఎక్కడ ఉన్నా వుంటేమోనని చూస్తూ వుంటే ఔట్ హౌస్ లాంటి రూములో అలికిడి అయితే అక్కడికి వెళ్ళింది.

లోపల ఏదో పర్దుతూ వుంది పద్మ.

"గీతా" మెల్లగా పిల్చింది పద్మ.

[illegible] కళ్ళల్లో పద్మను చూడ[illegible] కలిగిన భయం స్పష్టంగా చూడగలిగింది పద్మ.

"చిన్నపిల్ల" అనుకుంది పద్మ.

రాను రాను గీతకు పద్మకు బాగా సన్నిహితత్వం ఏర్పడింది.

ఓ రోజు ఉన్నట్టుండి అడిగింది పద్మ.

"మీ అమ్మగారు నీకు బాగా గుర్తున్నారా గీతా?" అని.

"ఊఁ గుర్తు లేకపోవడానికి నేనేం మరీ చిన్నపిల్లను కాను. అమ్మ పోయేనాటికి నాకు పదేళ్ళు" స్పష్టమైన ఉచ్చారణతో, అందంగా తెలుగు మాట్లాడుతూ వుంటే మరీ మరీ వినాలనిపిస్తుంది పద్మకు.

"మరి మీ అమ్మగారు నిన్ను చదివించలేదా?"

"తెలుగు స్కూల్లో చదువుతున్నాగా" ఆశ్చర్యంగా అంది గీత.

తన బుద్ధి తక్కువ ప్రశ్నకి ఏడ్వాలో, గీత అమాయకత్వానికి నవ్వాలో తెలియలేదు పద్మకు.

"చదివించలేదా? చదువుకోలేదా?" అంటే అర్థం ఇంగ్లీషు వచ్చేంతవరకూ అని చెప్పాలనిపించలేదు.

మళ్ళీ గీతే అంది.

"మా అమ్మకు ఇంగ్లీషు చాలా బాగా వచ్చు. కాని తెలుగు బాగా రాదు. నాకేమో తెలుగే బాగా వచ్చు. రేపటినుంచి ఇంగ్లీషు నేర్పమని అడిగినా నేర్పకుండానే పోయారు" చిన్నపిల్లలా చెప్పింది గీత.

"ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవటం అంటే నీకిష్టమా?"

"ఇష్టం అంటూ ఏమీ లేదు గాని..." అని ఆగిపోయింది గీత.

"మరి ఇష్టం లేకపోతే ఎందుకు నేర్చుకోవాలనుకుంటున్నావు?"

"అమ్మ ఏవేవిటో ఇంగ్లీషులో బుక్కులు బుక్కులు వ్రాసుకుంది. అవన్నీ చదవాలనిపిస్తుంది. ఒక్కోసారి." ఏదో రహస్యంగా చెప్పినట్లు చెప్పింది గీత.

ఆదేమిటో గీత కథ చాలా విచిత్రంగా తోచింది పద్మకు. "ఆ బుక్కులు నాకు చూపిస్తావా, ఏముందో చూస్తాను" అంది పద్మ.

"అమ్మ వాటిని చాలా భద్రంగా దాచుకుంది. మరెవరికీ చూపించవద్దంది... కాని నీకు మాత్రం చూపి

స్తాను. అంతలో అమ్మ ఫొటో కూడ వుంది చూపిస్తానుండు" అంటూ లేచి ఓ యిదారు డైరీలు తీసి తెచ్చింది గీత.

డైరీలను చూడగానే ఒకళ్ళ డైరీలు చూడటం [illegible] మోతవి [illegible] ఉద్దేశ్యం కాని... కాని... ఏమిటో [illegible] చింది.

గీత ఓ డైరీ తీసి రెండుమూడు పేజీలు త్రిప్పి ఒక ఫోటో తీసి చూపించింది, 'మా అమ్మ' అని.

ఫోటో [illegible] లో గీతవాళ్ళ అమ్మ [illegible] తీసికోలేదనిపించింది మమ్మతకు. [illegible] గీతలో [illegible] సంధర్యము [illegible] ముచ్చ [illegible] చిరునవ్వు బొట్టుతో వున్నం [illegible] మాత్రం [illegible] హెయిర్‌లో, ఫ్రాక్ [illegible] వుంది [illegible] చూస్తూ వుంటే [illegible] చూడాలని [illegible] అందం వుందనుకుంటే [illegible] చూస్తే.

[illegible] తూవుంది ముఖ్యమైన [illegible] అనుకొన్న ప్రతి పేజీ [illegible] మమ్మత.

ము [illegible] అనుకుంది [illegible] కాలం [illegible]

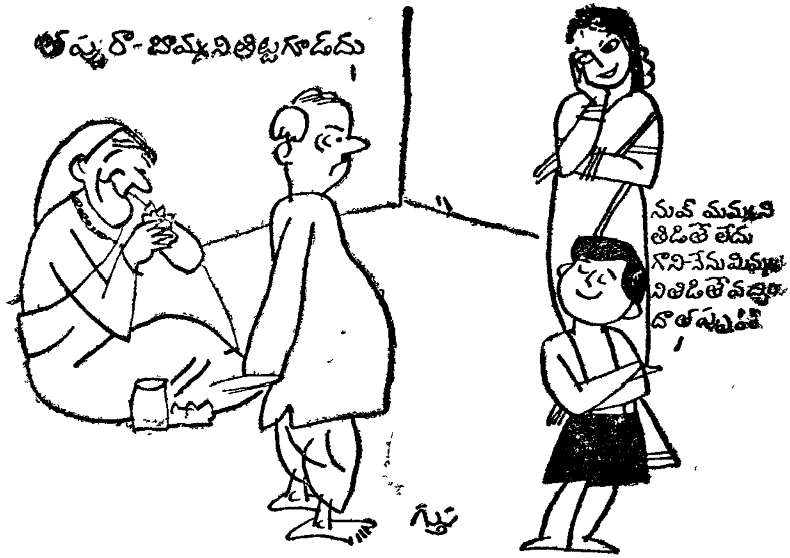
[illegible] ఎంత ప్రయత్నిం చినా నిద్ర [illegible] దృశ్యం [illegible] వున్న [illegible] దే [illegible] చు గాళ్ళు "కి" [illegible] వుంటే బొట్‌హౌస్‌లో ఒంటరిగా [illegible] పడుకొని వున్న గీతే కళ్ళకు [illegible] కనిపిస్తూ వుంది.

ఎంత మర్చిపోదామన్నా వాళ్ళమ్మ వ్రాసుకున్న డైరీలోని పేజీలు మాటిమాటికి గుర్తుకు వస్తున్నాయి. [illegible] చూసింది. చంద్రశేఖర్ ప్రశాంతంగా కళ్ళు మూసుకుని నిద్రపోతున్నాడు.

"[illegible] స్త్రీకి [illegible] లలో ఎంతటి [illegible] భేదం [illegible] అనుకుంది.

దేశం కాని దేశానికి వెళ్ళి, తన [illegible] రాజా దర్శనం [illegible] ప్రదర్శించి [illegible] అమాయకమైన ఓ [illegible] పిల్ల [illegible] కాన్ని బలి తీసుకున్న మామ గారంటే ఆ క్షణంలో చాల [illegible] మనిపించింది.

[illegible] విచిత్రమనిపించిందంటా గీ [illegible] వాళ్ళ దేశాల [illegible] యింకో [illegible], ఎక్కడో వేరే దేశం వాడు వచ్చి [illegible] ఆతన్ని నమ్ముకొని [illegible] నిండు గర్భిణి [illegible] యిల్లాలికి [illegible] యింటి [illegible] సంబంధం [illegible] పెళ్ళి [illegible] దగ్గరే వున్నా [illegible] అని [illegible] ఎంత కఠినంగా వుండటానికి [illegible] నిముషం [illegible] ఎంత బాధ పడిందో ఆవిడ వ్రాసుకున్నది గుర్తుకు వచ్చి

గుండెల్లో ఎవరో పిండికట్టయితే గట్టిగా కళ్ళు మూసుకుంది వర్మ.

'భగవాన్! అలాంటి పరిస్థితి మరెవ్వరికీ అవకాశం కాకూడదు' కళ్ళు మూసుకునే భర్తకు దగ్గరగా జరిగింది వర్మ.

'నిముషాల మీద భర్తలను మార్చే దేశంలో పుట్టినా పవిత్ర భారతదేశంలోని స్త్రీ హృదయం దానికి ఏమాత్రం తీసిపోదు గీతా వాళ్ళక్క' అనుకుంది వర్మ.

'కనీసం గీత విషయంలోనైనా శ్రద్ధ తీసుకొని వుండాల్సింది' అనుకుంది.

'వాళ్ళ నాన్నగారు దానికి ఏ మాత్రమూ అన్యాయం చెయ్యరనే నా భావన' ఎంత నమ్మకంతో వ్రాసుకుందో గాని వాళ్ళక్క ఎంతో అన్యాయం చెయ్యాలో అంత అన్యాయమూ చేస్తున్నాడు గీతకు' అనుకుంది కసిగా.

'ఆయన గారి గతికి పాత్రమైపోయారో యిలా యిల్లాలి' అమాయిక స్త్రీలు ఎంతమంది మోసపోయారో!' ఆ క్షణంలో ఆ తండ్రికి పుట్టిన కొడుకే అనుకుంటే చంద్రశేఖర్ మీద కూడా చాల కోపం, అసహ్యం రెండూ కలిగాయి. కాని తండ్రిగారి ఏ లక్షణమూ ఆ కుమారుడికి అంటుకట్టుకోకుండా దేవుడు కాపాడాడని సంతృప్తి కూడా కలిగింది.

ఏమైనా గీత అమాయకత్వంతో, అంత అమాయకత్వానికి బలైపోవడం యిష్టం లేకపోయింది పద్మకు. ఆ క్షణాన్నే భర్తను లేపి గీత ఎవరో ఏమిటో అంతా చెప్పవేం? అని అడగాలన్న ఆవేశం వచ్చింది పద్మకు.

ఒకవేళ భర్త 'యిన్నాళ్ళూ లేని వ్యవహారం యిప్పుడెందుకు పోదూ' అన్నా భయపడకూడదనుకుంది. ఎల్లాగైనా సరే గీత జీవితాన్ని బాగుచెయ్యాలని అనుకుంది పద్మ. దీనికి కారణం గీత అమాయకమైన, అందమైన స్వరూపమే. ఏవేవో ఆలోచనలతో కాలం తగ్గించింది. తెల్లవారు ఝామున ఎప్పుడో నిద్రపట్టేసింది.

మరపటి రోజు అలా అన్న చంద్రశేఖర్ బాగా ఆలోచించి 'అసలు ఈ విషయం వాళ్ళను ఎలా అడగటం?' అన్నాడు.

"యిది బావుంది. వాళ్ళమ్మలో ఎల్లా తీర్చుకుంటారో అల్లాగే మన బాగా తెలిసి మాట్లాడం యింత మాత్రం చెయ్యలేరా?"

కళ్ళెత్తి విచిత్రంగా చూశాడు చంద్రశేఖర్.

"చెల్లెలు...యిన్నేళ్ళ జీవితంలో కనీసం ఆప్యాయంగానైనా పలకరించి ఎరగదే. పైగా అవిటిదో తనను చూసి అన్నట్టు ఎన్నిసార్లో ప్రవర్తించాడు. అందుకే ఆ అందమైన మూర్తిని చూస్తూ వుంటే ఎన్ని సార్లు ప్రయత్నం చేసినా పలకరించే సమయం లేదు."

తన మనసులోని భావాలను కప్పి పుచ్చుకుంటూ,

[illegible]

యిప్పుడే నాన్న పందిరి మీద కోసం పెట్టుకుని యింటికొచ్చి పొద్దుటే గీత ఎక్కడుంటుందో?"

పద్మ విచిత్రంగా చూసింది.

"ఎక్కడేమిటి?...మీ దగ్గర... వాళ్ళమ్మ దగ్గర... అదా వదిన దగ్గర ఏ మాత్రం యిష్టం లేదా?"

"అది కాదు పద్మా.."

"పోనీ తెలిసి మీ కంతగా యిష్టం లేకపోతే.. మామగారూ గీతను యింట్లోంచి వెళ్ళి పొమ్మంటే పట్టి మీద ఆధారపడి మీలా వారెవ్వరికి భయపడక మా అన్నయ్య దగ్గర కాపురం స్తోమ గీత మాట వింటుంది."

"పద్మా.. మీ అన్నయ్యా!" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"ఔను. ఆనవాయితీ చెబితే అన్నయ్య వింటాడు. గీతను గురించి ప్రొద్దున్నే వ్రాశాను అన్నయ్యకు. మీ మూర్ఖత్వానికి బలైపోతున్న

అమాయకురాలి జీవితాన్ని సరిదిద్దలేదా?... అన్నయ్యకు యిష్టమైతే వేసవికున్ను గీత జీవితం బంగారుమయమే అవుతుంది."

"మా అన్నయ్య అంగీకరిస్తే నాకూ సంతోషమే."

రెండు రోజుల తర్వాత పద్మ వాళ్ళ అన్నయ్య దగ్గర నుండి ఉత్తరం వచ్చింది.

ప్రియమైన పద్మకు,

నీకు అన్నట్లు వచ్చితే నాకూ వచ్చినట్లే అని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను. సహృదయం గల ఏ ఆడపిల్ల అయినా సరే నాకూ యిష్టమే. కులాల పట్టింపులు నాకు లేవని నీకు ముందే తెలుసు. ఆ అమ్మాయికి యిష్టమైతే నాకు అభ్యంతరం లేదు. జవాబు కోసం నిరీక్షించే,

నీ అన్నయ్య, శేఖరం.

ఆ రోజు రాత్రి పూలదండ యిచ్చేదానికి వచ్చిన గీతను చూసి ప్రేమపూర్వకంగా నవ్వింది పద్మ.

"తీసుకో వదినా" అంటూ గీత మల్లెపూల దండ అందిస్తే అందుకోని,

"ఈరోజు ఈ పూలు నీవే పెట్టుకోవాలి వదినా. మరి మా అన్నయ్య వస్తున్నాడుగా" చిలిపిగా నవ్వుతూ గీతని వెనక్కి త్రిప్పి అంత పొడుగాటి జడలో తన చేతులతో అందంగా పువ్వులు తురిమింది పద్మ.

"ఏమిటి నీకు?" అర్థంగాక అవాక్కై పోయింది గీత.

"అది అంతేలే వదినా"

యింకా అర్థం కాలేదు గీతకు.

"సరే ఒక్కమాట అడుగుతాను. సమాధానం చెప్తావా గీతా?... మా అన్నయ్య నీ అంత అందంగా కాకపోయినా అందంగానే వుంటాడు. చక్కగా ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. మరి నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాడట"

ఆశ్చర్యంగా కళ్ళు త్రిప్పింది గీత.

"నిజమే గీతా! మా అన్నయ్య నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాడట నీ యిష్టమేనా మరి, చెప్పు."

ఆశ్చర్యంతో యింకా విచిత్రంగా చూసింది గీత.

'ఆ కళ్ళల్లో ఎన్నో ప్రశ్నలు, మరెన్నో కోరికలు. యిన్నాళ్ళకు తనని కూడ ప్రేమిస్తూ, పెళ్ళి చేసుకుంటాననే వ్యక్తి వున్నాడంటే సంతోషంగా వుండదూ మరి'

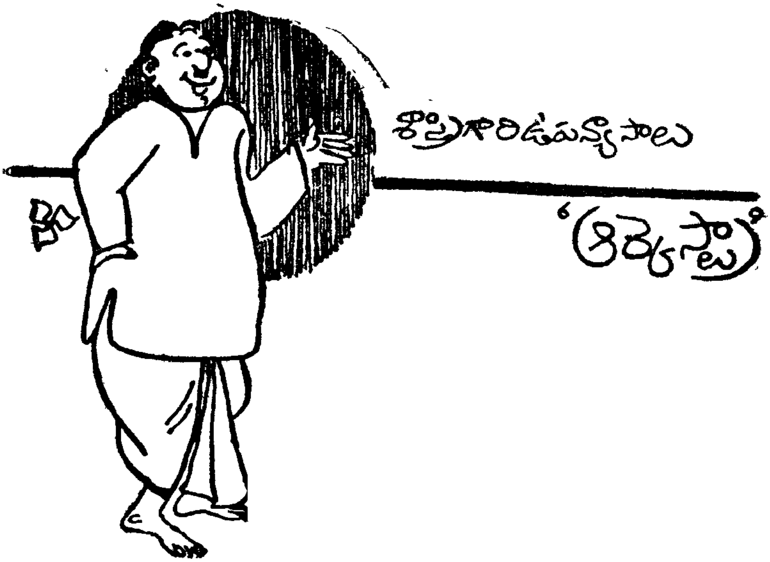
"నిజమే గీతా! అల్లా చూస్తావేం యిష్టం లేదా?"

కళ్ళు తిరుగుతున్న కన్నీళ్ళని చటుక్కున తుడుచుకుంది గీత. వంగి పద్మ కాళ్ళు పట్టుకోబోతూ వుంటే పద్మ వారించి లేవనెత్తి పట్టుకుంది.

ఇద్దరి కళ్ళూ చెమర్చాయి.

"ఇప్పుడు మా అన్నయ్య కంటె పెద్దవాడు మరి" అంది పద్మ.

కళ్ళు వాల్చుకుంది గీత సిగ్గుతో.

2

సినీకథల - రేషనింగ్

ఏం పంతులూ! ఊరెళ్ళలేదా ఏంటి? కథ రాస్తున్నావోయ్ మొత్తానికి, అగ్నిపూరిత నేత్రుడవై ఆవేశ ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతున్నట్టున్నావేం? రాలు కరిగేటట్టు చెప్పవోయ్, ఫర్వాలేదు

ఆఁ. పట్టేశావ్! ఛ, పేవ్ లో. నీ పోజు చూస్తే అనుకున్నా మళ్ళీ, కథల్రాయడం మొదలెట్టావని.

నీ ఇల్లు తెలుగుసినిమా స్టూడియో గాను, నీ కథవి, పాటపాటువి, వరాగ్గా, ఏ నిర్మాతైనా చదివి, ఆనందం, అఖండంగా సినిమా తీసి స్టార్ట్ మోగిస్తా, కలెక్షన్స్ లాంటి కలగంటున్నావు. ఎంత వెర్రివాడివోయ్ పంతులూ! కథలు నిజంగా సినిమా వాళ్ళకి కావాలంటే తెలుగు దేశమేం గొడ్డుపోలేదోయ్. బోల్డు కథలు కథలున్నాయి. కాని ఎవడిగ్గావాలి కథలు, బోడి కథలు.

"బెంగాలీ కథలున్నాయ్ వాళ్ళకి? అమ్మమ్మ ఎంత 'నాచురల్'గా వుంటాయోయ్, కావల్సినంత 'సెంటిమెంటు', ఆ రైటర్స్‌కి ఓరియంటేషన్ లోయ్ అంటాడు ఏ తెలుగు సినీ రైటర్‌కైనా. ఏమంటావ్? దూరపు కొండలు నునుపంటావా? ఎంత బాగుంటాయో లోయ్ తెలవనుకో. తెలుగువాళ్ళ కాళ్ళ క్రియేటివ్ శక్తి, మన వాళ్ళ ఎప్పుడూ 'జీనియస్'"

తెలుగు సినిమాల్లో పాటలు బాగుండేవంటావా? ఏమనుకుంటావోయ్? అసలు నీకు పాటలంటే ఏమిటో తెలుసా! అవన్నీ తెలుగువాడు కానివాడు కూర్చిన, వరుస కూర్చిన పాటలోయ్. బ్రహ్మాండమైన హిట్ సాంగ్స్.

పాటలు రాసే మాటల్లాగే వుండి, ప్రశ్నలు గాలుల్లాగ వుంటాయి అసలు సినిమాలో కథకు సంబంధం లేకుండా వస్తుంటాయి. అదే కథలోయ్ హిట్ సాంగ్ అంటే అర్థం, భావం, తాళం, ఛందస్సుకత లేకుండా, అర్థాలు కల్పించకూడదు, సాంప్రదాయాలు, ఏ సంప్రదాయ మూలం లేదు.

రెండు రోజులు చదివేస్తే, వచ్చాయి నోటికి. వినిపిస్తే బాగుండు. "ఏం మ్యూజిక్ బాబూ! మోత" అంటూ... చప్పట్లు, ఆ మ్యూజిక్ డైరెక్టర్, అదే పాటలు... సారీ... పాటలోయ్ అవి. రచయితకి మరి

తిరుగు లేదు. ఆ తరువాత తయారయ్యే సినిమాలన్నిటికీ వాళ్ళు "కేవల్ హరి".

అందుకే కదోయ్ అన్ని సినిమాల్లో పాటలు... అదే... ఒకటే... అక్కడే నీ అనుభవం ... లోయ్, ఇది ఏ సినిమాలో ... కోవడం కోసం... ... పరిశీలించడానికి ... చెయ్యకుండా ... అవకోసం.

ఏమిటి? మన్యరాశి వనిండిన కథలన్నీ తిరిగాళ్ళ రాయటం ... రావటోయ్ తిరిగి రా... మిగాడివాయి, నీ పెళ్ళాం పేరో... నీకు పెళ్ళి కాలేదు కదూ.. కాలేజి పేరో రాముంటే కళ్ళ ముద్ది వేసుకుందురోయ్

ఇవాళ, రేపు అవి ... కథలకి, కానీ వాళ్ళ పేరుతో చలామణి అవుతున్న కథలకి మంచి 'డిమాండు'గా వుంది. ఎలాంటి కథలనైనా వాళ్ళ కలంలో బహుమతులొస్తున్నాయంటావా?

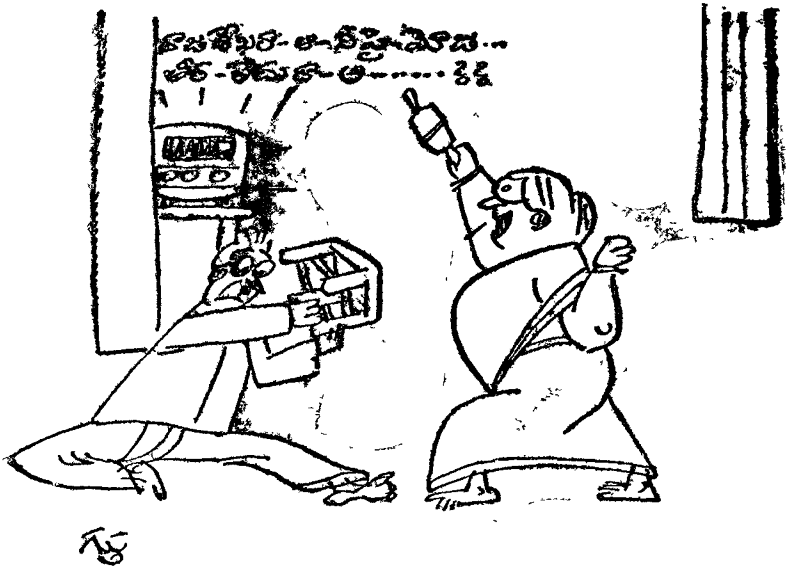
చూడు నీ కథలు తిరగ రాయటానికి భగవంతుడు ప్రసాదించిన ... వుందిలే. ఇప్పుడు "ఉదాహరణ" అంటే అంత ధనవంతుడు కాలేదు ... విధంగా ఎన్నో ఎక్కువ కథలు తిరిగొస్తే, అంత మంచి కథలవుతాయి.

ఇప్పుడోవని చెయ్యరాదటోయ్

...కథలన్నీ. మళ్ళా ఫెయిర్ చేసి, ఆ పిల్ల పేరు పెట్టి, పంపించెయ్, అచ్చు అవకపోతే అడుగు, నా పేరు [illegible]రాదు. ఇలాగే మా పూరి కారాగారంలో వండేంచేసి, ఐహా గెల అరటిపళ్ళు, పంద బూరెలు, ఏకై ఇడ్లీలు ఒక్కసారే తిన్నానమకో. అయిన ఆ యింత పాశ్చర్యపోయి, "శాస్త్రీ! నువ్వింకా బతికేవున్నా"వే అన్నగేను "క్షేమంగా" అని జవాబిచ్చి హాటల్ కిళ్ళాలు విగించేనమకో.

ఎందుకోయ్ అంతలా ఆశ్చర్య పోతావ్ [illegible] నేనంత పని చేసేనా — ఏది నువ్వెప్పుడూ అనగలా? [illegible] [illegible] [illegible] అంతా కంట్రోల్. ఎవడో చెప్పినట్టు... ఎవడో ఏం ఖర్మోయ్... మా చిట్టి [illegible] [illegible] [illegible] బావ మరిది స్నేహితుడు లేదు మొన్న [illegible] [illegible] లో తోంచెయ్యాలి "

'ఆ గాలిక్యూలో గాలిరాదా, దానికి మాత్రం కంట్రోల్ పెట్టం డనా' అన్నారు. వచ్చే వచ్చేవరకి పోయి, భుజాలెగరేసేడమకో భజ గోవిందయ్య, కాలోను మిగిల్చి.

వాగానే పుండోయ్, శాని, కంట్రోలు పెట్టేమకో. ఆ రేషను వచ్చేదాకా వస్తా దొరకదు. వారం, పదిరోజులు క్యూలోనే నిలబడాలి. ఇహ రేషన్ల కన్న ప్రాణం పోతున్నా 'ఇప్పుడు నీవు జాతకానికి వీలేదు. క్యూలోనే నిలబడాలి ఏ 'టర్న్' వచ్చే కాలానికి రేమోనని వా పెంగ. సుఖం ప్రాణంపోయేదు, మందిరోజులు ఆ భామ్మ మనకి లేదోయ్.

ఆం. రేషను క్యూల విషయం కదూ చెప్తున్నాను. ఈ రేషనింగ్ అమలులో కొచ్చిన తరువాత కొన్ని నుగుణాలు, కొందరికి లాభాలు జరిగాయమకో.

'బ్లాక్ మార్కెట్టు' సంగతి ఎలాగూ తెల్సిందే.

లచ్చిగాడు తెలుసు ? ఏకు తెలీదు టోయ్ మన లచ్చిగాడు, సినిమా హాల్లో టిక్కెట్టు కొని దగ్గరుంటాడు. అందరికీ టిక్కెట్లు 'బ్లాక్'ని అమ్ముతుంటాడు.

సినిమా రిలీజైన 'ఫస్టు డే', ఫస్టు షో టిక్కెట్టు కొంటాడోయ్. జేబులో డబ్బులేకపోయినా, అప్పు అయినా

తీసుకుని వెళ్ళమని కనుటోయ్ మన వాళ్ళ 'రూ [illegible]'. లేపోతే వామోషి, 'అవుటాఫ్ ఫేషన్'.

మనం అలా వెళ్ళకపోతే సినిమా వదవడా ! లేకపోతే ఎవడైనా పిలిచి "ఏం సినిమా కెళ్ళలేదన్నెప్పి, కళ్ళెర్ర చేసి, కోంబక్కి, పైన వేస్తాడా ? బైర్లు పెడతాడా !

ఎంత దొమ్మిలో దుమ్మెకుని చొక్కాలు, ఫ్లాంట్లూ చింపుకుని, చిరిగిన వర్ణు [illegible] కెనుకుని,

(అదే సినిమాలో హీరోలాగ) ఆ సినిమా, ఆరోజే చూడకపోతే, అమర్నాడెళ్ళకూడదా ?

వెళ్ళకూడదోయ్.

'ఎంకేత' అనైనా అడగవేంటోయ్ కాలేజ్ స్టూడెంటువా, నేను చెప్పేదంచు [illegible] కొక్కాలు వేసుకున్నా, అసలు [illegible] వినడం మానేసి ?

ఇప్పుడైనా అడగవయ్యా. వంతలూ ! 'ఎంకేత ?' అని

సరే అడిగే వస్తుంటానులే.

ఆ మర్నాడెళితే ఏం బావుంటుందోయ్. నల్లులు, దోమలు తప్ప ఆ మర్నాటి వరకు ఎందుకు ? మొదటి రోజే సకుటుంబ [illegible] గ్రోలు.

అసినోయ్, తెలుగు సినిమాల్లో [illegible] కొత్తగా రిలీజైన సినిమాకి [illegible] జనం [illegible] అందుకే [illegible] 'మ్యాటినీ' [illegible] 'మ్యాటినీ' [illegible] మేనే [illegible] వెళ [illegible] కుండా, [illegible].

అలు [illegible] మనం చెప్పకుంటున్నాం. అ[illegible] తే వాడు [illegible] 'మ్యా[illegible]' దగ్గర[illegible] వరకైనా అంతగా [illegible], నొప్పలెడితే వారికి బదులుగా 'కార్డు' పట్టుకుని విలబడతాడు. నీ ఇష్టం. నీ [illegible]

ఎంత పేపైనా నిలబడతాడు. "ఫీజు" మాత్రం మామూల్మేలే. ఒహో గంటకి వదికయాపైకేలు. ఎన్ని రోజులు కావాలంటే అన్నిరోజులు నిలబడతాడు. "లెఖ్ఖ" మాత్రం క్యూలోంచి బయటికొచ్చిన తక్షణం ముట్టచెప్పాలి.

వాడి వ్యాపారం, వ్యవహారం మంచిజోరుగా, గిరాకీగా వుందంటే నమ్మం.

రోజుల తరబడి క్యూలో వుండాలనే "మా అల్లుడు" ఎడ్రసు మార్చేసేట్టోయ్, "కేరాఫ్ రేషన్ షాపు" అని, మరి కాఫీ, టిఫెను మా మకు వదు అక్కడికే పట్టిగెళతాట్టు, వాళ్ళ వాన్నకోసం.

రెండ్రోజులు పోతే, బెడ్డింగు కూడా అక్కడికె మార్చాలేమో" అని సందేహంగా మొన్నే ఉత్తరం రాసేడమకో. అదేనా ఏంటి, రేషన్ క్యూలో నిలబటే

ఇచ్చిన పవ రాసుకుకోడానికి, యిదివరకు ఆ పెద్దమనిషికోసం వెళ్ళి ముప్పాతిక్కలు గడి, మూడు గంటల పుల సిళ్ళుగేవాళ్ళవాళ్ళే ఇప్పుడా బాధే లేదోయ్, మూడు చుక్కల పిళ్ళకూడా మింగక్కరలేదు. రేషన్ క్యూలో చూడు సిక్షేపంలా, సిటి లోని చేవ, వల్లో చిక్కకున్నట్టు నీ కంటి కగుపిస్తాడోయ్ ఆ పెద్దమనిషి. ఇదో పెద్ద లాభం అనుకో.

అప్పుగాసైనా ఎవడికీ డబ్బక్కర లేదోయ్. "మీరా రూపాయితే మీరా రేషన్ కార్డ్ అప్పుగా ఇస్తారా" అన్నది ఇవాళ రేవతి - కొత్తపాట.

"అయ్యో! ఇంటతో కొంచెం మాట్లాడాలి" అని ఎవడేనా అంటే "రేషన్ క్యూలో కలవ్వయ్యా" అందం పరిపాటి.

జేబు దొంగలకి, మరి షితాళ్ళకి మంచి లాభదాయకమైన స్థానం నోయ్.

"వైదిషై" మన "చిట్టికవి" తెలుసా నీకు?

తెలీకపోవడం ంకోయ్, మా క్లాస్‌మేట్ కూడాను. పద్యాలు, గేయాలు రాస్తూంటాడు ఇజాములో కూడా నిలబెట్టి వినిపిస్తుంటాడు. అప్పుడు విను క్కని వాణ్ణి తప్పించుకోడాకి పయత్నించేవాళ్ళవాంకే ఇప్పుడు బాధే దోయ్ కోరి పిల్చి వాడిచేత పద్యాలు చదివి వినిపించుకోవచ్చు, రేషన్ క్యూలో సైం పాసవడానికి.

ఆ క్యూలోనే అసలు ఓడు కొత్త సంకల్పం, కొత్త సంఘాలో చెప్పినట్టు అక్కడే "ఫీ"రాయుడం "ఫెయిర్" చెయ్యడం.

ఇలాగె ఎన్ని లాభాలున్నాయనుకో రేషనింగ్ వల్ల వస్తే ... మరి ... స్నానం చెయ్యాలి. ఆ యింటివాడు కొళాయి కట్టేస్తే కష్టం.

□□□

"జలుబును పోగొట్టుటకు నేను విక్స్ వేపొరబ్‌ను నమ్ముకొంటాను"

"ఈమధ్య మా అబ్బాయికి ఎక్కువ జలుబు చేసి సులువుగా ఊపిరి తీసుకోలేక పోయేవాడు. నేను వానికి ఎన్నో రకాల మందులను వాడేను. కాని వాటివలన ఏమీ తగ్గలేదు. అప్పుడు విదేశాలనుండి తిరిగి వచ్చిన మా డాక్టరుగారి చిన్న అబ్బాయి గోపాలం విక్స్ వేపొరబ్ సీసాను యిచ్చి నన్ను వాడమన్నాడు. పొద్దు, అతను మా యింట్లోకి వచ్చి దానిని మా అబ్బాయి ముక్కుమీద, గొంతుక మీద, ఛాతీమీద ఎలా పట్టాలో కూడ చెప్పేడు. మర్నాడు ఉదయానికి మా అబ్బాయి జలుబు పూర్తిగా పోయి, హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకొంటూ లేచేడు.

ఈ అనుభవము తరువాత, జలుబును పోగొట్టుటకు విక్స్ వేపొరబ్ మహా మంచి మందని నేను నమ్ముకొంటున్నాను. మేము ఎల్లప్పుడూ ఒక విక్స్ వేపొరబ్ సీసాను మా యింటిలో ఉంచుకొంటాము."

5 గ్రాముల అడుపట్టని డబ్బీలలో కూడ లభిస్తోంది.

వాడుటకు సూచనలు। విక్స్ వేపొరబ్‌ను వాడు పడుకోబోయేముందు రుద్దండి

దానిని వాని ముక్కు మీద, రెండు వైపులా రుద్దండి

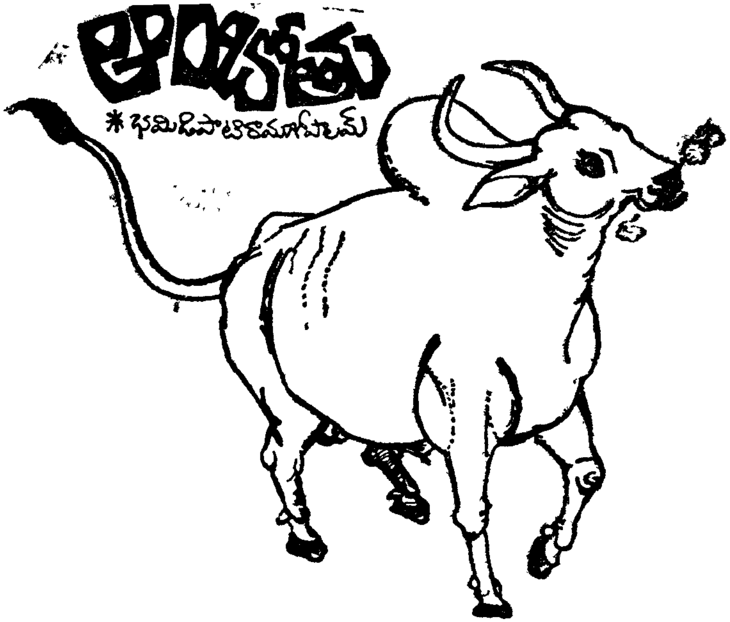

...వాని గొంతుక మీద, ఛాతీమీద రుద్దండి

...వాని వీపు అంతటి మీద రుద్దండి. కంబళి కప్పి పడుకోబెట్టండి

"జలుబును పోగొట్టుటకు మీరూ విక్స్ వేపొరబ్‌ను నమ్ముకోండి"

* భమిడిపాటి రామగోపాలమ్

"దాటదు" అన్నాడు వెంకటసామి.

'దాటు బద్ధయ్యా: ఎందుకు దాటదు' అని యిరుకుకుందు సావుకారు సుబ్బయ్య.

పల్లె వాగ సారి సావుకారు సుబ్బయ్య గిత్తకాడి కెల్లిందు గిత్త దుంపిడాత సెయ్యాని సూరిడు. గిత్త ని వినుదన్న కాణ్ణుండి గడల్లి. గిత్త మాత్రం దిగాడు వచ్చ నుడి వచ్చ గుండది. ఆ వేసింది సావుకారు సుబ్బయ్య మూవుకి బంగారం పట్టాంది. ఆ నుడి నుట్ట యింత్రుకల కల్లి మాసిందు. ఆ యింత్రుకల్ని తెత్తా యగటుప్పితే గిత్తకి పుంకరిత్తరి.

అయితే గిత్త వాగసారి తెలిగ రేసి గమ్మునుండింది. కొమ్ముసివర కొంత కేవనోదు బొక్క బాదిసి గట్టిన మువ్వ గల గలమని సప్పుడు జేసింది.

అంతే. గిత్త మల్లి యిటు కల్లి దిరిగింది. యాలవరింక ఇట్టు కొచ్చి వట్టు సావుకారి కల్లి మూటవుటా లెగరేసింది

'హోక్. కొప్పొచ్చిందటయ్యా' అని యగతాలిగ నవ్వేండు పెట్టి. గొడ్డు అందరికో బుకోడి ది కాదుంటే గొడ్డు: దీనిగ్గూడ కోప్పొట్టా దని ఆ యగతాలి. పల్లన్ని రేయి దే కట్టు

తక్కెంచు. చేతుల్దాకా బంగా
రప్పుమన్న అదికత్వని యుగాల్లేకి
యిదంతా యాపారవు వవ్వ్యారాదెట్టా
తవి ఏటం ఐటికింది.

ఇయ్యాల్టికి రెన్నాళ్లయింది

ఈ రెన్నాళ్లమట్టి జరుగుతుంద
యిచిత్రం — సావు కేదు సుబ్బయ
తట్టుంమంచి బట్లగిత్తని దెబ్బిన ఈ
నాలుగు మాసాల్లో జరగలం.

అవ లేద నావ ఇట్టుద్దా విం.

యీ నాలుగు మాసాల్లో యీ
గిత్త ఎన్నాళ్లల్ని దాటిందో కో
రోజున రొండు మూడు గూడ
తొర్లుతె. అవతా నాకె దెలవ
దన్నట్టు యింతలా వు గిత్త ఈ
యంకటసామి దెబ్బిన అవుకాని
కన్నాత్రి జాళ్ల

సొర గూరి యంకటసామి చెబ్బి
సావు మునలెయిబి మటుకేం—
ఐవుపొగరు మీా మందిం పొంబిచ్చినా
అదే యివ్వాల; డిని సావ
మూకినా దానికే జెల్లింది. అదుమట్లు
జత కెల్లిం. ఐ వుకూడలూ
వొక్క కోడె. రెండు వు లేవుార్నె
వుండేగ. మరిగ అటికాడ జెని
గిరిని అవమాత. నా టా వు లే ద,
నాలుగు మాసికల పాలేద.

ఆ కోడెమూడకి మ టు కేం.
ఎవేంటది మాసాలయ్యే తప్పుడికి
పేమ్ముత్తు దిగింది ఇందె చెద్దు,
పోశ్ పొవ్మవ్వారంతె. అట్టా
పెద్దుమ చినెమాలో జాడాల్సిందె.

మరావాడు వొంగోల గిత్తందెబ్బ
కలిపిండుగా యంకటసామి!

ఈ రెన్నాళ్ల కాబుండి బంగారు
తల్లి వొరాల మాలక్ష్మి నిపించు
కున్న ఇయ్యాలవు జతల్లి గంటా
బవ్వు తివ్వలు బెకతా వుంద తి.
ఊరికి వడుదా కె మట్టానూ
గూకోల. జతకెలే యావుకి ఎల్లె
సివాలెత్తి ఆత్తా దొడంతా తిరు
గుతా వుండింది ఆం తె గిత్త మరి
కాడికెల్లతు; సెపి టి తు

తొలిరోజె యంకటసామి
బలె తంగాల బడి యింక అలిత
లకె ఇట్టు ఐపొయ్యా కాత ల్లి
మాలక్ష్మి ఇంటా తి లాడితు.
పసేయరా గిత్తను జె య ల

"అదంతెలె. క కె తుకు రేవురా."
మటి వంపేటిండు సావు రు
సుబ్బాతు

రొండోరోజు సావుకా దాట్లి
గిత్త అవుండి కెల్ల — య క
తట్టు కెల్లింది కా త ముంకల్లి
రాము. మూతి క , ముక్కు
నా కమ. ట్టు జేసిది ప దాతె
పూను గనిపియ్యల

మల్ల రెడో పా సావుకారు
సుబ్బయి దొడ్డా డు నొ తలి
పెట్టి మర్రోజు రాటాని యంకట
సామిషెళ్ళ.

పొమగూరాయ, మ .

సావుకా మా గొ వ్వ యిర
కాట.లో ఐడిపోయిండు డబ్బులు
ముందే ఇచ్చుతున్నాడాయ ల్లా

[illegible]

82

పెట్టో బిడ్డకబ్బులు చేటికి రాటం వేంటె మాటలెట్టా? గిత్త కేదో కయ కొప్పదాటక పోయింటానికి తవశా, తిప్ప!

"దాటుద్ది" అని సావుకారూ,

"దాటదు" అని యంకటసామి బిగకు వోడం.

"రేవురా" అని సావుకారు మూతి ముడిచాడు.

"వాకిపేసెన్నా, పొద్దుగూకులు"

"అయితె నప్పేకె జెయ్యమంటా?"

"నువ్వు జేసేదేంది. డబ్బు కట్టా జారెయ్యి. పెట్టోకా, అప్పట్లోలు కాని"

దూరాన్నుంచి యెకిలి నవ్వ ఇనిపించింది. సావుకారు దొడ్డి గోడమీన కూకుని నవ్వుతుండా మడికి పూజారి గోయిందసామి.

"అంతే గుంటూవా యంకట సామీ -" అవు దాటకయ్యకపోతే నోరు మూసుకోని జొవాల్సిందే కంటావా?"

"ఉండయ్యా. పీదో సొద." అని యంకటసామి పంతులి మీద యిసుక్కుండు.

సావుకారికి మాత్రం పంతులి మాట భలేగుంది. పంతులొచ్చి వాలుక్కబుర్లాడి యెంకటసామిని యెక్కగొట్టేకే బాగుండు. కానికి గోడ దిగి దొడ్డో కొత్త కల్ల దొడ్డోంచి వేశకిబోడు - ఇటో గుండ ఎల్ల కంటపు దిక్కు టెక్కుడ్డా దానికి కాళ్లొచ్చినయ్యన్నమాటె. దానికేం వంత బాద లేదుగాని యెక్కేవోడూ అడ్డోళ్ళకు బంకరించుకుంటూ యెల్తాడు.

తప్పకు ముందా గోడుకు.

"పురేటు టప్పు" అని యంకటసామి కల్ల రెట్టించి దిగాడు.

"కేతవేదేంది! అక్కనా ఎలిపె పెళ్లు యేకువన్నా."

"ఏంది సావుకారు, ఏసామంతో! మా యావేం, నువ్వు కాకరానికి దెబ్బతిన కోడబుప్పిల్లను కుండవా, నీ కొట్టంలో నే ఉడుంటానికి?"

"సెట్టి కోడలు యూదనే వుండిపోటానిక్కారణం ఏరేవయ్యా" అని గోడమీన గోయిందసామి మల్ల యగతాలి జేసిండు.

అను నోరెప్పితె అంతె. మర్యాదగ మాట్లాడు

"దిగిరా వయ్యా. నీ దుంపా దెగా" అని సావుకారు ముందు కల్లెగజేసి మల్ల యమ్మకు నవ్వేసి తప్పాయాపిండు. ఇడితే జగడం ఆరెట్టా బరాయించేది.

అమయితే గోయిందసామి దిగిండు. దిగి, గిత్తకాడ జేరాడు. అటు సెలిరి, యిటు సెలిరి. గిత్త గంగడోలు బట్టుకు చూచొప్పచ్చపించిండు. ఎటునా ఎన్నింలో బాగుండాడిండు. గిత్త వల్లా. అన్నా సి పాలి నూసిండు. గిత్త కాసి సూసిండు అట్టా రెండు మూడు సార్లు యిక్కి అడికేదో చెప్పినట్టయింది.

మడిసి మంచోడు గాకపోతె

చివరిక్షణాలు. వాటి ఎదర మరినీ సంగతి అదికి చెప్పినట్టు ఇక ఓరిక చేసాము. అట్లానే గొడ్డు సంగతి కూడ.

రెండో గిత్త అప్పు ఇట్టి స్నయ్యావే తప్పటికి ఋట్టే వది గట్టేసాం.

వాలుగోల్ల కాడు యాంకటసాములు తీయావు, ఈ వాన్నరం రావటం గోరి ఒంగోలు గిత్తతో దాటించిందు అప్పుడు దిగిన కోడెమాడే ఈ గిత్త! మరదే, గోయిందస్వామి తేకీ తీసిన ముతేసం.

'అబ్బ నా సామిరంగ!' అన్నాడొకసామి పతిల్లబడి. 'ఐగుమంతుడు నూనా మనం ముడుపులం మర్చిపోతే ఆ వసవాడు మర్చిపోడు! అబ్బాయి తల్లి గనకే ఇట్టు గునం జూపింది. వసువైతే పుట్టకేం బుద్ధి బుద్ది!' అంటా యంకటసామి అత్తకి దణ్ణం బెట్టి మొక్కిండు. 'తల్లీ మాలిక్ష్మి యనవలం మములం పొరపాటు జేసినాం. మ

...తో చెప్పుకోమాక" అంటూ సాగిల పడ్డంత అర్భాటం చేసింది.

"నోరి వచ్చు దగ్గర్కి. సింహాసనా అది ... పిల్లాండతో వుండవా దెప్పు, యింట్లో ఏం చెప్పను!" అని గోవింద స్వామి యగతాళి చేసింది.

"నాకెవరితోనూ పిల్లాంటతో త్ర వుండాల్నంటావా?"

గోవిందస్వామి వంగ తండరికి చెప్పిందే... అంతే పంపుకాడుగా అదా!... తల్లికి మొగుడు... అటికి వూళ్లో అడిగూకళ్ళ సొల్లంలా పోటగూళ్ళ మీద తెగబడకుండదు. ...ఆ మాత్రం మాటపెనోడు లేక మా గదుముండదు ... మెతకోడేగాని ధళీ అంటిచ్చిందు... అప్పరోకతక్కగవితక తంతే బాగుండు - అనుకుంటూ వుండేదు సావుకారు మొబ్బయ

ఆ గిత్త అయావు ... అన కంటూ జత గట్టాలంటె గోవింద స్వామి ఒక ఉపాయం చెప్పిందు ఆ మలువైతే బాగానే వుంటది గాని యింకటసామి అట్లా చెయటాని కొప్పుకో దేశట్లు గపివియ్యల.

కాని సావుకారు మబ్బయ్యగల్లా పెట్టాలిన డబ్బులంటే వూరోళ్లా జద్దకు డబ్బు తిరిగిచ్చేది లేదని మొరాయించిందు.

"అన్నాయం సావుకార! పైన జగమంతు ... డాదు ... జగుమంతడ మొగదాడు...ఎంత వను పైవన్పుంటికి ... డబ్బా సాస్కే ... ... అయాలుండది, రేక్పేతది" అని ఒకలు దించెం కటసామి.

"పిల్లాండో ... కా దంతేగాని!" అట్లని వల్లుచేసి చెప్పి కవ్విందు సావుకారు.

"అట్లా గాదకడ ... సావుకె... అయ్యేం వన ... దుకాణ!... గద్దు ... అటికి మనకి ఒక్కటే ... ముంటున్నవా ... ... వేరు మన్నిటి వేరు... అవ్వ, ... తల్లి. ... ట్లాంటి ... ... గాళ్ళున్న ... న్నాటి ... గాని అక్గాను. అందుకే ... పవన్ అన్నారు.

"మనకి మ త్తరం ... ... లేదా లేద్దృకర్యం" ... యింకట సామి గోయింద సామి పైన ... డిస్సకుండు.

"పోనై దానూ సెంబుకర. ... ప్పించిన రేపురా ... పాయిటాలం ... చేసే వుపాయంతో ... కలిసి ... ట్టు; లేకుంటె నిదుర్యాలు పిలిపించే వూచినాడ" అని గోయిందస్వామి మజ్జన ... దంనె వెత్తినాడుకుంటా యెల్లిందెంకటసామి.

పొద్దుగూకే ... సావుకారు మబ్బయ దొడ్డికాడికి ... నాలుగు మూలలున్నండి ... వుంటే ... అయితందని ... కూడ ... సావు

కారంతో గిట్టుకోళ్ళు అడిగే యేదో అయుందని షావుకారు బుద్ధిగ్రము

షావుకారు, గిత్తను పోతరాజు రాయుడెన్నుకాడికి దీసకపోయి యజ్ఞోపవీతం గుబురును గొచ్చిండు. … గుత్తులు గుత్తులు మువట్టం మూపురంబూన తోలుకటుక. కాళ్ళకాడ పువ్వుల గుత్తులు అకా తిర్నాళకో పూరేగింపు గిత్త మాదిరి జేసిండు ఇంకోతన్ని గంపెడు పువ్వుల.

గోయిందసామి అప్పుడు గుర్తి లాగెల్లిండు. పూజకోసమంట. అప్పనెప్పు జేసిందని పట్టి రంగు దొంగవాళ్లనాటాబూసిండు అమ్మోరి కుంకం పసుపు మొగాన జిగ జిగ మెరిసేటట్టు పారేసిండు గుడ్లో గవ్వన్ని పువ్వులన్ని యేపహాటుగ దడదేసి పెల్లాయేసిండు. ఆ మూపు గానే గాడదివిస్తావుంది.

ఆ మయిన షావుకారు సుబ్బయ్య దొడ్డో జరిగిన యితిహాసం దూరం వీటింతెలియాలి. గోయిందసామిని తోడకేయించగనాటి. అదుజెప్పినట్టు జేసి గిత్త దాటింది షావుకారు ఇంటినిప్పు బట్టగా అక్కగారింటి … దూపాయులు ముట్టోట్టాగి … ; అక్కగా వలిచిరియ్యి దెబ్బలె అదు … … అప్పు … గిత్తతో … గోయిందసామి షావుకారింటికో తుండా, తిల్లాడోళ్ని బలకరించుకుంటా యెల్లిండు.

◆ ● ◆

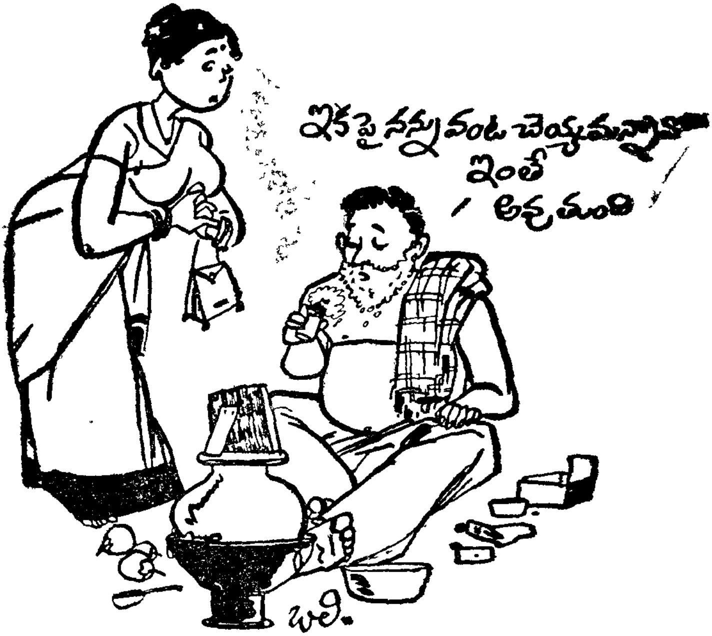
"గోయిందసామి కొంచ ముంగి గిందయ్యోయ్ - ఏ మాటినిస్తావు. నీ వలా యింటి గోతిలో బడ్డా … వస్తా యంకటసామి బంకవియ్యర్రోయ్. ఊపు పూరా జాగారే మపం జేసిక యదరపని అంటా తిని కామ తటకు చెప్పేదు షావుకారి బజార్నడిదు.

"ఏటయిది సావుకారూ" అని దాగిన్నరు అడిగినా అదు కెకెల్లా. గోయిందసామి జటా వాగిలి లగెత్తుకా వుండాడు. కొంచ నాడుంటాకి గోయిందసామి కేం పెలాం వా, పిల్లా లే ఉంటి యేసాలూ గాటగాలా నూ శ్శ ఆకల్లి పుట్టి తిరగడికెల్లి యింటి పెంటం సాలించుకొందంట.

"యాడున్నావు గోయిందసామి" అంటా లగెత్తుకా వుండాడు షావుకారు సుబ్బయ్య.

"యాతకుంటాం. కలికాలం నూడు తప్పదెవవ పూజారేటి మన పూరి దేవుడు చేసుకొన్న పాపంగాకపోతె" అన్నారెవరో.

పావం పెట్టికి కలుకొట్టుకున్నా అక్కడుండే పెద్దమనుసున్నా మా గొప్ప బయ్యాం. తప్పదే … గోయిందసామి మాటని … అది దగ్గర యూ వాదంకా యల్ల కోను కోవాలి ఈ యావ … ంది రప్పించాలంటే అక్కడే కాతయిద్దు. ఇప్పుడుగనా, సావుకారు సుబ్బయ్య యీ రేత్రికి నిదరబొయ్యాడు.

అట్టు యి సాంబారుకి లేత్తి నికకొయ్యి దుంటది అని యేమి వుండలేనే సంగతి జెప్పలేం. ఇంకా యేంటుంటుందో పొయిగూడుగా మట్టి యీ రాత్రన్న మిగిలి పోయ్యింది.

కల్లు బుట్టు గాడ గనుక్కుండే తలికి యీ మంచిబోయిన్న కాటా కేసి యిం దన్నా కల్లు తాగిన కోయి తోడి కాడ యిచ్చిన లెక్కదు అహూ వారోడి డబ్బులెవరు అ యిచ్చేవోడి సకం సగ యిక డదే! — అదు మాకుంటా యెని మిది రూపాయలు వాకి — అది

"ఇయ్యి!" అంటూ అదు తాగినోడికి కల్లె పోసి మీన కొత్తా అరుకా వుండే సావుకారి కట్టాగో అయి పోయింది.

"అయ్యో! పోయిందే స్వామి! నీ ఇష్టం దేవుడున్నావా యేతకము. వదిరూపాయలకి కాసికి యెంత గోరం జేసినాను యెంత అపద నెత్తి నవు దెప్పేదం రాదు" అంటూ నెత్తి బాదుకొంటూ సావుకారు బిపటి తిరుగుతాన వడి గిల బడిదు. ఒక్కటం యేతలికి గుత్తి కొట్టుంది పోయిదస్సా ఈ వడి ంతలి మూతుర్ని మను

కాదకా వంటూ వుండేవోడు ఒగేళ తోసుందాదే మోవని. తలపు తట్టిందు.

కొండు మీసోటులో తలుపుల్లో వారు లోవంత గోదవగ ఉండది.

తలుపు దెరిశిందెవ్వరో జాసే తలికి సావుకారికి పై పేణాలు పైనే బోయినై. వంటి కింతుబు కోటు కుప్పాలు ఆలుపు. కల్లు కొట్టోడి బామ్మరిది. సాకలి ఈరిగోడు. మంగలి వర్సయ్య; అవతలి ది పాలోళ్ళ ఇబ్రోడు వత్తం. మాంసం కొట్టు వకీపు సాయిబు వురెవిరో కాదామంది వుండా రాడ

"ఏంది, వురికోవట్నారా?" ఎవురో తలాయించిర్రు.

"దణ్ణాలు బాబు. వేతు సావుకారు మక్కెస పూజారి గోయిందప్పా వుండారా యీడ?"

"ఏటికట?"

"అదిలోకింవని దగండెపా"

— అర్పశ్నంవాం చ్చినట్టు ల్లా సూకారు. వీకోడ్లెమ్మంది రా అవి వాగడదిగితే, లేసరా ఉండి పెల్లాసే యుంటు పెట్టుకు రక్షం దవి వాగ తన్నారు. అయినా అక్కనటా నికి తే. అవృతు ముడా కొడుక్కాం టోడు.

"బాబా అడు కన్నాక గోతిలో దింపింపు. పొరుగూరి అవాలెంకట పావిం ఇతగట్టింకమని రెండు దినా లుగలన్నావుడు మా దొడ్డిని గట్టిందు మా గిత్త అయావుడు బుట్టిందే వట్టుంది. ఆ రెండూ కపేటికా గలి యేగా. తూకోణా పొద్దుపోయి రాక మంజేళ రెండింకి రెండు రంగులే ఆ సీమాలోన్నేడు గలిపితే అయ్యి. సోరెం జీవాలు కలిసినై... నేను దబ్బు కెక్కర్తి యెదవనై అడుశేసి నా నెత్తిన రద్దిక పాపం ముట గట్టుకొన్నాను. అపుడు గంగేశి వంతు కేయుంకట సాయం జేత్తాడో నని జరిగిస్తా వుంటే —'

సాహుకారు యావటిటూ ముస లెట్టిండు.

భకంతాలి, 'కొట్లు రెంట్ల గొడ్ల పాకలో బందుకోకట్టి పొయ్యాడు గోయిందప్పా' అంటూ సావు కారు.

"తెంపుకు పోయినయ్యా దుం."

"అట్టయినా దా గుండి పోను పాటి... ...అయిగోంతా ఇన్ను దివ్పుడే వాగరగట్టుకిత— వాకటా న్నాకటి గుర్తుబట్టుకొని పొడునుకొని కుమ్ముకొని పేగులు బొక్కదీనుకొని యింత యెదవవని పేసాకయింకా యెందుకు బతగ నేనుకొన్నె గాబోలు. సచ్చిపోయినై బాబూ—

ఏకేదాది బాటా రోజా వటి రూపాయల లెక్కని వంపాటించి పెట్టి అంబోతు బొయ్యింది. దాంతో బాటు అయిదారొంటల జేసే యుకటుసాయిం అన్నీ గూడా జప్పి సావుకారు గుండె ఆగొన్నాక వచ్చి.

"ఇర్సి! యూంత యెదవ వసి జెశార్రా."

'తత్వరన్నా ఆ పశువులు భయం'

'ఆ గోవిందస్వామికి కంటే ఏ పశువైనా భయం'

'అయ్యా బాబూ నమస్కారం కండికి దణ్ణాలు. కొట్టకండి. నే వెళ్ళికి యెదురు తిరిగే వాణ్ణిగాదు, పోట్లాడే వోణ్ణిగాదు. అదెక్కడున్నాడో చెప్పండయ్యా - అడుగకక తిట్టం రాకపోతే ఏమన్నా యింటికాసి వొచ్చి వదలకుండా దయ్య'

అమ సత సాయిబు ముందు కొచ్చి 'యీడ వెవ్వండాదయ్యా మీ గోవిందస్వామికి' అన్నాడు- 'అయితే మాత్రం ఎద్దు మవు జూడాయిది గాదు. మానినా అదు నీకో పలకదు. అదు - వా పొంచిరంగా. పిల్లా వెవ్వల్లో గిలగిల్లాడ్తావుంటాము.'

'అదా పాపం యెవ్వరన్నా కొట్టేరా?'

'కొట్టక ఎద్దు పూర్నెక్కావున్నా? అదు జేసిన పని.'

'ఏం జేసిందు' అనబోయి ఆత లోనె నోటికి తెచ్చుద్దాం పెట్టడు సావుకారు. అదేం జేసినా జేసే తోద.

'అయుదవ సిన్నకేల్దాకా వంటి పంటులు కూతుర్ని - మ సవాదలాకవి యా యింటి ముట్టా దిరుగొతా

'గాదుతినే తిండిగా ఉందేవి టోయ్ సర్వరూ!'

అందుకే కదండీ మరి నేను పక్క హోటల్లో భోంచేస్తాము...'

వుంటాడు. ఇయ్యాళ ఆదికేం పోగాలం వొచ్చింది. పంతులు కొరక్క తెంపేసినాడు. అన్నా అన్నా అంటూ ఆ యిల్లాలు బావురుమని పావాల్పిందే - ఆయనికి పంతులొచ్చి ఇంటోనికి రాకమట్టిగాని.'

'అదికేం పొయ్యింది, గంట కట్టి మట్టి వుంటాడు.'

'ఒగరివాద అదికి తెలుస్తా, నాన్నా! ఏమి మాల్నె

'లేవట్నుంది గుళ్లో పూజారు చూగ్గానే అక్కడి లేరేమ'

ఆ మేటులో దెబ్బపొయ్యింది పెట్టికి; అక్కడి యవ్వారం.

యీళ్ళంతా యీగ్రేసు ప్రజెంటు [illegible]గు కులాలోళ్ళు యింటట్టా వుండారు. ఈళ్ళందరికి ఇళ్ళుండాయి సొంతాలుండాయి; పెండ్లాం బిడ్డలుండారు. పతివోడికి సెల్లిగో, ఛారోకో, అక్కో, అమ్మో వుండది. ఈళ్ళందరోళ్ళల్లా గోయిందస్వామికి మొక్కులూ, పూజాదిగావడ్డాన సొంతవా, దసువూ వుండది. ఆ సొంత వరో అను అందరోళ్ళల్లోను మెళ్లో వుండాడు యేదో తు జా సేవ [illegible] సెవరోళ్ళు. ఆ సేవటంగో అట్టాయిటూ తు వారంటా, వోయూ లేక వంచ[illegible] జేత్తాడు

> ## రచయితలకు మనవి
>
> 'జ్యోతి'కి రచనలు పంపే వారు అనిపించరించబడిన వక్షంలో వాటిని త్రిప్పి పంప గోరితే రచనతో బాటు తగినన్ని స్టాంపులు జతచేసి పంపించాలని మనవి. తగిన స్టాంపులు కాక తరువాత స్టాంపులు పంపవద్దని, అట్టి వారికి రచనలు త్రిప్పి పంపడం కష్టసాధ్యమని గుర్తించాలని మా విజ్ఞప్తి

అంత దూరం దేనికి - ఈ పూజారోడే గనా, పెళ్లాయి మాదక్కొచ్చిన తన కూతుర్ని - కావరం జేత్తా తన యింట్లో మూడా కోడర్ని, పెద్దదై రావాల్ల కిష్టా అనుకుంటుండా తన బతుకాన్ని నానా అగం జేసింది! ఏంత నిజవో ఏంత అబద్ధవో వన్నారం తత్సరికి తెలి; ఆ యూరోళ్ళ కెరుక,

●

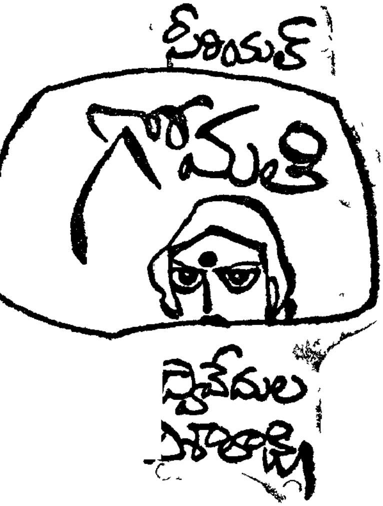
మర్రోజు తెల్లారే కలికి గుళ్లో నిండా జెనం గుంపులు మోగటల్లో ఊరెన్ని తేరతెత్తా వుంటాయి ప్రెజ. వొచ్చేవోళ్ళూ ఎళ్ళేవోళ్లూ తీర్థాల కింతుంది,

అవి... ...గన్నేరు సెట్టు కింద గోయిందస్వామికి కూచుని వుంటాడు. తనికి తేపలూగాల్లో సెట్టు కున్నా అదికి పుల్లగా గుండు గీకిన. అయితే అంతమాత్రం దానికే యింత గొడవెందుకు

అట్టగాదు అది గుళ్లోవోళ్ళందరు గట్టి దిన్నరేత్తిరి కికసాటుకింకకి దీకపొయ్యిన్రు... ...ళ్ళ మాటవు వుండాడు — ఇడికి నాయి కత్తికోత బాగాదెబ్బ వొ దరం దెబ్బ...

ఇగనేమిం... గోయి నస్వా... వనంతె ఆసింక అడోళ్ళ తేని జూపి సటకలు మింగాల్చిందె జకీరు సాయెబు ... ఆది మొగతనాన్ని వున్నం గట్టుకుంట.

□□□

[గత సంచిక తరువాయి]

64

గోమతి పరీక్షలవుతున్న వారం రోజులూ రెండు పూటలా గోపాలం దగ్గరికి వెళ్ళేది. ఒక్కసారి కూడా గోవిందు దానిని ఉపయోగించుకోలేదు. గోపాలం స్వయంగా వచ్చి ఇదేమని అడగలేదు.

"బహుశ ఆడికి కోపం వచ్చి ఉంటుంది. లేకపోతే ఇన్ని రోజులు మనింటికి రాకుండా ఎప్పుడూ జరుగ లేదు" అంది గోమతి.

"దెయ్యాన్ని వేదానికి నాపై ఎవరు కోపగించుకొన్నా, నేను చేయాలి గేది ఏమీ లేదు గోమతీ! ఆడికి కష్టం కలిగించాలని కాని కించపరచాలని గాని నేను అనలేదు. కాపుల్లో విహరించడ, మేకల్లో [illegible]; అది నాతివిత్త కాదు. ఈ జన్మలో దానిని పొందనన్న నమ్మకం కూడా నాకు లేదు. దానికోసం ఎగబడి, అందుకోలేక కుంగిపోవడం నాకిష్టం లేదు. ఉన్నదానితో తృప్తి పొందేందుకు ప్రయత్నించడం నా అలవాటు" అన్నాడు గోవిందు.

గోవిందు తన్ను ఎత్తిపొడిచిండి అమాయకంగా అన్నాడని గోమతి గ్రహించింది. "నువ్వు ఉద్దేశంతో చెప్పి ఉండవని, అక్కడి వచ్చిన కష్టం [illegible]. ఏమైనా పెద్దవాళ్ళు ఎక్కడైనా [illegible] ఉంటారు" ఏమైనా చెప్పింది గోమతి.

అటు కూరలు తరుగుతున్న రంగమ్మ

ఆలా ఆక్షలు వేసుకొంటున్న గోవిందు ఒక్కసారిగా అరిచాడు "ఈమెకేం అయింది" అన్నట్లు గోమతి వంక చూసేడు.

గోమతి ఏమంటుందో ఆమెకే తెలియదు. ఏదో సమయంలో మూలికం వచ్చిన దానిలా నోటికొచ్చినట్టు మాటవస్తే అంతా అనేస్తుంది. తన్ను తరువాత ఎలా ఎందుకు అన్నానా అని బాధపడుతుంది.

ఆరోజు కూడా మాట తోలు జారేక మనసులో ఎంతో బాధ పడింది!

"క్షమించు గోవిందూ, ఏదో తొందరపాటుగా అలా అనేసేను" అంటూ ప్రతిమాలుకొంది.

జరిగిన కథ

గోమతి, గోవిందుచిన్ననాటి నేస్తాలు. వారివి ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళు. వారి అల్లరికి వూరూ వాడా ఏకమయ్యేది. ఇలా వుండగా గోమతి తండ్రి రామనాథం ఒకనాడు తల్లి దండ్రులులేని తన మేనల్లుడు గోపాలాన్ని యింటికి తీసుకు వచ్చాడు. వాడిని పెంచి పెద్దచేసే భారం తనపై వేసుకున్నాడు. గోమతిని వాడికిచ్చి పెళ్ళిచేయాలని రామనాథం దంపతులు ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నారు. అతనికి పెద్దచదువు చెప్పించారు. కాని, గోమతి తన్నుగాక గోవిందును ప్రేమిస్తున్నదని భావించి గోపాలం ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోనని చెప్పివేశాడు. గోమతి పెళ్ళి గోవిందుతో జరిగిపోతుంది. ఒకనాడు గోవిందు పనిచేస్తున్న ఫ్యాక్టరిలో యాక్సిడెంటుకులోనవుతాడు. కృత్రిమపాదంతో హాస్పిటల్ నుండి యింటికి వచ్చాడు గోవిందు. గోమతి జీవితంలోకి తిరిగి గోపాలం వస్తాడు. పెద్ద హోదాలో వున్న అతడు గోమతికి మంచి ఉద్యోగం ఇప్పిస్తాడు.

గోపాలం ప్రవేశంతో ఊహించలేని అనేక మార్పులు రాసాగినై. దాంతో గోవిందు మనసు కకా వికలమై పోయింది. గోవిందు నోదార్చాలని గోమతి ఎన్నో విధాల ప్రయత్నిస్తూంది —

"క్షమించడానికి ఇందులో ఏ తప్పు ఏముంది గోమతీ! నీ మనసులో ఉన్న మాటనాఎదుట అనడానికి నీ కెప్పుడూ స్వాతంత్ర్యం ఉంది. దానివల్ల నాకుబాధ కలిగితే అది నేరే సంగతి.

"ఎంతకు పూర్వం నువ్వు అన్న మాట వల్ల బాధ కలుగు లేదు. ఈ విధంగా మాటలా డుకుంటూ సంసారం చేయవలసి వచ్చినందుకు నీమీదా, నామీదా జాలి కలిగింది. కానీ నాకు తెలుసు గోమతీ! నేనొ ఉ కూ పనికిరాని అశక్తుణ్ణి అని తె

వాళ్లి. అందువల్లనే ఏదో విధంగా ఈ పరిస్థితి పరిదిద్దలేక పోతున్నాము.

'కాని ఏదో రూపంలో దీనికి పరిష్కారం అవసరం గోమతీ! ఎల్లకాలం ఇదే రీతిగా జరగడం పోస్సాధ్యం'

గోవిందు ఏ విషయాన్ని మనసులో ఉంచుకొని ఆమాట అన్నాడో గోమతి లోతుగా తరచి చూడలేదు. తన తొందరపాటు మాటలకి అతను అంత ఘాటుగా స్పందించి ఉండదనుకొంది.

'ఇంకెప్పుడూ ఇలా నా మాటలు గోవిందూ! నిన్ను గురించి తొందరగా ఒక్క మాట అనను' అంటూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకొంది గోమతి.

గోవిందు మెల్లగా లేచి ఆమె చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకొని 'పిచ్చి

గోమతి, నీ కంటితో నీరు చూస్తుంటే నా మనసు నన్ను వెక్కిరిస్తుంది. నా అశక్తతని ఎత్తి చూపుతుంది. అది నేను సహించలేను. భరించలేను" అన్నాడు.

దుఃఖంగా ఉండే గోవిందు చేతులు పలచబడి, పచ్చనరాలు పైకి కన్పిస్తున్నాయి. ఉండవలసిన కన్నా కొంచెం వెచ్చగా ఉంది ఒళ్ళు.

"ఈ పరీక్షలూ, చదువుమూలంగా నీ ఆరోగ్యం బాగా దెబ్బతింది గోవిందూ! రేపు డాక్టరు దగ్గరికి తప్పక వెళ్ళాలి" అంది గోమతి ఆత్రంగా.

"అవసరం అనుకొన్నప్పుడు నేను వెళ్తాలే. నువ్వేం కంగారు పడకు" అన్నాడు గోవిందు నెమ్మదిగా.

65

గోవిందుకి మానసికంగా, శారీరకంగా ఉత్సాహం, ఉత్తేజం కలిగించే ఉద్దేశంతో, అతనికి దగ్గరగా కాలం గడపాలని నెల రోజులు ఆఫీసుకి సెలవు పెట్టింది గోమతి.

కాని పదిహేను రోజులు గోవిందుకి ఎదురుగా కూర్చుని మార్పులేని జీవితం అనుభవించేసరికి ఒక విధమైన విసుగుదల, దాని నుండి బయటపడాలనే కోరికా కలగసాగేయి. అతి కష్టంమీద మరి నాలుగురోజులు గడపగలిగింది. ఇటు మీదట ఆమె కాలు ఆ ఇంటి నిలువలేదు.

ఉదయాన్నే ఆఫీసుకి బయలుదేరుతున్న కోడల్ని చూసి, "నీ సెలవు ఇంకా కొది రోజులు ఉంది కదూ" అంటూ ప్రశ్నించింది రంగమ్మ.

"ఏవో అర్జంటు పనులు పూర్తి కావాలిట. వెంటనే వచ్చి జాయిన్ అవమని ఆఫీసు నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది" అంది గోమతి.

నిజానికి పది రోజులకి పైగా ఉన్న సెలవును రద్దుచేసుకొంటూ తనే ఆఫీసుకి ఉత్తరం వ్రాసింది గోమతి.

"వచ్చేశా అమ్మా! నువ్వులేని ఈ ఇరవై రోజులు ఆఫీసు ముఖంలో కళాకాంతులు లేవనుకో" అన్నాడు ముసలి హెడ్‌గుమాస్తా కుర్రకారు గుమాస్తాల వంక చూస్తూ.

"అయినదానికీ కానిదానికీ బాస్ ముఖం మాడ్చుకొని ఒకటే చిటపట ఇంక చల్లబడుతుందులే" గోమతి అందానికి అసూయపడే అమ్మాయిలు ఆమెకి వినపడేలా గుసగుసలాడేరు.

'గోవిందరావుగారికి ఎలా ఉంది?' మోహనరావు ప్రశ్నించేడు.

'ఇప్పుడు కులాసాగానే ఉంది?' నోట్ పుస్తకం, పెన్సిల్ చేతిలోకి తీసుకొంటూ గోమతి జవాబు చెప్పింది.

వ్యక్తిగతమైన ఆలోచనలని పక్కకి నెట్టి, పనిలో మనసు లగ్నం చేసి ఒకరోజు ఆఫీసులో గడిపేసరికి

గోమతి మనసు కొంచెం తేలిక పడింది. అలవాటు పడిన దారిలో ప్రవహించే కేటవృత్తు నమ్మకంగా ముంచుకువచ్చే పాదాల్లా గంటలు, అనాయాసంగా గడిచిపోయేయి.

సాయంకాలం ఆఫీసు నుంచి గోపాలం ఇంటికి వెళ్ళింది గోమతి. గోవిందు చేసినపనికి క్షమాపణ చెప్పుకోవలసిన విధి తనమీద ఉన్నట్లు ఆమె భావించింది.

గోమతిని చూస్తూనే గోపాలం ఆత్రంగా చేతులు ముందుకి చాచి ఆహ్వానిస్తూ 'ఎంత కాలానికి వచ్చేవు గోమతి! ఇంక నువ్వు ఎప్పటికీ నా యింటికి రావేమోనని ఎంతగా ఆందోళన చెందేను' అన్నాడు.

'అంత కంగారు పడిన వాడివి, గోమతి ఏ కారణంవల్ల రాలేదని ఒక్కసారైనా తొంగిచూసి పోయేవా?' ఎంతో సహజంగా నవ్వుతూ అనేట్లు ఆ మాట అనాలని గోమతి ప్రయత్నించింది. కాని అంతకాలం గోపాలం రాలేదన్న కోపం, వ్యథ ఆ మాటలో లీలగా ధ్వనించేయి.

'కాదు, ఆ పరిస్థితిలో నువ్వు మాట మాత్రం లేకుండా వెళ్ళిపోయేక మీ ఇంటికి వచ్చి నిన్ను చూసే సాహసం నకు లేకపోయింది గోమతీ! నన్ను నిరసిస్తావేమో. నా గురించిన ఆలోచనలు పూర్తిగా నీ మనసులోంచి తొలగించేవేమో, మగనాలివైన నీ మీద ప్రేమని చంపుకోలేని నన్ను అసహ్యించుకొన్నావేమో - అని భయపడ్డాను. కాని, ఇప్పుడు... ఇప్పుడు... నువ్వు తిరిగి వచ్చేవు గోమతీ... ఈ రోజు నా కెంతో తృప్తిగా ఉంది. ఇంతకన్న నేను ఏం కోరబోవడం లేదు' అన్నాడు తేలిక పడిన మనసుతో గోపాలం.

గోమతి గోపాలం మాట సాంతం వినలేదు. 'నా గురించిన ఆలోచనలు నీ మనసులోంచి తొలగించేవేమో' అన్న మాట సుడిలా ఆమె మనసులో తిరుగసాగింది. అలా చేయగలిగితే గోపాలాన్ని పూర్తిగా మరచిపోగలిగితే ఈ వ్యామోహానికి దూరంగా తొలగిపోగలిగితే... కాని... ఎలా... ఎలా... ఎలా?

గోపాలం ఆకర్షణలనుంచి, అతడు అనుభవిస్తున్న జీవితంలోని తీయదనం నుంచి తన్ను తాను రక్షించుకోవాలని గోమతి మనసు కోరుకొంది; క్రియలలో ఓడిపోయేది. గోవిందు సాన్నిధ్యంలో నిశ్చయించుకొనేది; అతని పరోక్షంలో దానిని మరచిపోయేది. తాను నడుస్తున్న దారి కంటకావృతమైనదని, దానిని సరసనే చక్కనైన బాట ఉందని గోమతికి తెలుసు. అయినా కాళ్ళు అటే లాగేవి, మనసు అటే మళ్ళించేది.

చలికాలంలో ఇంటిని ఎటువంటి అచ్ఛాదనాలేని వాడికి నిశిరాత్రి

సమయంలో ఎవరో వేసిన చితుకుల మంటలా కన్పించేవాడు గోపాలం. ఒంటిలోని రక్తాన్ని గడ్డకట్టించేలా బాధిస్తున్న ఆ చలినుండి తప్పుకోడానికి వెచ్చదనం కావాలి. ఎదురుగా ఉన్న ఆ మంటలో వెచ్చదనం లేదు. కాని చలితో మొద్దుబారిన శరీరానికి వేడి వెంటనే సోకదు. తగినంత వెచ్చదనం ఇంకా లభ్యం కాలేదని ముందు ముందుకిపోతే... ఫలితం ఒళ్ళు కాలుతుంది కాలిన చోట బొబ్బలెక్కుతాయి. చేతనైనంతకాలం మనిషిని బాధపెట్టి మచ్చగా మిగిలిపోతాయి. ఒక్కొక్క సమయంలో మనిషి ఆత్మాహుతికిపోతే సజీవదహనం అనే ప్రమాదం ఉంది అంత అనర్థం అందులో ఉన్నదని తెలిసినా చలితో వణికే మనిషి ఆ వేడినుంచి దూరంగా పోలేడు.

గోమతి పరిస్థితి అందుకు భిన్నంగా లేదు. తను వేస్తున్న ప్రతి అడుగు తనని ఎటు లాక్కుపోతున్నదో ఆమెకి తెలుసు, ఆ దారినుంచి తప్పించుకోవాలంటే తను ఏం చెయ్యాలో తెలుసు. కాని ఆ తెలిసిన విషయాన్ని ఆచరణలో పెట్టే శక్తిని ఆమె కోల్పోయింది.

66

రెండు నెలలకాలం, గోమతిని, గోపాలాన్ని మరికాస్త దగ్గరికి తీసింది. గోవిందుతో గోపాలం చెలిమిలో ఏదో అపశృతి సన్నగా ధ్వనించింది. ఆ కాలంలో గోపాలం వారింటికి ఒకటి రెండుసార్లు కన్న అధికంగా రాలేదు. గోమతి మాత్రం క్రమం తప్పకుండా వారానికి నాలుగైదుసార్లయినా గోపాలం ఇంటికి వెళ్ళి వస్తుండేది.

సాధారణంగా వారింటి వెనుక లాములో ఇద్దరూ కూర్చొని చిన్ననాటి కబుర్లు చెప్పుకొనేవారు. గోపాలం వేస్తున్న చిత్రాల గురించి మాట్లాడుకొనేవారు. ఆఫీసులో పని అంతగా లేని రోజున ఏదైనా మ్యాటినీ సినిమాకు పోయేవారు.

ఇంటా, బయటా మొదట్లో గోమతిపట్ల, గోపాలంపట్ల ఉండే గౌరవం క్రమేణా సన్నగిల సాగింది. పదిమంది పది రకాలుగా అనుకొంటున్న మాటలు కొన్ని గోవిందు చెవుల పడేవి. కాని, వాటిని పట్టించుకోకుండా నడుచుకోవాలని ప్రయత్నించేవాడు. కనీసం వాటికి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వనట్లు నటించేవాడు. వారిద్దరిపట్ల అతనికి వల్లమాలిన నమ్మకం ఉన్నట్లు మాట్లాడేవాడు.

కాని అతని మనసులో రగులుతున్న అగ్నిగుండాన్ని, దానికి సమిధలుగా ఉపయోగపడుతున్న గోమతి ప్రతి చర్యని రంగమ్మ గ్రహించకపోలేదు. ఆ తల్లిహృదయం భయంతో

కల్పించిపోయేది. కానీ ఏమి చేసినా కి ఏమి చెప్పడానికి ఆమె అవకాశం లేదు అలాగని చూస్తూ ఊరుకొంటే ఏమి జరుగుతుందో ఊహించుకొంటూ కూడా ఆమె మనసు ఒప్పలేదు. ఏదో ఒక విధంగా ఆ ఇంటిపై విరుచుకు పడనున్న అపదని తప్పించవలసిన విధి తనపై ఉందని రంగమ్మ నిశ్చయించుకొంది.

అలవాటు పడిన రీతిగా కాస్త ఆలస్యంగానే ఇల్లు చేరింది గోమతి. అప్పటికే గోవిందు భోజనం ముగించి గదిలో ఏదో చదువుకొంటూ పడుకొన్నాడు గోమతి రావడం చూసి వచ్చావా అన్నట్లు ఒకసారి అటు చూపు తిప్పి తిరిగి పుస్తకంలో నిమగ్నమయిపోయేడు.

ఇటీవల కాలంలో గోవిందు కన్పించిన పుస్తకమల్లా చదవడం మొదలుపెట్టేడు. పుస్తక పఠనంలో లగ్నమైన అతని మనసు కొత్త విషయాన్ని చాలవరకు విస్మరించ ప్రయత్నించేది. ఒక విధంగా గోమతి కాళీ చేసి పోయిన స్థానాన్ని ఆ పుస్తకాలు, వాటిలోని భావాలు ఆక్రమించుకొన్నాయి వాటిలో తనకి కావలసిన ఉదార్పు, సానుభూతి, దుఃఖాన్ని నూతిగా చూడగలిగే ధైర్యం, పరిస్థితులను నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలించి, కార్య నిర్వహణకి పూనుకొనే నిశ్చలతత్వం అన్నీ లభ్యమవుతాయన్న నమ్మకం కుదిరింది. ఇంతలో వాటితో చెలిమి గోపాలం స్నేహం కన్న, గోమతి ప్రణయం కన్న, కన్నతల్లి అనురాగం కన్న మిన్నగా కన్పించింది గోవిందుకి.

గోమతి భోజనం వడ్డించి రంగమ్మ దగ్గర వచ్చి కూర్చుంది. ఏదో చెప్పాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఆమె అలా వచ్చి కూర్చుందని గోమతి గ్రహించింది, కాని అడిగి తెలుసుకొనే ధైర్యం ఆమెకి లేకపోయింది.

“గోవిందు భోజనం అయిందా?” ఏదో ఒకటి అడగాలన్నట్లు అడిగింది.

రంగమ్మ ఆ మాటకి జవాబు చెప్పలేదు. తను చెప్పాలనుకొన్న విషయం ఎలా ప్రారంభించాలా అని ఆలోచిస్తున్నది.

గోమతి భోజనం పూర్తిచేసి చెయ్యి కడుక్కొంది. రంగమ్మ అంటు గిన్నెలు సర్దడం మానేసి ఆమె వెనుకనే వరండాలోకి వచ్చింది.

“నీకేం పనిలేకపోతే కొంచెం సేపు ఇలా కూర్చుందాంరా” అంటూ చాప పరిచింది.

గోమతి మౌనంగా వచ్చి కూర్చుంది. గదిలోంచి గోవిందు ఖంగ్ ఖంగ్ మని రెండుసార్లు దగ్గేడు రంగమ్మని కర్తవ్యం ముందుకు తోసింది.

“చూడు గోమతీ! నీతో కొన్ని విషయాలు చెప్పాలని ఎన్నోరోజులు గానో అనుకొంటున్నాను కాని

ఎప్పటికప్పుడే కమతం కలిసి రావటంలేదు. ఇలా ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటే ఇంక ఎవ్వరికి చెప్ప వలసిన అవసరమే లేకుండా పోతుం దేమో ఏ...'

'గోవిందు ఆరోగ్యం గురించేనా అత్తయ్యా నువ్వు చెప్పేదేది? తను చిన్నవాడేం కాడు. ... కదా. ముందూ వెనకా మొండికేస్తే నేనేం చేసేది చెప్పు? అమ్మ ధ్యాస కొన్ని మాత్రలు నీరసంగా ఉన్నా అలాగే నడిపిస్తున్నాడు. డాక్టరు విశ్రాంతి అవసరం అంటే వినిపించుకోకుండా అర్ధ రాత్రి దాకా మేలుకుని ఆ చదువు చూస్తున్నాడు కదా! పరీక్షలో, పాడో అయితే చదివినా అర్థం ఉంది. ఇటీవల గోవిందుకి ఏమయిందో కాని నేనేం చెప్పినా వినిపించుకోడమే లేదు. నువ్వయినా చెప్పి చూడు అత్తయ్యా' అంది గోమతి ఆమె చెప్ప బోయేది తనకి ముందే తెలిసిన ధోరణిలో.

'ముందు నేను చెప్పాలను కొంటున్నది పూర్తి కానీ గోమతీ! అటు తండ్రి ... వాడి అదృష్టం ఈ వయసులో నేను చెయ్య గలిగేది ఏమీ లేదు కదా!

'చిన్ననాటి నుంచి నీ నీడలో వాడిని పెంచేవు. నీ మాట మీద వాడిని నడిపించేవు. ఇవాళ ఏమో...

జరగలేదంటున్నావు. అదే నిజమైతే ఇలా ఎందుకు జరిగిందో ఒక్క సారైనా ఆలోచించావా గోమతీ పరిస్థితి మామూలుగా అయ్యేందుకు ఏ మాత్రమైనా ప్రయత్నించావా? నువ్వు అంతుపాటులోలేని ఏవో ఆనందాలకోసం పరుగులు తీస్తుంటే వాడు నీ చేయి తప్పించుకొని దూరంగా తరలి పోతుంటే, ఇది మీ దాంపత్య జీవితంలో శుభ పరిణామం కాదమ్మా!

"నిజమే, బయటి ప్రపంచంలో ఎన్నో అందమైన జీవితాలు, ఆనం దానికి విలువైనవి ఉండవచ్చు. కాని అవి నీవికావు అటువంటి బ్రతుకు నీకై ఆ పరాత్పరుడు నిర్ణయించలేదు. నీది కాని దానిపై వ్యామోహం పెంచుకొని, నీది అయిన జీవితానికి, నీ వారు అనుకొన్న మనుష్యులకి దూరం అవుతున్నావు."

"మగడు, సంసారం కలగృహిణివి. పరువు మర్యాదలు కల కుటుంబంలో పుట్టి పెరిగిన పిల్లవి, ఒకరిచేత వేలెత్తి చూపించుకొనే పనులు చేయ తగునా గోమతీ!"

"ఎందరో ఆడవాళ్ళు అవసరాలు కూడ ఉద్యోగాలు చేసుకొంటున్నారు. వారంతా ఇల్లు పట్టకుండా ఇలాగ తిరుగుతున్నారా? ఈ ఇంటిలో నేను లేకుంటే ఏమిచేసే దానివి? వాడిని ఇంటిలో వదలి నువ్వు ఇలా తిరగ గలిగే దానివా?

"అవిటివాడైనా, అక్కరలేని వాడైనా వాడు నీ భర్త. ఆ మూడు ముళ్ళు పడిననాడే వాడితో నీ జీవితం ముడిపడిపోయింది. అవి తెంచుకోవాలనుకొన్నంతమాత్రాన తెగిపడే బంధాలు కావమ్మా ఇవి. మనం పుట్టి పెరిగిన వాతావరణం, మన సంఘపు కట్టుబాట్లు మనకాళ్ళకి బంధాలు వేసాయి. వాటిని వదిలించుకొని ఎంతో దూరం పోలేము పోవాలని ప్రయత్నించినా విడచిన అలవాటు గుర్తులు జీవితం పొడుగునా తారస పడుతూనే ఉంటాయి.

కాస్త మంచి, మర్యాదా చూసుకొని మసలుకోవడం నేర్చుకో అమ్మా. కావాలని కోసుకొన్న కాయలు, పసిగా ఉంటే కొరికి పారవేయడానికి ఇవి ప్లీడరుగారి పెరట్లో జామకాయలు కావమ్మా. చీము, రక్తం ఉన్న నిండు జీవితాలు. నువ్వు ఆనాటి చిన్నారి గోమతివి కావు. బరువు బాధ్యతలు తెలుసుకొని మసలుకోవలసిన గృహిణివి" అంది రంగమ్మ తన మనసు తేలిక్కచేసుకొంటూ.

తాను చెప్పదలచుకొన్నది చెప్పి, ఆమెని ఆలోచనకి వదిలి వంటఇంటిలోకి వెళ్ళిపోయింది రంగమ్మ. అర గంటకి పైగా గోమతి మౌనంగా

అలాగే కూర్చొని, అటు తరువాత మెల్లగా నిద్రలోకి వెళ్లింది.

"అటువంటి బ్రతుకు నీకై ఆ పరాత్పరుడు నిర్ణయించలేదు.. ఆ మూడు ముళ్ళు పడిన నాడే వాడితో నీ జీవితం ముడిపడి పోయింది... అవిటివాడైనా అజ్ఞాన లేనివాడైనా వాడు నీ భర్త...' తండ్రి మాటలు ఆమె మనసులో కదిలాయి.

అవి ఐదుపదుల అనుభవంతో ఆమె చెప్పిన మాటలు. కాని అందుకు భిన్నమైనవి స్వప్నిల గోమతి గడచిన సాతికేళ్ళలో చూసింది. సినిమాహాళ్ల దగ్గర కలుసుకొన్న అరుణ, గోపాలం సాదరంగా పలకరించుకొని గౌరవంగా మాట్లాడుకోవడం, స్నేహితుల్లా వీడ్కోలు ఇచ్చుకోవడం ఆమె గమనించింది. ఒకానొక సమయంలో వారిద్దరూ భార్యాభర్తలు. ఆ విధానం బంధాన్ని కాని మనసుల్ని కట్టి ఉంచేటంత బలంలేక విడిపోయింది. ఈరోజు వారిమధ్య ఎటువంటి బాంధవ్యం లేదు. ఆమె, తనకై అటువంటి జీవితం ఆ పరాత్పరుడిచే నిర్ణయించబడిందని, గోపాలంతో సంతృప్తిలేని సంసారం చేస్తూ జీవితాంతం గడుపలేదు. అయినా సంఘంలో ఆమె పెద్దగా పొందిన అవమానం ఏమీలేదు. ఆమె తండ్రి ఆస్తి, ఆమె భర్త హోదా దానిని కప్పివేసేయి. ఏ కొద్దిమందో ఏదో అనుకొన్నా ఆమె పొందుతున్న తృప్తి ముందు అవి గుర్తించవలసినంత ముఖ్యమైనవి కావు.

ఆ "చపలమనస్క" గోమతి గదిలో కాలు పెట్టింది. గోవిందు చేతిలో పుస్తకం మూసి ఉంది. ఇంటి కప్పు వైపు దీక్షగా చూస్తున్నాడు. గోమతి రెండు, మూడు నిముషాలు అలాగే నిలచి అతడి ముఖంలోకి చూసింది. అతడు ఆమె వంకకి దృష్టి తిప్పలేదు. ఆమె మరికాస్త ముందుకి వెళ్లింది. "ఏమిటంత తీక్షణంగా చూస్తున్నారు గోవిందూ" అంది మంచం చివరగా కూర్చుంటూ.

ఆ దీపం చుట్టు తిరుగుతున్న పురుగుని చూస్తున్నాను. చాలా నిముషాల నుంచి అలాగే చుట్టు తిరుగుతూ జ్యోతిని అందుకోవాలని తాపత్రయ పడుతున్నది. ఎలక్ట్రిక్ బల్బుకి కొట్టుకొని దాని రెక్కలు ఒక్కొక్కటే రాలిపోతున్నాయి. అయినా అది తన ప్రయత్నం మానలేదు.

"ఆ జ్యోతి తనపాలిటి మృత్యువు అని తెలిసి ఉంటే అది దాని దగ్గరికి పోతుందా? అప్పటికీ తట్టుకోలేని ఆ ఆకర్షణకి లోనై అలాగే పడి కొట్టుకుంటుందా? అని ఆలోచిస్తున్నాను"

(సశేషం)

"మేలుకొండి - మిత్రులారా!"

- ప్రణవి

తెలుగువారి యింటిమీద
తీతువు కూస్తుంది!
వెలుగురేఖ మింటిలోన
మరుగున పడబోతూంది!!
మేలుకొండి - మిత్రులారా!
మేలుకొండి!
కూడిరండి మిత్రులారా!
కలిసి రండి!! ....
కోటి కోటి గళాలన్ని
ఒక్కటిగా యేకమై
వాదించిన తెలుగుగడ్డ
గొడ్డలి పాల్గాకమునుపే....
అమరజీవి శ్రీరాములు
ఆత్మార్పణ కావించి
సాధించిన విశాలాంధ్ర
విచ్ఛిన్నం కాకమునుపే....
చిటికెలో విష బీజం
చెట్టులా పెరిగింది!
కంటిలోని నీటిధార
నెత్తురుగా మారింది!....
నడివీధిన తోబుట్టువు
నగ్నమై పోయింది;

నగుబాటులపాలై
తెలుగుతల్లి రోపింది !....

వంటిమీది నూలుపోగు
మంటలలో కాలింది!
యెముకల్ని బూడిదై
నడియింట్లో మిగిలింది !

సాగిపోవు రైలుబళ్ళు
ఆగిపోతున్నాయి !
అన్నదమ్ములెళ్ళనీ్న
దోపిడౌతున్నాయి ....

తెలుగువారి కొంప నేడు
భాగాలై పోతూంది
భోగాల పంటనేడు
రోగాలకు లొంగుతూంది....

రోగాల రూపుమాపి
రాగాలు ప్రసాదించే
వైద్యుడైనవాడు నేడు
ఒక్కడైనా లేడా ? ....

అంతర్యుద్ధాలు వద్దు
అంధులమైపోవద్దు
మూడుపేర్లు మనకొద్దు
మూర్ఖులమైపోవద్దు ....

తెలుగువారమనండి
తెలుగుభాష మనదండి
తెలుగు రక్త మీదేహం
తెలుగువారిదీ దేశం ....

పొగమారిన హరికేన్ లాంతరు, వత్తి వుండి 'గుప్పు' 'గుప్పు' మంటూ, ఎప్పుడు ఆరిపోతుందో నన్న భయాన్ని కలిగిస్తోంది.

రత్నాలు ఆ లాంతర్ని కళ్ళారా చూస్తున్నా, దాని గురించి ఆలోచించే స్థితిలో లేదు. ఆమె మెదడు నిండా, తన భవిష్యత్తు గురించిన ఆలోచనలే!

రత్నాలు భర్త నారాయణ, నెల రోజుల క్రితం ఓ ట్రాక్టరు టైరు [illegible] చావుబ్రతుకుల మధ్య కొద్దిక్షణాలు కొట్టుకుని, శాశ్వతంగా కళ్ళు మూసేశాడు. అతని మరణానికి సానుభూతి తెలియజేస్తూ, [illegible] కారులు మూడు వేల రూపాయల కంపెన్సేషన్ మంజూరు చేశారు. అయితే ఆ పైకం ఇంకా ఆ అభాగ్యురాలికి అందకపోవడం చాలా చింతించవలసిన విషయమే.

రత్నాలు దంపతులు, పిల్లా, పాప నోచుకోని దురదృష్టవంతులు. నారాయణకి, అక్క చెల్లెళ్ళు గాని, అన్నదమ్ములు గాని, ఇంకే విధమైన ఆప్తబంధువులు గాని లేరు. అదే విధంగా రత్నాలుకి కూడాను. ఇంత వరకు వాళ్ళిద్దరూ ఒకరికొకరు అన్నట్టుగా, పరస్పరానురాగంతో బ్రతుకుతూ వచ్చారు. పాపం, ఇప్పుడు ఆ ఒక్క పట్టుకొమ్మ విరిగిపోయే సరికి, రత్నాలు నిరాధార అయిపోయింది. ఏకాకిగా జీవితాన్ని గడపాలిన గతి పట్టింది. తన ఒంటరి జీవితం [illegible],

ఆమెకి భవిష్యత్తు మరింత భయంకరంగా కనిపిం[illegible] ఒక్క ప్రశ్న ఆమెను ప్రతి క్షణం కలవర పరుస్తూ వస్తోంది.

ఆ కలవర [illegible] పుచ్చుతూ, ఆమెలో ఓ ఆలోచన తట్టింది. తనకి [illegible] చేత కందితే, ఏదో చిన్న [illegible] పెట్టుకుని, గౌరవప్రదంగా జీవించాలన్న నిశ్చయానికి వచ్చింది. అయితే, [illegible] ప్రావిడెంటు ఫండుగాని, ఏ [illegible] చేతిలో [illegible]. ఆమెలో విచారాన్ని [illegible] వచేసింది.

"నా అన్నవాళ్ళెవరూ లేకపోయినా, [illegible] కొన్నాళ్ళ [illegible] తన [illegible] వస్తున్న బ్రక్కింటి [illegible] తనకి ఆసరాగా భావించింది రత్నాలు. అతన్ని దైవస్వరూపులుగా గౌర

చెప్తూ వుండేది. ఆయన అందగా
డేం కాకపోయినా, యీ వరకు తను యేమ
యిపోయేదో, అప్పుడప్పుడూ తల
పోస్తూ వుండేది. తనకి రాజేశ్వరి
పైకం గురించి కూడా ఆయనే
స్వార్థరహితంగా ప్రయత్నిస్తూ వున్నాడు,
ఆమెని కృతజ్ఞతా భావంతో నింపి
వేసింది.

వైటు జోడు చప్పుడు వినిపించి, తలెత్తి చూసింది రత్నాలు. పరబ్రహ్మంగారు వస్తూ వున్నారు గమనించి, చప్పున లేచి నుంచుంది. సొగసుగా వున్న ఓ చిన్న బల్లను ముందుకు జరిపి, చీర చెంగుతో శుభ్రంగా తుడిచింది.

"రండి బాబుగారూ! కూర్చోండి" అంది వినయంగా.

పరబ్రహ్మం కూర్చున్నాడు.

"ఎప్పుడూ అలా దిగులుగా కూర్చుంటావేమమ్మా?" అన్నాడు.

"నా బతుకు, అంతే రాసిపెట్టి వుంది బాబూ!" గద్గద స్వరంతో అంది రత్నాలు.

"అదే, అదేం మాట చెప్పడమ్మా! అలా యెప్పుడూ దిగులుగా వుండ కూడదు. మాత్రం, బ్రతుకు బాగు పడిపోదా చెప్పు? వీడితో పి చ్చి... ఆ యిప్పుడు లాభం దేనికి అంటే, అదే పనిగ అమరికం ఆఫీసుల్లో తిరిగి, చెప్పులు అరగగొట్టు కున్నా, యిన్నాళ్ళకి ఆ పైకం సి మ్మిత్తు చెప్పి యేర్పాటు చేయగలి గాను. ఈ విషయం నా కెంతో తృప్తిని కలిగిస్తోంది. రేపోసారి ఆఫీసుకు వస్తే, నీకా పైకం ముట్టుతుంది" వుత్సాహంగా చెప్పాడు పరబ్రహ్మం.

రత్నాలు మొహంలో, సంతోషం ఓ కొత్త వెలుగును తెచ్చి పెట్టింది. చేతిలో పైకం పడితే, ఒక విధమైన గుండె నిబ్బరం యేర్పడుతుందని, తన భవిష్యత్తుకి ఓ రూపాన్ని దిద్దుకొనే అవకాశం కలుగుతుందని మురిసిపోయింది. కళ్ళల్లో ఆనంద బాష్పాలు మెరుస్తున్నాయి.

"ఏదో బాబూ, మీరు వుండబట్టి నా అనేవాళ్ళెవ్వరూ లేని లోటు నాకు తీరింది. కంటికి రెప్పలా తండ్రిలా, కష్టకాలంలో నన్ను ఆదుకున్నారు. మీకెటువంటి ప్రయోజనం చేకూర్చలేని నాకు సాయం చేశారు. మీ ఋణం యెలా తీర్చుకోగలనో, యేమిటో..." కృతజ్ఞతతో అంది.

పరబ్రహ్మం నల్లని పెదవులు మెల్లగా కదిలి, చిన్న మంద హాసాన్ని చిందించాయి. అతనికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకునే వాళ్ళు చాలా మంది వున్నారు. వారిలో రత్నాలు ఒకామె. వాళ్ళందర్నీ తలుచుకుంటే గానే మోహం, ఆ మందహాసం.

"ఆ! దానికేముంది లే రత్నాలూ! మానవత్వం వున్నాక, ఒకరి కొకరు సాయం చేసుకోకపోతే యెల్లా? ఆ సహకార బుద్ధి లేనివ్యక్తి సంఘంలో వుండడానికి అనర్హుడం

కాదు. నిజం చెప్పాలంటే, ఇదంతా ఆ పరమేశ్వరి విలాసమే గదా! కష్ట దశలో వున్నవారిని ఆదుకుంటుంది, ఆ పరమేశ్వరుడే యెవర్నో ఒకర్ని, వినియోగిస్తాడు. సహాకారాన్ని అందించేవారూ, పొందినవారూ, కేవలం నిమిత్త మాత్రులే. ఇక కృతజ్ఞత తెల్పుకోవడం (అంటారా), అది తా పరిస్థితుల్ని బట్టి ఆ భగవంతుడికే చెప్పుకోవాలి. సరే, నేను వెళ్ళొస్తాను. రేపు పదింటికి తయారుగా వుండు. మా నౌకరు వస్తాడు, వాడితో

కలిసి అనేకమార్లేచ్చాయ్" అంటూ చెప్పాడు వరబ్రహ్మం.

అతను వేలకొలది కష్టదశలో వున్న వాళ్ళని ఆదుకోవడానికే జన్మించినట్లు భావించింది రత్నాలు.

"అయినా గానీ బాబూ! అంతమంది వచ్చే [illegible] అంతట్లో [illegible] చాలా రోజుల తర్వాత కొద్దిగా ఉత్సాహం ఆమెలో మొలకెత్తింది.

వరబ్రహ్మం హుందాగా నడిచి పోయాడు.

చేసుకున్న నైకంతో, తన భవిష్యత్తును ఊహించేసుకుంటూ, ఆలోచనల [illegible] వీధిలో పయనించసాగింది రత్నాలు. [illegible] లాంతరు మరీ పొగబారిపోతోంది. అయినా, ఆమె పట్టించుకోలేదు.

◆ * ◆

వరబ్రహ్మంగారు చెప్పింది వేద వాక్యంగా [illegible] సరిగ్గా పది గంటలకు తయారయ్యే వుంది రత్నాలు. వరబ్రహ్మం [illegible] నోటు [illegible] పది గంటల [illegible] ముందుగానే వచ్చాడు. రత్నాలు మది ఎంతో సంతోషించింది. వరబ్రహ్మంగారు తన కోసం యెన్ని శ్రమలు తీసుకుంటున్నారో... అనుకుంటూ మనస్సులోనే అభినందించుకుంది.

కంపెనీవారి మూడువేల రూపాయలు: ప్రెసిడెంట్ వంద వదలారు వందలూ, ఆమెకి ముట్టాయి. అంత డబ్బు ఒక్కసారి చూసే సరికి, ఆమె కళ్ళు జిగేల్ మన్నాయి. ఆ పైకమంతా తన దగ్గర పెట్టుకుని, యింటికి [illegible] శే ముప్పు కాదేమోనన్న భీతి కలిగిందామెకి. తన భయాన్ని ఆమె వ్యక్తం చేయబోతూ వుండగానే వరబ్రహ్మమే అంటున్నాడు.

"[illegible] అంత డబ్బు దగ్గర పెట్టుకుని, యింటికి వెళ్ళగలవా? రోజులు చూస్తే, యేం బావులేవు" అన్నాడు. అభిమానం వుట్టిపడుతూ వుంది.

ఆయన యెంత సహృదయులు? తన బాధ్యత తీరిపోయింది కదా అని వూరుకోలేదు. యెంతగా యెదుటి వారి మంచి కోరే వ్యక్తులు, యెంత మంది వుంటారీ ప్రపంచంలో?... అన్న భావన రత్నాలులో మరింత కృతజ్ఞతా భావాన్ని పెంపొందించింది.

"అవును, నాకూ భయంగా వుంది బాబుగారూ: మీ దగ్గరే ఈ డబ్బు వుంచండి. యింటి దగ్గర యిచ్చేద్దురు గాని..." అంటూ, అంత మొత్తాన్ని వరబ్రహ్మంకి అందించింది.

"సరే: ఇంతా చేసినవాణ్ణి, యీ భారాన్ని మొయ్యలేకపోతానా? నువ్వు వెళ్ళవుతే. డబ్బుతో యింటికి తీసుకొచ్చి యిస్తాను" అంటూ ఆ పైకాన్ని లాల్చీ జేబుల్లో పెట్టేశాడు వరబ్రహ్మం.

రత్నాలు నిశ్చింతగా, నిర్భయంగా ఆ కొరడా వెంట యింటివేపు దారి తీసింది.

పన్నెండు గంటలు దాటింది. గాలి స్తంభించిపోయినట్టుగ, ఆకులు కూడా అల్లాడ్డంలేదు. ప్రపంచంలో జరుగుతున్న అన్యాయాలన్నింటినీ, అక్రమాల్నీ, కళ్ళారా చూస్తున్నా యేమీ చెయ్యలేకపోతున్నందుకు గామోను, సూర్యుడు కోపంతో కళ్ళెఱ్ఱజేసి చూస్తున్నాడు. ఆ ఎండలోనూ వచ్చాడు పరబ్రహ్మం.

అప్పుడే శాస్త్రంత యెంగిలిపడి కూచుంది. రత్నాలు పరబ్రహ్మం గార్ని చూడగానే, సగౌరవంగా లేచి నుంచుంది. బల్ల వాల్తు ముందుకు వేసి, చీర చెంగుతో శుభ్రం చేసింది. పరబ్రహ్మం, కూచున్నాడు. శ్రమ తీసుకుని, యెండలో వచ్చినందుకు సాక్ష్యంగా మొహం స్వేదబిందువులతో నిండిపోయింది. పై వుత్తరీయంతో మొహాన్ని ఒకసారి ఒత్తుకున్నాడు. లాల్చీ జేబులోకి చేతిని పోనిచ్చాడు.

రత్నాలు దృష్టి, అతని చేతికే వుంది. జేబులోంచి పైకొచ్చే తీస్తాడేమోననుకుంది. కాని ఆయన చేతిని మాత్రం పైకెత్తాడు. ఏదో కాని ముక్క తెల్ల కాగితం. అదేమిటో అర్థంకాలేదు.

ఉపన్యాసం ప్రారంభించే ముందు రాజకీయ నాయకుడు గొంతు సవరించుకున్నట్టుగా, ఒకసారి గొంతు సవరించుకున్నాడు పరబ్రహ్మం.

● నాన్నా చెట్లు గాలిలో ఎగరగలవా ?

తెలియదు.

సూర్యుడు తూర్పున ఎందుకు అస్తమించడు ?

తెలీదు.

సముద్రంలో కెరటాలు ఎందుకొస్తాయి ?

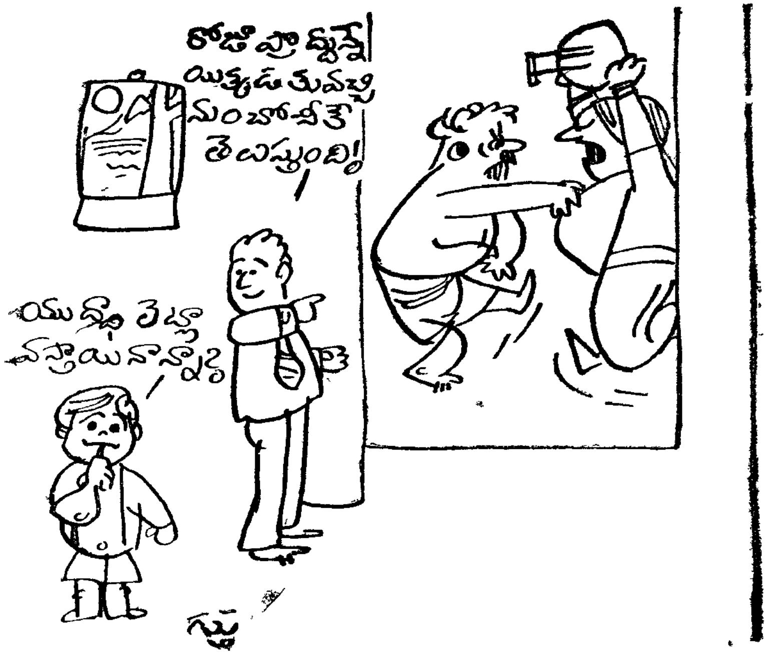
తెలియదు.

కొడుకు ఏదో అడగబోయి ఊరుకోవటం చూసిన తండ్రి "ఏమిట్రా ఆలోచిస్తున్నావ్ ? సందేహమెందుకు ? తెలీనివి అడిగి తెలుసుకోవాలి.

—రావ్, విశాఖ

"చూడమ్మా రత్నాలూ, నీతో చాలా రోజుల్నించి ఓ విషయాన్ని చెప్పాలను కుంటూనే, నీ పరిస్థితికి [illegible]; చెప్పకాడిని [illegible] చెప్పలేకపోయాను. నారాయణ బ్రతుకున్నరోజుల్లో అతడికి సహాయం చేయగలిగే వ్యక్తి ఒక్కడూ అగుపించలేదు. అప్పుడప్పుడూ [illegible] [illegible] సమ్మాడు. నన్ను దేవునితో సమానంగా భావించేవాడు. అతనంటే నాకూ అభిమానం వుండేది. నామీద భూ[illegible] వుండేది. అతడు యెప్పుడు యే అవసరంలో వున్నా, [illegible] వచ్చేవాడు. [illegible] [illegible] మనిషి, మరో మనిషి [illegible]గలిగిన సహాయం యేముంటుంది గనుక? కష్టదశలో ఆదుకోవడమే! అదే మానవత్వం. ఆ మానవత్వమే నాలో లేకపోతే, నారాయణకు అప్పుడప్పుడూ అప్పుగా, మూడువేల వరకూ యిచ్చి వుండేవాణ్ణి కాదేమో. ఇంత డబ్బు యేం చూసి [illegible]? మంచితనం [illegible]. ఎంతుకయినా మంచిది ఓ నోటు రాసివ్వవోయ్ అంటే కాదనకుండా చిరునవ్వుతో యీ నోటు రాసిచ్చాడు [illegible] చచ్చిపోయి [illegible] వున్నాడో గాని, [illegible] సాక్షి సంతకం పెట్టాడు. ఇవన్నీ కేవలం ఓ పద్ధతిని అనుసరించాలనే వుద్దేశంతో చేసాను, నారాయణ మీద నమ్మకం లేకపోవడం వల్ల కాదు. నేను యిట్లాంటి మాటలు [illegible], [illegible] యీ కాగితాలు [illegible] [illegible] అంటూ కాగితాలు [illegible]

[illegible] రత్నాలుకి [illegible] గింది. ఆ నోటు తను చూసి [illegible] యేం చేస్తుంది? తనకేం [illegible]మవుతుంది గనుక? అయినా, పరబ్రహ్మం లాంటి పరోపకార బుద్ధిగల మనిషి, అర్థం కాబోదని, యెలా అనుకోగలదు? మొదట్నుంచీ తనకి సహాకరిస్తున్న మనిషి, తమని మోసగిస్తున్నాడేమోనన్న సందేహాన్ని యెలా తెచ్చుకోగలదు? [illegible]కి మోసం యిందులో యేముంటది? భర్త సంతకంతో నోటు [illegible] [illegible] అంటున్నా, పరబ్రహ్మంగారు, దైవ స్వరూపులు. అతని [illegible] యెప్పుడూ మంచినే కోరుతుంది. అన్యాయమన్న పదం అతనికి తెలీదు. అట్లాంటి పరబ్రహ్మంగారు చెప్పింది నమ్మకపోవడం మరీ అన్యాయం... అనుకుంది రత్నాలు. ఆ నోటు విషయం తనకేం తెలీదనంటే, ఘోర పాపం తనని చుట్టుకుంటుందనుకుం[illegible]

అప్రయత్నంగా ఆమె కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

"నేను మాత్రం చెప్పవల్సిందేముందీ బాబుగారూ. మొదట్నుంచీ మమ్మల్ని ఆదుకుంటున్నారు మీరు. ఆ సంగతి, నాకు మాత్రం తెలీదు గనుకనా? అటువంటి మిమ్మల్ని అన్యాయం చేస్తానా చెప్పండి? వుపకారం చేసేవారికి, అపకారాన్ని తలపెడతానా? అలా యెప్పుడూ జరగదు బాబూ" అంది.

"కావాలంటే, యీ నోటు, ఎవరికయినా చూపించవచ్చునమ్మా నీ యిష్టం. నేను అత్యంతరం చెప్పనమ్మా," అన్నాడు పరబ్ర...

"ఎంతమాట అన్నారు బాబూ? మీ మాటలపై నమ్మకాన్ని పోగొట్టుకోవల్సిన పరిస్థితి దేవుడు రానీయడు బాబూ! మీ మీద, మీ ... మీద, నా కెప్పుడూ విశ్వాసమూ, నమ్మకమూ, వుంటాయి ... ల్సిన పైకాన్ని మీరు క్షేమంగా ... బాబూ!" అంది రత్నాలు.

"బలవంతంగా డబ్బు తీసుకుంటున్నానని గాని, మొగ... వదేస్తున్నానని గాని, భావించకమ్మా."

"అదేమిటి బాబూ, అలా అంటారు! మనిషంటే ఆలోచన లేనివాళ్ళా. మా డబ్బు మీకివ్వడానికి బలవంత పెట్టింది చెప్పండి."

"ఈ సమయంలో, నేను చేయగలిగిన సహాయం ఒక్కటేనమ్మా! మీరు యోగ్యులైనవారు గాబట్టి, నిరాశ్రయులు గాబట్టి, మీ శేష జీవితమంతా గడవాలి గాబట్టి, అప్పట్నించి దానికి వడ్డీ వడ్డీ, నుడికట్టు వెయ్యి రూపాయల వరకూ అయ్యిందనుకో - దాన్ని మీకిచ్చుకుంటున్నాను. డబ్బుకి యెంత విలువున్నా, మానవత్వపు విలువెన్ని మెచ్చినాయోయి, నిన్ను మీ దారిగా చెయ్యడానికి నా మనస్సు అంగీకరించడం లేదమ్మా! అందుకనే ఆ వడ్డీ లెక్క కట్టి తీసుకోలేదు. మీ కుటుంబం మీద నాకు వుండే అభిమానానికి చిహ్నంగా, యీ మాత్రం సహాయమైనా చెయ్యకుండా వుండలేను." అన్నాడు పరబ్రహ్మం. అంతటి విశాల హృదయుడూ, మానవత్వం గల మనిషీ వుండడూ, సృష్టిలో మరెక్కడా లేడు చెబుతున్నట్టుగా.

"మీ ఋణాన్ని, యీ జన్మలో తీర్చుకోలేము బాబూ!" అని మాత్రం అనగలిగింది, రత్నాలు కృతజ్ఞతను చూపుతూ . అయిన ఆ వడ్డీ కూడా తీసుకోదలిస్తే తనగతి ఏమయ్యేం కావాలి? అన్న భావం మెదిలి, ఆపుకోలేనట్టుగల గౌరవ భావం పెల్లుబికయ్యింది.

"ఇంక, యీ నోటు యెందుకు?" అంటూ చేతిలోవున్న కాగితాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చించి, పక్క వున్న మురుగు కాలవలోకి విసిరేశాడు, పరబ్రహ్మం.

"కాంపెన్సేషన్ రూపంలో వచ్చిన మూడు వేల రూపాయలూ, నేను తీసుకున్నట్టే నమ్మా. ఇదిగో ప్రావిడెంటు ఫండు బాపతు వచ్చిన పైకం పదహారు వందలూను" అంటూ మరో జేబులోంచి నోట్లకట్ట తీసి అందించాడు. "లెక్కపెట్టుకో."

"మళ్ళీ అలాగే అంటారేమిటి బాబూ. మీ మీద నమ్మకం లేదు గనకనా? పైకాన్ని అందుకుంటూ అంది రత్నాలు.

"ఈ పైకాన్ని, నీ ప్రాణంతో సమానంగా కాపాడుకోవాలి సుమా! ఏదో చిన్న వ్యాపారం పెట్టుకుని, శేష జీవితాన్ని గడపడానికి ప్రయత్నించు. రోజులు మన జీవితాల్ని ఎప్పుడూ నమ్మకు, ఇంతకంటే ఏమి చెప్పగలను చెప్పు అమ్మా, వెళ్ళొస్తా" లేచాడు పరబ్రహ్మం.

"మంచి బాబూ" కృతజ్ఞతా భావంతో, రెండు చేతులూ జోడించింది, రత్నాలు.

పరబ్రహ్మం, మందహాసం చేస్తుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. అతను చించి పారేసిన కాగితం ముక్కల్లో రెండు ముక్కలు కాలవగట్టుపైనే వుండిపోయి, అతనికేసి చూస్తూ

నవ్వేతున్నట్టుగా కదిలాయి గాలికి. అతను మాత్రం అదేం పట్టించుకోకుండా, ముందుకు సాగిపోయాడు.

భవిష్యత్తును గురించి, యెన్నో ఆశలు పెంచుకున్న రత్నాలు, చేతిలో వెక్కిరిస్తోన్న దబ్బు చూసి, కృంగిపోయింది. ఆమె హృదయం నిస్పృహాతో ముడుచుకుపోయింది. తను వూహించింది. యేమిటి? ఇప్పుడు నిజంగా జరిగిందేమిటి?... భవిష్యత్తు తల్చుకుంటేనే ఆమెకి భయం వేసింది. బలవంగా ఒక నిట్టూర్పు విడిచి, చెమ్మగిల్లిన కళ్ళు చీర కొంగుతో తుడుచుకుని, ఆ పైకాన్ని పెట్లో పెట్టేసింది.

ఆ రోజునించీ, పరబ్రహ్మం ఆ యింటి గడప తొక్కలేదు. ఆ అవసరం అతనికి కనిపించలేదేమో మరి!

పాపం, రత్నాలుకి యేం తెలుసు. పరబ్రహ్మం తనకి అన్యాయం చేశాడని? ఆమెకేం తెలుసు-కోర్టుని విషయాల్ని, తన తరఫున వాదించాడని? ఆమెకేం తెలుసు - ధనాశాపీడితుడైన పరబ్రహ్మం, నమ్మిన తనని ద్రోహం చేసి, ఆ నోటుని బనాయించాడని? ఆమెకేం తెలుసు - అతని అన్యాయానికి బలియై తను మూడు వేల రూపాయల నష్టపోయిందని?

ఆమెకి తెలిసిందంతా, ఒక్కటే! పరబ్రహ్మం, పరమ పవిత్రుడని, దైవస్వరూపుడని, మానవత్వంగల ఒక మనిషని; అందుకే అతన్ని గుడ్డిగా గౌరవించింది ... నమ్మింది. కాని నమ్మిన వాళ్ళను మోసం చెయ్యడం పంచిగా మనిషిగొంతులు కోయ్యడం పరబ్రహ్మానికి పరిపాటేనని ఆమెకి తెలీదు. ఆమెకా అర్థమైన తప్ప ఒంతన లేకనే, మోసపోయింది. ఆమె మంచితనమే ఆమెను వంచించింది. పాపం!

* * *

సంవత్సరం తిరక్కముందే యెవరో అన్నారు రత్నాలు పొరుగూరులో అడుక్కుతింటుందని. ఆ విషయం పరబ్రహ్మం చెవిన పడింది. అయితేనేం - అతను అంతగా బాధపడలేదు. ప్రతి చిన్న విషయానికి బాధపడేటంతటి చిన్న హృదయం కాదు తనది. ఆ కల్లని పెదాలు మాత్రం వికృతంగా ఓ పొడిచవ్వు నవ్వుకొన్నాయి. ఒకడు నాశనమైతే గాని మరొకరు బాగుపడరు. ఇది పరబ్రహ్మం నమ్మిన్న సూత్రాల్లో ఒకటి. రత్నాలు, అడుక్కుంటేం తనకేం? తన ఖాతాకు అకౌంటు మరో మూడు వేలు పెరిగింది... అనుకొని, తృప్తిగా నవ్వుకున్నాడా మానవుడు.

రత్నాలు మాత్రం యిప్పటికీ నిజం తెలుసుకోలేదు. ఇంకా ఓ వాన్ని గుర్తించలేదు పాదను ఎప్పుడో, ఎక్కడో యెవ్వరికీ తెలీకుండా అనామకురాలిగా కన్నుమూస్తుంది. ఎవరికి కావాలి?

●రవి

జ్యోతి ఉగాది

సినిమా పాటల పోటీ

రూ 350-00 ల విలువచేయు

బహుమతులను గెలవండి !

ప్రవేశ రుసుములేదు !   అతిసులభము !

మీ అభిప్రాయాలు నిర్మాతల దృష్టిలోకి తీసుకురావటానికి మంచి అవకాశం

1. శ్రీ ప్రొడక్షన్స్ వారి — "ఆస్తులు-అంతస్థులు"
2. గోపాలకృష్ణా ప్రొడక్షన్స్ వారి — 'కథానాయకుడు'
3. శాంతి పిక్చర్స్ వారి — 'మహాబలుడు'
4. హి హా ఫి న్ వా — 'సప్తస్వరాలు'

మూడే నిబంధనలు

1. పాటలను ప్రత్యేకంగా గమనిస్తూ పై చిత్రాలను చూడండి. సంగీత, సాహిత్య, సన్నివేశాల దృష్ట్యా పాటలు ఉత్తమంగా

ప్రదర్శింపచేసే ఒక చిత్రాన్ని యెన్నుకోవలెను. ఆ ఒక్క చిత్రంలో అత్యుత్తమమనిపించే ఒక పాట గురించి, మీ కెందుకు నచ్చిందో వివరణంగా 15 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి

2. అదే చిత్రంలో మీకు నచ్చని పాటయేదో కూడ ఆ కాగితంపైనే వ్రాయండి. దీనికి కారణాలు వ్రాయనవసరం

3. కాగితానికి ఒక వైపునే వ్రాయండి. దిగువ మీ పేరు పూర్తి విలాసం వ్రాయండి.

* పై వాటిలో యే ఒక్క నిబంధనా యే మాత్రం అతిక్రమించకూడదు,

* సంపాదకునిదే తుది నిర్ణయం.

* మార్చి నెలాఖరులోగా మీ సమాధాన పత్రాలు 'జ్యోతి' కార్యాలయం చేరాలి. కవరుపై "జ్యోతి పాటల పోటీ" అని వ్రాయాలి.

* ఏ కారణం చేతనైనా మార్చి 20 తేదీ లోగా పై చిత్రాలలో ఏదయినా విడుదల కాకపోతే ఆ చిత్రం గురించి పోటీ పై నెలకు వాయిదా వేయబడుతుంది. మిగిలినదంతా మామూలే.

ఎనిమిది బహుమతులు

ఒక్కో చిత్రం గురించి వ్రాసిన వాటిలో ఉత్తమమైనవి రెండింటికి (మొత్తం ఎనిమిది) బహుమతులు తలా ఆరు పాటలకు పైగా నిలువగల గ్రామఫోన్ రికార్డులు, శ్రుతికి, మతికి ఆహ్లాదం కలిగించేవి. వీటి ఎన్నిక సుప్రసిద్ధ చిత్రసంగీత వ్యాఖ్యాత శ్రీ వి. ఎ. కె. రంగారావు చేస్తారు.

సినిమా రానున్న చిత్రాలు

● కన్నుల పండుగలో
కలికాలం కన్నీరా?

మీనాక్షి (కె. ఆర్. విజయ) గారవ కుటుంబంలో పుట్టి పెరిగింది. విధి వక్రించి ఆ కుటుంబ పరిస్థితి తలక్రిందులయింది. మారిపోయే తక్కువ గాలివాయు వడిందో పుట్టి ఆమె మనసు కంటి మీనాక్షిని గ్రుడ్డిదాన్ని చేసింది.

తనని బతుకు జీవితమే అంధకారమైన మీనాక్షి పినతండ్రి (కలుగాడితో ...) ఎటువంటి కేసినా పిన తల్లి (సూర్యకాంతం) కష్టనష్టాలు ... గడుపుతోంది. ... ఒకానొక సందర్భంలో ... పోలీస్ ఇన్స్పెక్టర్ (శోభన్‌బాబు) అదరాభి మానాలు ఉన్నాయి ఆ అదరాభిమానాలు ప్రేమగా మారతాయి.

● ప్రేమకు ఫలితమేమిటి? గ్రుడ్డి మీనాక్షి జీవిత వలయాలు వక్రించాయా? ఆ వక్రించిన పరిస్థితుల్లో ఆమెను నీడలా వెన్నంటి అనుకుని ఆమె జీవిత కుసుమం వాడిపోనివ్వకుండా చూసిన భాగ్యశాలి ఎవరు?

పై ప్రశ్నలకు సమాధానం

"కదలడు - వదలడు"లో
విజయలలిత

"కన్నుల పండుగ" చిత్రంలో శోభన్‌బాబు, కె. ఆర్. విజయ

ప్రఖ్యాత [illegible] రంగా సమర్పించు [illegible] ప్రొడక్షన్స్ వారి "కన్నుల పండుగ" ఇవ్వగలరు.

● బంగారు కుటుంబం

షూటింగు ప్రారంభోత్సవం

శ్రీ [illegible] మూవీస్ వారి "బంగారు కుటుంబం" చిత్రం షూటింగు ప్రారంభోత్సవ 1-2-69 తేదీన వాహినీ స్టుడియోస్‌లో మిస్టర్ రంగా వేయించిన సెట్ మీద జరిగింది. అంజలీ దేవి, సుమిత్ర తొలిషాట్‌లో పాల్గొన్నారు. వాహినీ స్టుడియోస్ అధిపతి శ్రీ నాగిరెడ్డి కెమెరా స్విచ్ ఆన్ చేశారు. అపరాజిత డిస్ట్రిబ్యూటర్ శ్రీ గంగా[illegible] క్లాప్ కొట్టారు. ప్రారంభోత్సవ సభ సినీపత్రిక ప్రతినిధులు ప్రముఖులు [illegible] విచ్చేశారు.

● కదలడు - వదలడు

శ్రీ [illegible] వారి ప్రథమ చిత్రం "కదలడు - వదలడు" శ్రీ బి. విఠలాచార్య [illegible] దర్శకత్వంలో వాయువేగంతో [illegible] తయారవుతోంది. ఇప్పటి 10 రీళ్ళు పూర్తి అయింది. 4 [illegible] రికార్డింగ్ చేశారు ఇందులో ఎన్. టి. రామారావు, రా[illegible]కృష్ణ, మి[illegible] [illegible], స[illegible]మల, స[illegible]రాయుడు,

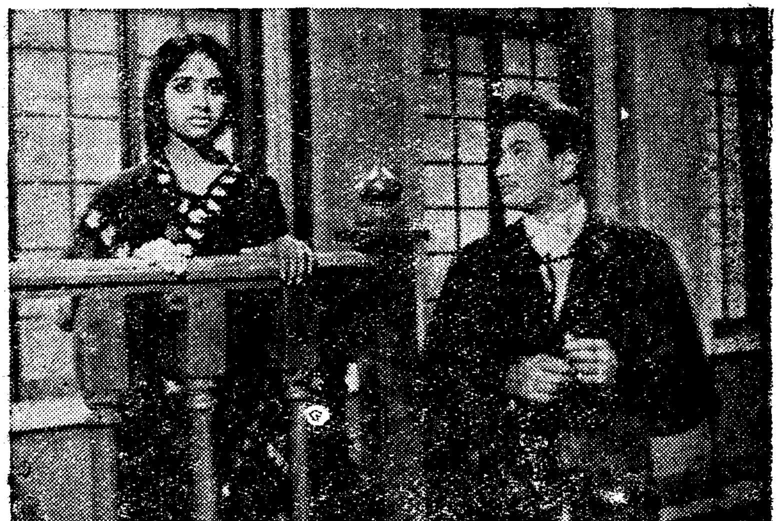
రోజారాను, ధూళిపాళ, బాలకృష్ణ, రమణ్, మోతుకూరి సత్యం, జయలలిత, విజయలలిత, రమాదేవి, రాజేశ్వరి ప్రభృతులు నటిస్తున్నారు. రచన: పినిశెట్టి, సంగీతం: టి. వి. రాజు, కెమెరా: వేణు, నిర్మాతలు: శ్రీ ఉదరవల్లి సీతారామస్వామి, శ్రీ గుత్తా సుబ్బారావు స్టూడియో: వాహిని.

● విచిత్ర కుటుంబం

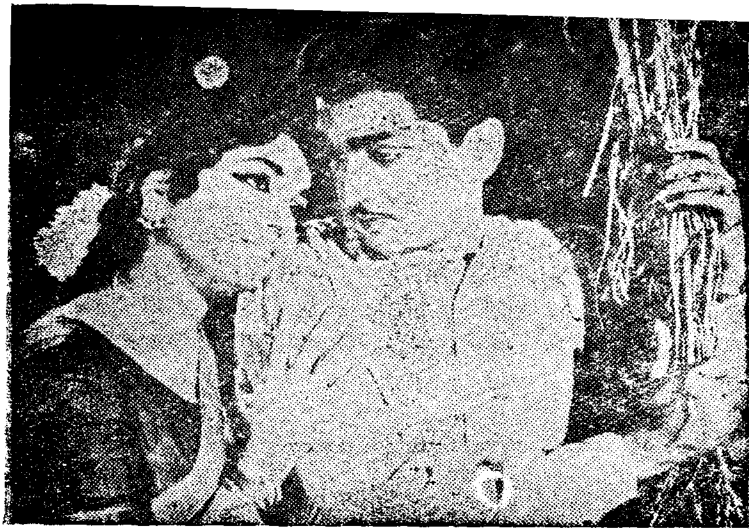
శ్రీ రాజ్ ఆర్ట్ ఫిలిమ్స్ వారు తమ తొలి చిత్రానికిగాను పై పేరును స్థిరీకరించారు. ఎన్. టి. రామారావు, సావిత్రి, కృష్ణ, విజయనిర్మల, నాగభూషణం, రాజబాబు, శోభన్ బాబు, షీలా, మోహనకుమారి మొదలగు ప్రముఖ తారాగణం నటిస్తున్న యీ చిత్రానికి దర్శకత్వం కె. ఎస్. ప్రకాశరావు. సంభాషణలు భమిడిపాటి, సంగీతం టి. వి. రాజు, నిర్మాత వి. కె. పి. సుంకవల్లి

● దిగ్విజయా ఫిలిమ్స్

ఫిబ్రవరి ప్రకటన తారీఖు నుంచి 11 తారీఖు వరకు వాహిని స్టూడి

"బలే అబ్బాయిలు" చిత్రంలో కె. ఆర్. విజయ, కృష్ణ

మూగనోములో నాగేశ్వరరావు, జమున

తో లో అభిరామంగా జరిగిన దిగ్విజయావారి నిర్మిత సాంఘిక చిత్రంలో హరనాధ్, వన్మశ్రీ, నాగేశ్వరరావు, రామకృష్ణ, వి. కె. ఎ. వి., రావి కొండలరావు, విజయనిర్మల, రమాప్రభ, ... మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

శ్రీ శోభనాద్రిరావు దర్శకత్వం వహించే యీ చిత్రానికి నిర్మాతలు శ్రీయుతులు కె. జయశేఖర్, జి. వి. కృష్ణయ్య గారలు.

విడుదల – రాశీల ఫిలిన్స్

● తెలుగు ప్రేక్షకులకు మదర్ ఇండియా

దాదాపు ఒకటిన్నర దశాబ్దం క్రితం కీర్తిశేషులు శ్రీ మెహబూబ్ ఖాన్ నిర్మించిన 'మదర్ ఇండియా' చిత్రం భారతదేశంలోనే గాక, కొన్ని ప్రపంచదేశాలలో కూడా విశేషమైన కీర్తిని మన్ననను పొందినది. తల్లి బిడ్డల అనురాగాన్ని ఈ చిత్రంలో ఒక మహోన్నతమైన రీతిలో విశద పరచటమేగాక, ప్రతి తల్లికి దేశం పట్ల, తన సంతానం పట్లగల పవిత్రమైన బాధ్యతను కూడా సోదాహరణంగా నిరూపించటం జరిగింది. అటువంటి మహత్తరమైన చిత్రాన్ని యీనాడు యువనిర్మాతలైన శ్రీ ఎస్. శేషగిరిరావు, శ్రీ హరిబాబు గారలు తెలుగులో బాబు పిక్చర్స్ బ్యానర్ పేరిట పునర్నిర్మాణం చేస్తున్నారు.

'మదర్ ఇండియా' చిత్రాన్ని

పుష్కలమైనట్టు యథాతథంగా చిత్రించాలని నిర్మాతల అభిప్రాయం. ఏ చిన్న పొరపాటు చేసినా, అది శ్రీ మెహబూబ్ ఖాన్ కృషికి తీరని తలవంపులు అవుతుంది. అందువల్ల చేతులారా [illegible] అన్నారు నిర్మాతల్లో [illegible] యిన శేషగిరిరావు. [illegible] చిత్రం [illegible] కాగలదని [illegible] అన్నారు.

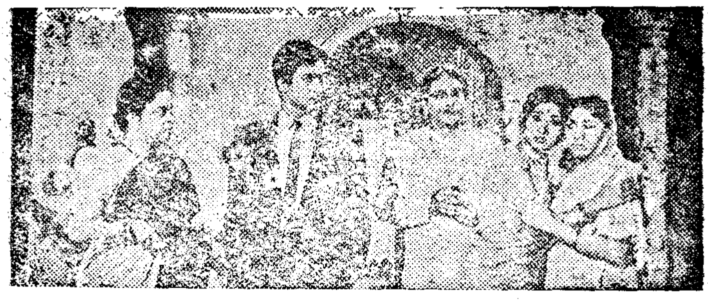
శ్రీమతి జమున మాతృమూర్తిగా నటించే యీ చిత్రంలో ఆమెకున్న [illegible] బిడ్డలుగా శోభన్ బాబు, కృష్ణంరాజు నటిస్తున్నారు. ఇతర పాత్రధారులు: జగ్గయ్య, నాగభూషణం, సూర్యకాంతం, అల్లు రామలింగయ్య, రమాప్రభ, [illegible] నిర్మల ప్రభృతులు. ఈ చిత్రం ద్వారా ఒక అంశాల కొత్తదనం వెండితెరకు పరిచయం కాగలదు.

విడుదల [illegible] ఫిలిమ్స్.

● చిత్రకల్పనవారి చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని నూతన పోకడలు

చిత్రకల్పన వారు [illegible] గోదావరి [illegible] చిత్రీకరించారు.

ఈ చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు [illegible], యువకుడు [illegible] ముఖ్యపాత్రలను నూతన పోకడలతో పోషిస్తున్నారు. తను [illegible] గడుగ్గాయి [illegible] వేషంలో [illegible] నడుపుతూ గోపి (అక్కినేని నాగేశ్వరరావు) [illegible] వ్యక్తి.

బంగారు పంజరంలో పుష్పవల్లి, శోభన్ బాబు, రా కొండలరావు, వాణిశ్రీ. జూ [illegible]

ఉన్న వేళ సందర్భంగా అహోరాత్రి శ్రామిక...

"హవ్వారే అవ్వా ... హైలెస్సో
అ... హ్హా...
ఓవి యవ్వారమూ కా హైలెస్సో"

పాటను నాగేశ్వరరావు, విజయనిర్మలపై చిత్రీకరించారు.

గుమ్మడికాయ లమ్ముకొంటున్న తల్లిపడుతున్నట్లై అలవాటు ప్రకారం తను వేసిన పెద్ద మనిషి (నాగభూషణం)కి పూజారి వేషంలో గోపి (నాగేశ్వరరావు) బుద్ధిచెప్పిన సన్నివేశాన్ని వర్షపు రాత్రిలో చిత్రీకరించారు.

నటవర్గం :- నాగేశ్వరరావు, నాగభూషణం, కృష్ణంరాజు, అల్లు రామలింగయ్య, కె.వి. బ్రహ్మాజీ, విజయనిర్మల, సంధ్యారాణి, మార్కండేయులు, కాంతకుమారి, [illegible] మొదలగువారు.

సాంకేతికవర్గం: రచన, మాటలు - ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ, పాటలు - ఆరుద్ర, సంగీతం - కె. వి. మహదేవన్, ఛాయ - వెంకటరత్నం, నృత్యం - తంగప్ప, కళ - [illegible] వి. సుబ్బారావు, దర్శకత్వం - బాపు, నిర్మాత - ఎన్. ఎస్. మూర్తి, విడుదల లక్ష్మీ ఫిలింస్.

● భలే అబ్బాయిలు

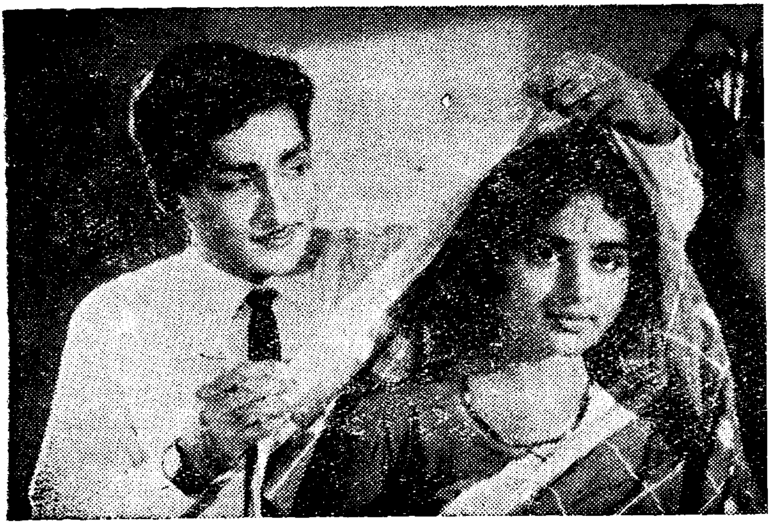
శ్రీ జేకే కంబైన్స్‌వారు నిర్మిస్తున్న ఈ చిత్రం ఇప్పటికి దాదాపు 12 రీళ్ళు పూర్తయింది.

నటవర్గం - కృష్ణ, కృష్ణంరాజు, రామ్మోహన్, గుమ్మడి, రేలంగి, సత్యనారాయణ, ధూళిపాళ, అల్లు రామలింగయ్య, కె. ఆర్. విజయ, గీతాంజలి, పండరీబాయి.

సాంకేతికవర్గం-మాటలు వి. శెట్టి, పాటలు - దాశరథి, కొసరాజు, డా. సి. నారాయణరెడ్డి, కె. రా- చక్రబాబు, సంగీతం - ఘంటసాల, ఛాయ - [illegible] గోపాలరావు, సహకార దర్శకుడు - దయాసాగర్, నిర్మాత - కొట్టు సుబ్బారావు, దర్శకత్వం - పి. కేటి, విడుదల-జోతి పిక్చర్స్.

● సరికొత్త పంథాలో, భారీ తారాగణంతో డి. వి. యస్. ప్రొడక్షన్స్ గండికోట రహస్యం

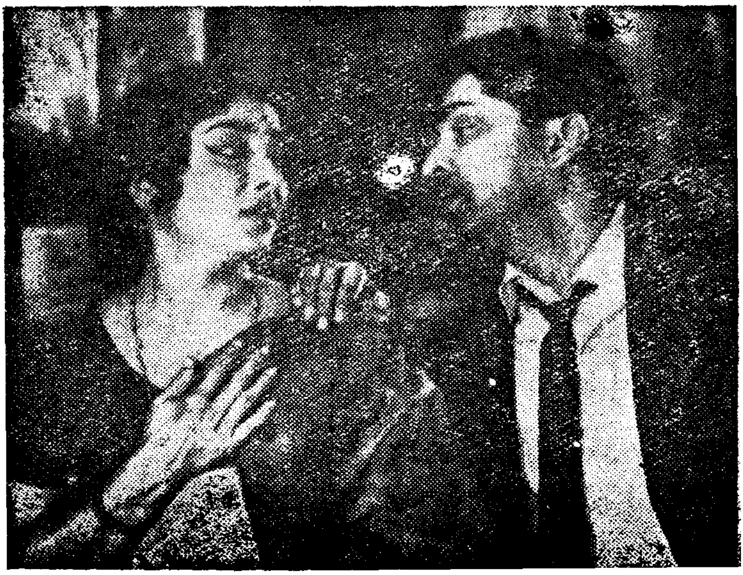
జానపద చిత్ర నిర్మాణానికి ఒక పద్ధతిని చేకూరుస్తూ, సరికొత్త పంథాలో ఒక మహోన్నతమైన జానపద చిత్ర నిర్మాణాన్ని శరవేగంతో కొనసాగిస్తున్న డి.వి.యస్. ప్రొడక్షన్స్‌వారి తమ ఈ చిత్రానికి "గండికోట రహస్యం" అని పేరు పెట్టారు. భారీతారాగణంతో, ప్రత్యేకించి ఆంధ్రప్రేక్షకుల ప్రియతమ నటులు శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు ద్విపాత్రాభినయంతో అనేకమైన అందచందాలను వృధుమనోహరంగా సంతరించుకొంటున్న ఈ చిత్రం

"కన్నుల పండుగ" చిత్రంలో శోభన్‌బాబు, కె. ఆర్. విజయ

★

మూ గ ము నో లో నాగేశ్వరరావు, జమున

యింత వరకు ఎదిరిస్తు [illegible] తయారైంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుతో పాటు ఈ చిత్రంలో యువతరం పాలిట మన్మథ మోహన తార జయలలిత, [illegible] దేవిక, రాజనాల, రాజబాబు, మిక్కిలినేని, ప్రభాకర రెడ్డి, అల్లు రామలింగయ్య, త్యాగరాజు, రావి కొండలరావు, హేమలత, రమాప్రభ ప్రభృతులు ముఖ్య భూమికలు ధరిస్తున్నారు.

● బొమ్మలు చెప్పిన కథ

సురేష్ మూవీస్ వారి పై చిత్రం మార్చి రెండవ వారంలో విడుదల కాగలదు.

కాంతారావు, కృష్ణ, విజయ నిర్మల, విజయలలిత, రాజబాబు, సంధ్యారాణి ప్రధానపాత్రలు పోషిస్తున్న ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు-జి. విశ్వనాథం.

నవయుగవారి ద్వారా విడుదల అవుతున్న ఈ చిత్రానికి నిర్మాత డి. రామానాయుడు.

● అక్కినేని ద్విపాత్రాభినయం

సురేష్ [illegible] తదుపరి చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని ద్విపాత్రాభినయం చేయనున్నారు. ఇతర ముఖ్యపాత్రలలో జగ్గయ్య, నాగభూషణం, సత్యనారాయణ, రామదాసు, [illegible] విజయ, భారతి, ఋష్యేంద్రమణి, పండరీబాయి వగైరాలు నటిస్తున్నారు.

మరో ప్రపంచం

అక్కినేని [illegible] ప్రయోజనాత్మక చిత్రం 'మరో ప్రపంచం' గాంధీ జయంతి సందర్భంగా అక్టోబర్ 2 న విడుదల చేయాలని సంకల్పిస్తున్నారు.

కథ - శ్రీ [illegible] అక్కినేని స్క్రీన్ ప్లే, దర్శకత్వం - ఆదుర్తి, సంగీతం - కె. వి. మహదేవన్

చైత్రమాసము

"నన్ను రక్షించండి. నాకు చచ్చిపోవాలని లేదు"

ఇవి అందాల అభినేత్రి మధుబాల చివరి మాటలు. ముప్ఫై ఆరవ సంవత్సరం నిండి పది రోజులైనా తిరగకుండానే అందమైన తన భౌతిక కాయాన్ని విడచి పెట్టి వెళ్ళిపోయిన మధుబాల 1945 నుంచి 1955 వరకూ వెండి తెరకు [illegible] మహారాణి.

[illegible] ప్లాజా టాకీస్ [illegible] కుమార్ [illegible] రాష్ట్రా [illegible] ముగా [illegible] మధుబాల [illegible] ఇప్పుడు [illegible]

తుంటా అవి [illegible] పోయిన [illegible] వున్నాయి [illegible] వందా [illegible] "[illegible]" [illegible] రామన్ దర్శకత్వంలో రంగుల్లో తయారవుతున్న "జ్వాలా" [illegible] దేశంగా [illegible] "జ్వాలా" [illegible] "[illegible]" [illegible] మధు [illegible] 1966 [illegible] సిం [illegible]

[illegible]

మధుబాల

నాయకుడైన రాజకపూర్ తో అప్పట్లో కొన్ని ఫొటోలు పత్రికలో వేశారు. చూడటానికి విందుగా, ఎప్పటిలా అందంగానే వుంటే పూర్తిగా కోలుకొందన్న ధైర్యం కలిగింది అందరికీ.

ఏడేళ్ళ క్రిందటనుకొంటాను కిషోర్ కుమార్ని వివాహమాడింది మధుబాల. అప్పటికి అతని పూర్వ భార్య (రూమాగుహ) పూర్తిగా తెగతెంపులు కాలేదన్న విషయం పత్రికల్లో పెద్దదు చెలరేగిన

రెండేళ్ళకు మధుబాలకు హృద్రోగం వుందని తెలిసింది. పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకోవాలని వైద్యులు సలహా యిచ్చిన మీదట నటించడం మానివేసింది. అప్పట్లో కొంతవరకు తయారై వున్న 'షరాబీ' చిత్రం మాత్రం 'డబుల్'తో పూర్తిచేసి విడుదల చేశారు. ఈ రెండు చిత్రాలు మాత్రం యెప్పటికైనా కోలుకుంటుంది కదా అని ఆపిపెట్టారు. అసంపూర్ణమైన చిత్రాలు విడుదలకాక 'జ్వాలా' విడుదల కావచ్చుగాని 'ఛాలాక్' మాత్రం వెలువడటం అనుమానమని తెలిసిన వారి అంచనా.

మధుబాల బేబీ ముంతాజ్‌గా కొన్ని చిత్రాలలో నటించింది. వాటిలో చెప్పుకోదగినవి బాంబే టాకీస్ వారి 'బసంత్' ముంతాజ్ శాంతి, ఉల్లాస్ తనయగా నటించటమేకాక నృత్యంచేస్తూ కొన్ని పాటలూ తన స్వంత కంఠంతోనే పాడింది వయసు వచ్చిన తరువాత నాయికగా మొదటి చిత్రం కిదార్ శర్మ నిర్మించిన 'నీల్ కమల్' ఇందులో రాజ్‌కపూర్‌కి కూడా నాయకుడిగా మొదటి అవకాశమే. 1947 లో విడుదలైన ఈ చిత్రం పరాజయం పొందినది. కానీ దర్శకుడే ప్రాధాన్యమిచ్చి నటించిన 'అమర్ ప్రేమ్' కూడా అంతంత మాత్రంగానే వున్నా, మధుబాల నటనకు పండా కాపాడినది ఆమె అందం.

భలే అబ్బాయిలు లో నూతన తార

ఒకొక్క నటిగా ఉండా తెలుసు ఆని పిచి పిచి ఆ. ఆమెల్ ప్రేమ హి స్తున్న ప్రణ్యమైన 'మహల్' లో నాయకుడు అశోక్ కుమార్. ప్రేక్షకుల విశేష ప్రశంసలు, విజయాన్ని, పత్రికల ప్రశంసలనూ ఈ చిత్రం సాధించటంతో మధుబాల దృష్టతార అభిమానంగా వెలగటం మొదలుపెట్టింది.

"కథానాయకుడు" లో "కథానాయకుడు" రామారావు

మొత్తంమీద మధు బాల సుమారు తొంభై చిత్రాలలో నటించింది. వీటిలో "తీరందాజ్", "సాకీ" వంటి పంఢిత మయ చిత్రాలూ వున్నవి. "బాయ్ ఫ్రెండ్" బాలినోట్", వంటి చెత్త చిత్రాలు వున్నవి "చల్తీకా నామ్ గాడీ", "అమర్", "మిస్టర్ అండ్ మిసెస్ 55" "ముగల్ అజం" వంటి ఉత్తమ చిత్రాలూ వున్నవి.

దిలీప్, మధుబాల మొదటి విడిపోక్కనా [అమర్, మొగల్ ఆజం, తరానా, సంగ్దిల్] ఆనాటి ప్రముఖ నటులందరితోనూ విజయవంతమైన చిత్రాలలో పాల్గొన్నది. మధుబాల, దేవానంద్ [పసారాలా, కాలాపానీ,] మధుబాల, అశోక్ కుమార్ [ఏక్ పాల్, మహల్, చల్తీకా నామ్ గాడీ] ప్రదీప్ కుమార్ [షిరీన్ ఫర్హాద్, రాజ్ హట్], షమ్మీకపూర్ [రైల్ కా డిబ్బా], భారత్ భూషణ్ [బర్సాత్ కీ రాత్, గేట్ వే ఆఫ్ ఇండియా, ఫాగున్] వీరందరూ మధుబాల నాయికగా రాణించిన వారే.

కిషోర్ కుమార్ తో 'ఢాకే కీ మల్ మల్', 'హాఫ్ టికెట్', "ఝుమ్రూ", "మెహలోంకే ఖ్వాబ్" "హౌరా బ్రిడ్జ్" ఇత్యాది చిత్రాలలో నటించింది.

తన తండ్రి ఆటాఉల్లాఖాన్ అధ్వర్యాన "నాతా", "మెహలోంకే

సప్తస్వరాలులో కాంతారావు, రాజశ్రీ

"క్యాప్" ఇతర చిత్రాలు నిర్మించింది. ఇవి అంతగా విజయవంతం పొందకపోవడంతో నిర్మాణ కార్యక్రమానికి స్వస్తి చెప్పడం జరిగింది

మధుబాల నలుగురు అక్కచెల్లెళ్ళు. అందరిలో చిన్నది "హాంకాం జమా" చిత్రంలో నటించింది. అలాగే స్విన్ "రైల్ కా డిబ్బా" చిత్రంలోను, చలచర్ "మదర్ ఇండియా" "జిస్ దేశ్ మే గంగా బహతీ హై" చిత్రాలలోనూ నటించారు. వీరందరికి మధుబాల పోలికలు ప్రస్ఫుటంగా వున్నా మధుబాల కీర్తి రాలేదు.

కడపటి విడుదలైన మధుబాల చిత్రం "షరాబీ"

ఇటువంటి తారకు 36 ఏళ్ళకే నూరేళ్ళు నిండటం విధివిలాసం.

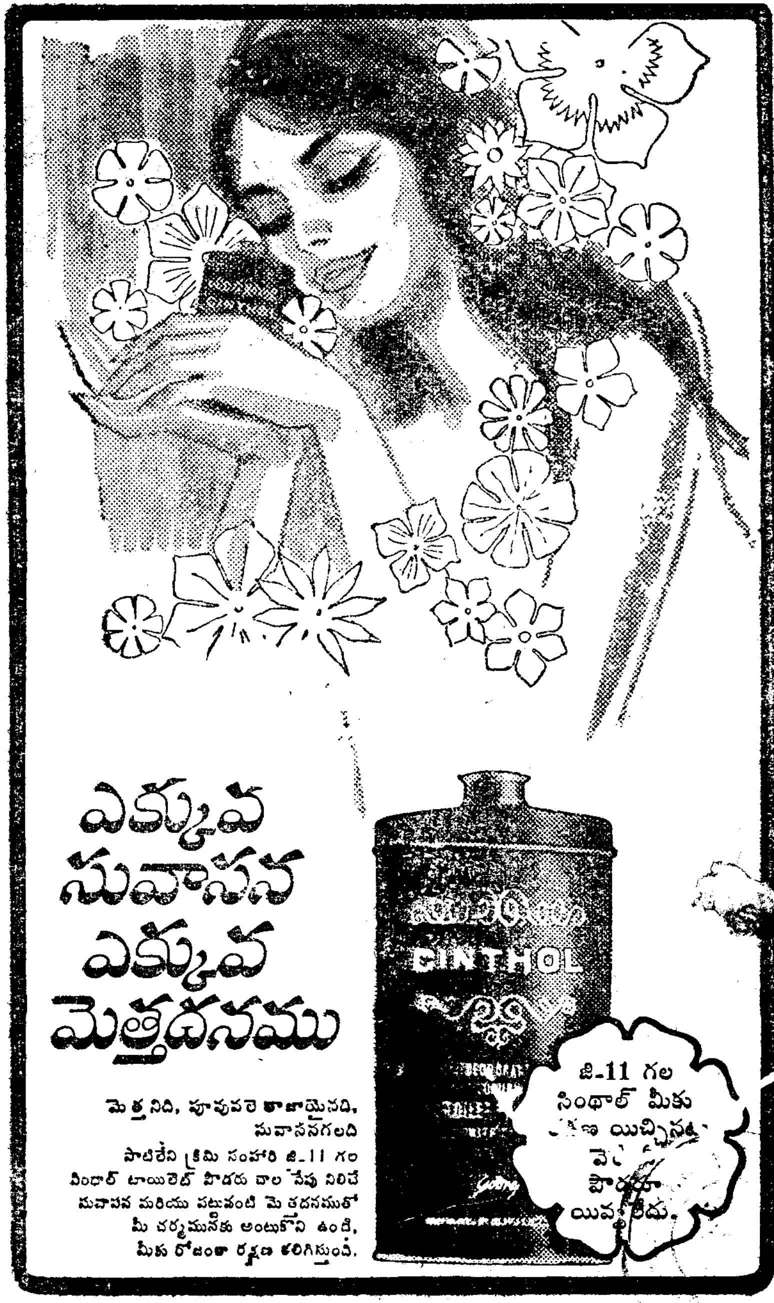
●●●

"కథానాయకుడు"లో
జయలలిత

బొమ్మలు చెప్పిన
కథలో
విజయనిర్మల

ఎక్కువ
సువాసన
ఎక్కువ
మెత్తదనము
CINTHOL
మెత్తనిది, పూవువలె తాజాయైనది,
సువాసనగలది
పాటిలేని క్రిమి సంహారి జి-11 గల
సింథాల్ టాయిలెట్ పౌడరు చాల సేపు నిలిచే
సువాసన మరియు పట్టువంటి మెత్తదనముతో
మీ చర్మమునకు అంటుకొని ఉండి,
మీకు రోజంతా రక్షణ కలిగిస్తుంది.
జి-11 గల
సింథాల్ మీకు

